

884505

UNIVERSITEIT
VAN LEUVEN
BIBLIOTHEEK

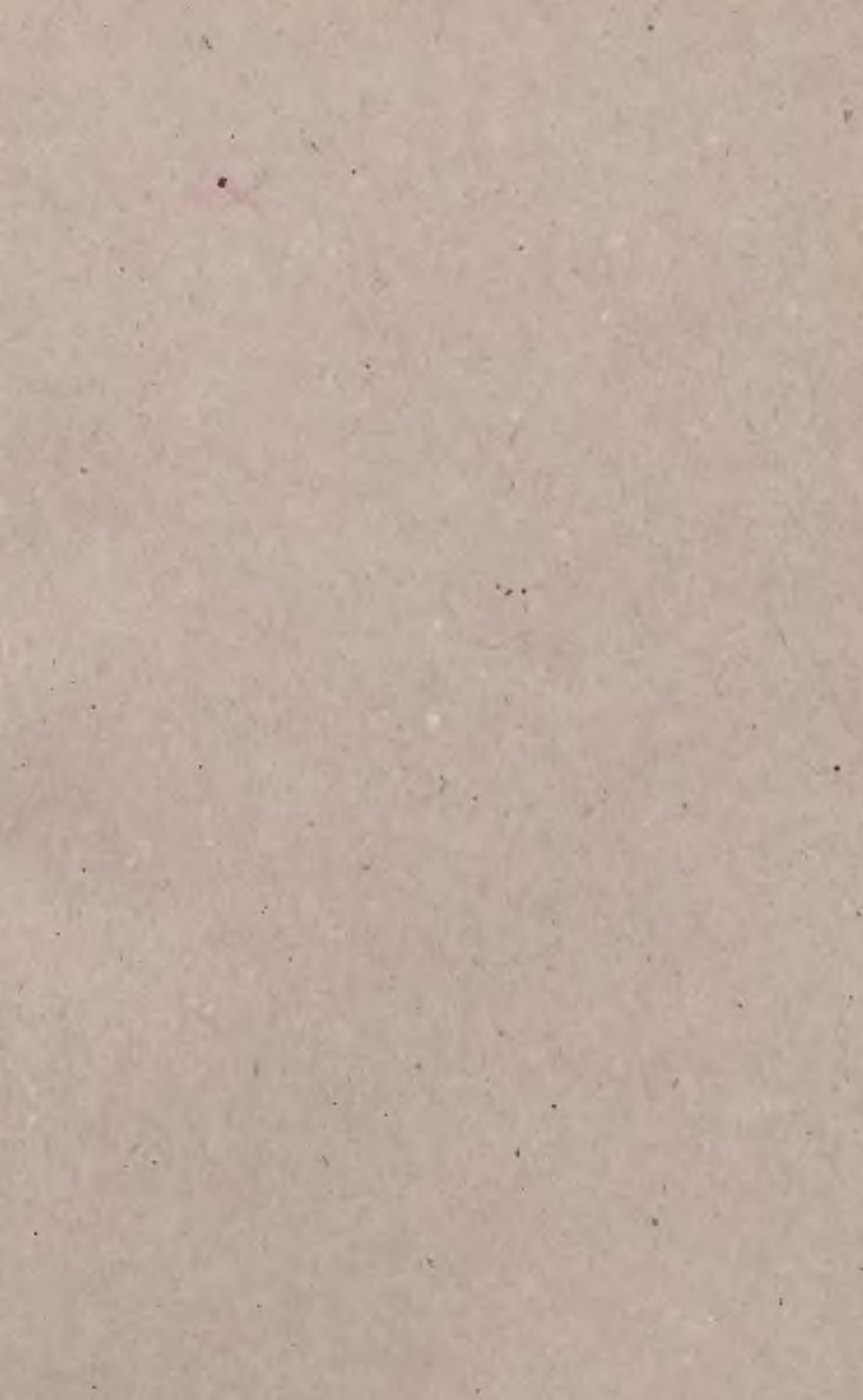
RARA II

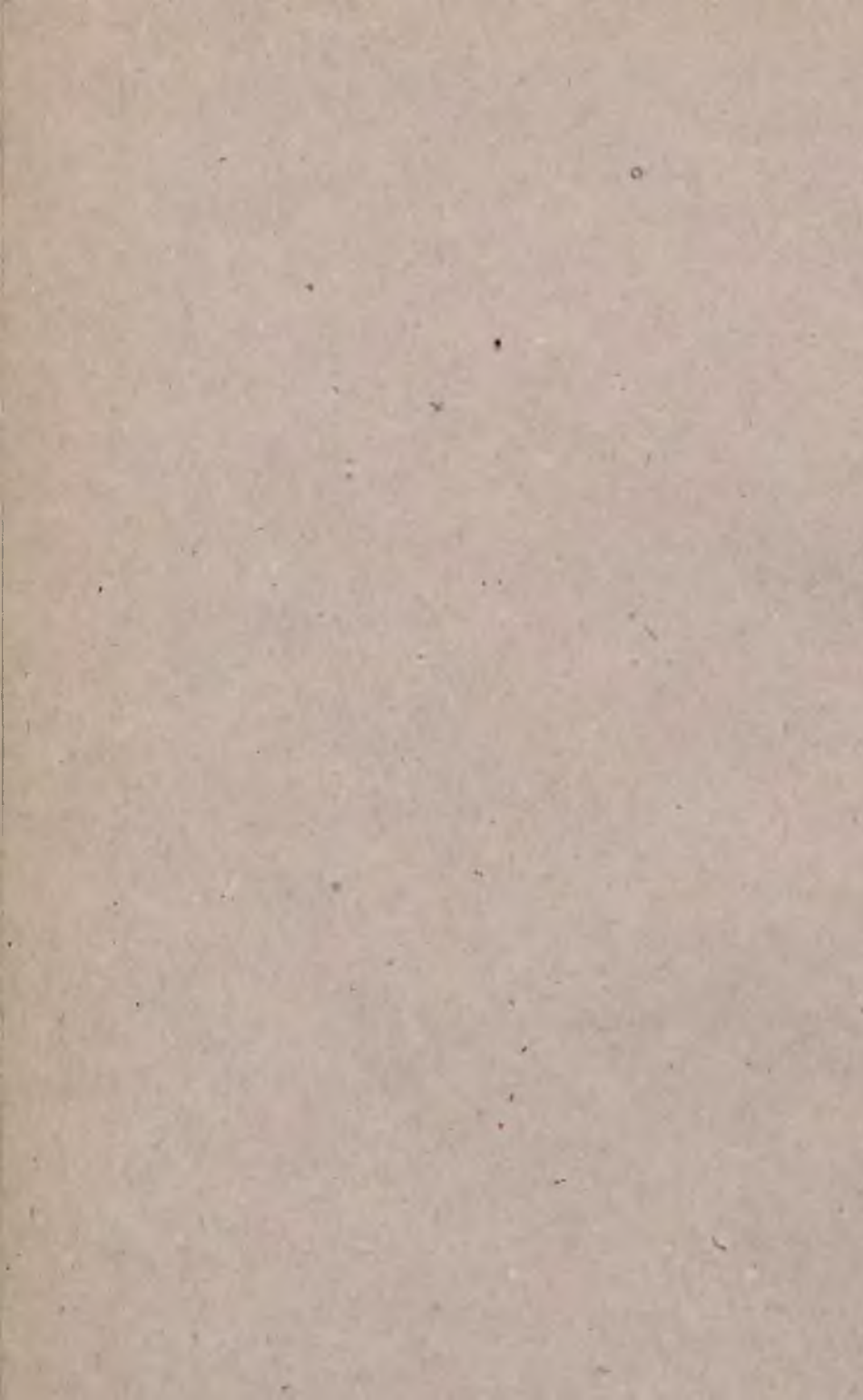

884505

II

RARA

BIBLIOTEKA MUZEUM WOJSKA

BRONISŁAW GEMBARZEWSKI

**RODOWODY
PUŁKÓW POLSKICH
I ODDZIAŁÓW RÓWNORZĘDNYCH**

OD R. 1717 DO R. 1831

NAKŁADEM TOW. WIEDZY WOJSKOWEJ
WARSZAWA 1925

RODOWODY PUŁKÓW POLSKICH
I ODDZIAŁÓW RÓWNORZĘDNYCH
OD R. 1717 DO R. 1831

K. 10 / XXX / 86

Fig 0257

BIBLIOTEKA MUZEUM WOJSKA

BRONISŁAW GEMBARZEWSKI

RODOWODY
PUŁKÓW POLSKICH
I ODDZIAŁÓW RÓWNORZĘDNYCH

OD R. 1717 DO R. 1831

WARSZAWA 1925

BIBLIOTEKA MUZEUM WOJSKA

B. Gembarzewski Kopia a lanca. 1921.

„ Katalog wystawy napoleońskiej. (Doby Księstwa Warszawskiego) otwartego w gmachu Muzeum Narodowego i Muzeum Wojska w Warszawie dn. 5 maja r. 1921.

884505

~~20.1.1921~~

RA RA

SŁOWO WSTĘPNE.

Celem tej pracy jest szczegółowy wykaz pułków i oddziałów, równorzędnych pułkom, wojska polskiego od r. 1717, czyli od chwili ustanowienia przez Sejm podstaw istnienia wojska stałego, aż do r. roku powstania listopadowego.

Z okresu zatem między r. 1717 a 1831 podane są tu przedewszystkiem nazwy takich oddziałów w brzmieniu urzędowym z uwzględnieniem odmian, zachodzących z biegiem czasu, niemniej i nazw tychże oddziałów, używanych potocznie, dalej daty powstania oddziałów, zasadnicze ich stanowiska garnizonowe czyli stanowiska sztabów, nazwiska szefów i dowódców, wreszcie bitwy i potyczki, w jakich oddziały brały udział, zaś w okresie z r. 1830/31 ilość krzyży orderu *Virtuti Militari*, na nie przypadająca. Starszeństwo broni i poszczególne nazwy podane są podług zasad, przyjętych w danej epoce.

Brak dostatecznych źródeł archiwalnych, pozatem tak zazdrośnie do niedawna strzeżonych przez władze zaborcze, nie dozwoliły w jednym wypadku rzecz podać z tą ścisłością, jakiej wymagają tego rodzaju zestawienia.

Pomimo tych usterek podajemy tę pracę do druku w mniemaniu, iż zgromadzone tu wiadomości nie będą bez pożytku, jako pierwsze studjum w tym zakresie, które ułatwi późniejszym badaczom utworzenie obrazu dokładniejszego, pełniejszego i ogarniającego formacje po r. 1831, mianowicie: oddziały polsko - węgierskie i polsko - tureckie, powstańcze r. 1863 i t. d.

Październik r. 1924.

WOJSKO Z LAT 1717 — 1794.

KAWALERJA NARODOWA KORONNA.

1-sza BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ

1-sza WIELKOPOLSKA.

Utworzona r. 1776 z chorągwi husarskich i pancernych partji Wielkopolskiej pod nazwą brygady kawalerji narodowej Wielkopolskiej. W końcu 1789 chorągwie tej brygady otrzymują porządkowe numery od 1 do 24 w broni kawalerji narodowej.

Stanowiska: Szreńsk, Rypin, Raciąż, Sulmierzyce, Stawiszyn, Pызdry, Gniezno (1792), Ryczywół, Koło, Pułtusk (1794), Ostrołęka.

Komendanci: Łuba Stan., gen. maj. (9.XII.1783) starosta stawi-szyński, po jego śmierci Mioduski Damazy 26.VI.1790, dymis. 9.VII. 1792, Madaliński Ant, 14.VII.1792.

Bitwy i potyczki: Szreńsk, Wyszogród, Łowicz, Stara Rawa, Rawa, Inowłódź 21.III.1794, Końskie 1.IV., Raclawice 4.IV., Szczekoci-ny 6.VI, Końskie 26.VI, Starczyska 29.VI. Obrona Warszawy, Gołków 9.VII, Czerniaków 31.VII, Lachy 19.VIII.

2-ga BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ

2-ga WIELKOPOLSKA.

Utworzona 30.XI.1789 z brygady 1-szej Wielkopolskiej.

Stanowiska: Warta, Kozienice (1792), Kościan, ponad rz. Obrą i Wartą, Przedbórz (1793), Chęciny, Włodzimierz (listop. 1794), Kowel.

Komendant: Biernacki Paweł, kaszt. sieradzki 14.X.1789.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Dubniki 8.VII, Dubienka 18.VII, Szczekociny 6.VI.1794, Obrona Warszawy, Zbarz, Rakowice 17/18.VIII.

3-cia BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ

1-sza MAŁOPOLSKA.

Utworzona 30.XI.1789 z brygady I-szej Wielkopolskiej i 3-ciej Ukraińskiej.

Stanowiska: Małopolska, Wiślica, Stobnica, Nowe Miasto i t. d. (1790), Sandomierz (III.1792), Bielsk (X.1792) i od Brańska do Łomży.

Komendanci: Golejowski Józef, po jego śmierci Hadziewicz Piotr 20.II.1790, dymis. jako gen. mjr. 18.X.1793, Ożarowski Kajetan (syn hetmana), po 8.VI.1794 Rzewuski Józef.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Stanisławów przed 26.IV. 1794, Chełm 8.VI, Uściług 28.VI, obrona Warszawy, Gołchów 29.VI, Witkowice 13.VIII, Strzyże 24.IX, Maciejowice 10.X.

4-ta BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ

2-ga MAŁOPOLSKA.

Utworzona 30.XI. 1789.

Stanowiska: Krasnystaw do Augustowa (1790), 8 chorągwi na Wołyniu (Połonne), 4 w Mazowieckiem (III.1792) 2 szw. Warszawa, reszta w Solcu i okolicach (X.1793).

Komendanci: Potocki Jan Eryk, Walewski Adam w r. 1793, (wicebryg. dowodzący 1794), Manget, Jaźwiński.

Bitwy i potyczki: Granne 24.VII. 1792, Kozubowo 25.III. 1794, Opatów 29.III, Raclawice 4.IV, Szczekociny 6.VI, obrona Warszawy, Sielec 17.IX, Rzewnie 18.IX, Kadniewek, Gzowo, Strzyże 20 i 24.IX.

5-ta BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ

3-cia UKRAIŃSKA.

Utworzona w r. 1776 z chorągwi husarskich i pancernych partji Ukraińskiej i Podolskiej, jako brygada III dyw. Ukraińskiej. W końcu

r. 1789 otrzymują szwadrony NN. od 49 do 72, czyli brygada Nr. 3, wcielona do wojsk rosyjskich pod nazwą brygady Dnieprskiej 6.V.1793.

Stanowiska: półbrygada — Białocerkiew, Mohylów, Targowica, 8 chorągwi w Małopolsce (1779 — 1792).

Komendanci: Lubowidzki Stefan, I.IX. 1776, gen. mjr. 12.XII. 1783, Świejkowski Jan 24.VII (I.VIII) 1792.

Bitwy i potyczki: Motowilówka 11.VI.1792. Boruszkowce 15.VI, Zieleńce 17.VI, Dubienka 18.VII.

6-ta BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ 2-ga UKRAIŃSKA.

Utworzona r. 1776 z chorągwi husarskich i pancernych, w końcu r. 1789 szwadrony otrzymują numery od 73 do 96, czyli brygada Nr. 4, wcielona do wojsk rosyjskich pod nazwą Dniestrzańskiej 6.V.1793.

Stanowiska: Ukraina: Białocerkiew, Łabuń (1779), Mohylów, Żwaniec i t. d., Tulczyn (1789), Jampol (1792), Janowiec nad Wisłą (IX. 1792), nad Dnieprem 1793.

Komendanci: Zielonka Michał 1.IX. 1776, gen. mjr. 11.XII. 1783, po jego śmierci Jerlicz Roch 28.V. 1786 gen. mjr., Perekładowski Maciej gen. mjr. 1793.

Bitwy i potyczki: Serby 22.V. 1792, Nowa Sieniawka 11.VI, Zieleńce 17.VI, Berezie 18.VII, Markuszów 26.VII.

7-ma BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ 1-sza UKRAIŃSKA.

Utworzona r. 1776 z chorągwi husarskich i pancernych partji Ukraińskiej i Podolskiej, w końcu r. 1789 chorągwie otrzymują porządkowe nr. 25 — 48 w broni kawalerji narodowej, czyli brygada Nr. 2, wcielona do wojska rosyjskiego pod nazwą Braclawskiej 6.V.1793.

Stanowiska: Ukraina i Podole: Szarogród do 1792, Zwinogród i ok. (po wojnie 1792).

Komendanci: Dzierżek Rafał 1.IX. 1776, gen. mjr. 10.XII. 1783, Kublicki Stan. 27.VI. 1793, Wyszkowski Franc. Ksaw.

Bitwy i potyczki: Serby i Cekinówka 22.V. 1792, Mórała 26.V, Zieleńce 17.VI, Białorękawy 30.IV.1794, Stary Konstantynów 1.V, Włodzimierz 7.VII, Bereże 18.VII, Dubienka 18.V, Chełm 8.VI, Obrona Warszawy, Gołchów 29.VI, Raszyn 10.VII, Wola 27.VII, Powązki 18.VIII, Wawrzyszew 28.VIII.

8-ma BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ

2-ga UKRAIŃSKA.

Utworzona 30.XI.1789, wcielona do wojsk rosyjskich pod nazwą Wołyńskiej 6.V.1793.

Stanowiska: Humań i od Bohopola do Czehrynia (1790), Granów (III.1792), Jampol i ok. (X.1792).

Komendanci: Wielhorski, Mokronowski ^{in cel bryg. 1788, 1789, bryg. 19.10.1792} Stan. gen. mjr. 1.VIII. 1792, ks. Sanguszko Eustachy 1.VIII.1792, Łażniński Franc. gen. bryg. 23.VI.1794, Kołyszko Benedykt 23.VI.1794, gen. bryg. 17.IX.

Bitwy i potyczki: Motowiłowka 11.VI.1792, Zastaw, Wiszniopol 14.VI, Boruszkowce 15.VI, Zieleńce 17.VI, Obrona Warszawy 1794, Sochaczew 1.VII, 4.VII, Błonie 9.VII, Powązki 28.VII, Górcze 14.VIII, Powązki 18.VIII i 28.VIII, Szymanów 21.VIII i 27.VIII, Wiskitki 24.VIII, Tokary i Witkowice 28.VIII, Żuków i Kamionna 4.X, nad rz. Bzurą 6.X.

KAWALERJA NARODOWA WOJSK W. KS. LIT.

BRYGADA 1-sza KAWALERJI NARODOWEJ WOJSK
W. Ks. LITEWSKIEGO

Utworzona w r. 1776, t. zw. Husarska czyli Kowieńska.

Stanowisko: Kowno, Mińsk (1789), Kiejdany (1790), Wiłkomierz, Poniewież, Rosienie, Szawle.

Komendanci: Tyszkiewicz Kaz. gen. lejtn., zm. 1778, Puzyna Tadeusz gen. mjr. 3.XII.1778, Zabiełło Szymon 26.VI.1788, Sulistrowski Mikołaj (1791), Frankowski (1792).

Bitwy i potyczki: Świerzeń 10.VI.1792, Mir 11.VI, Johaniszkiele, Brześć 23.VII.1794, Szczucin 13.V., Poniewież (?) 20.V, Szkudy przed 12.VII.

BRYGADA 2-ga KAWALERJI NARODOWEJ WOJSK
W. Ks. LITEWSKIEGO.

Utworzona r. 1776, zwana Petychorską lub Pińską.

Stanowisko: Pińsk i okolice.

Komendanci: Chomiński Ksawery, starosta Piński, Twardowski Piotr Antoni 14.X.1790, Kopeć Józef 1794.

Bitwy i potyczki: Mir 11.VI. 1792, Dubienka 18.V. 1794, Mikołajów 23.V, obrona Warszawy, Gołchów 9.VII, Wola 27.VII, Wilno 10.VIII, Szwedzkie baterje 25.VIII, Powązki 28.VII, 26, 27.VIII, Błonie 9.IX, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

**BRYGADA 3-cia KAWALERJI NARODOWEJ WOJSK
W. Ks. LITEWSKIEGO.**

Utworzona r. 1792.

Stanowisko: Rosienie.

Komendant: Kossakowski Józef.

Bitwy i potyczki: Wilno 11.VIII.1794.

PULKI PRZEDNIEJ STRAŻY KORONNE.

PULK 1-szy PRZEDNIEJ STRAŻY im. KRÓLOWEJ.

Utworzony r. 1789 z regimentu tegoż imienia dragonów szefostwa gen. mjr. Szydłowskiego.

Stanowisko: Cudnów, Powołocza, Warszawa (1794).

Szefowie: Karwicki Krysztóf 6.III.1789, gen. mjr. 1.VIII.1792.

Pułkownicy: Wielowiejski, Gorzeński.

Bitwy i potyczki: Burakowskie Karczmy 11.VI. 1792, Raczki 12.VI, Boruszkowce 15.VI, Zieleńce 17.VI, Włodzimierz 7.VII.1792, Dubienka 18.VII, Warszawa 17.IV.1794, Szczekociny 6.VI, obrona Warszawy, Szczęśliwice, Strzyże 24.IX. Praga 4.XI.

PULK 2-gi PRZEDNIEJ STRAŻY BUŁAWY W. KOR.

Utworzony r. 1789 z regimentu tegoż imienia dragonów, wcielony do wojska rosyjskiego pod nazwą Żytomirskiego 6.V.1793.

Stanowisko: Mohilow, Chwastów, Czeczelnik (1792).

Szef: hetman w. koronny.

Pułkownik: Zajączek Józ. 1789 do 4.V.1792.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Włodzimierz 8.VII.

PULK 3-ci PRZEDNIEJ STRAŻY BUŁAWY POL. KOR.

Utworzony r. 1789 z regimentu tegoż imienia dragonów.

Stanowiska: Łuck, Chmielnik, Kowel (1792).

Szeł: hetman pol. kor., Zajączek Józef 4.V.1792, gen. mjr. 26.V.1792, *olympyja 1.8 VIII. 1792*

Pułkownicy: Kościelski 1789, Kobylecki Michał 1790, Zagórski Michał 1794.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Dubienka 18.V.1794, Chełm 8.VI, Uściług 28.VI, obrona Warszawy, Powązki 28.VII i 6.IX.

PUŁK 4-ty PRZEDNIEJ STRAŻY.

Utworzony r. 1776 z chorągwi lekkich, wcielony do armji rosyjskiej pod nazwą pułku Konstantynowskiego 6.V.1793.

Stanowiska: Warta, Czechryń (X.1792).

Szełowie: Byszewski Arnold Anastazy, podkoniuszy kor. 8.VI. 1789, gen. mjr., gen. lejtn. 9.IV.1791, ks. Wirtemberski Ludw. 12.IV. 1791.

Pułkownicy: Byszewski Józ. 13.I.1778.

Bitwy i potyczki: Izabelin 7.VII.1792, Mścibów 10.VII, Brześć 23.VII, Skalmierz 31.III.1794, Raclawice 4.IV, Warszawa 17.IV, Szczekociny 6.VI, Chełm 8.VI, Krupczyce 16.IX, Brześć-17.IX.

PUŁK 5-ty PRZEDNIEJ STRAŻY.

Utworzony r. 1776 z chorągwi lekkich, wcielony do wojsk rosyjskich pod nazwą Iziasławskiego (t. j. Zasławskiego) 6.V.1793.

Szełowie: Miączyński Kajetan 11.XI.1778, Malczewski Jan 22.II.1783, ks. Lubomirski Józef 18.II.1788.

Pułkownicy: Wiesiołowski Józ., Stępkowski Jan 1.V.1783, Kamiński Ignacy gen. mjr. 1793

Stanowiska: Tetyów, Berszada (1787), Czeczelnik (1789), Wiśniowiec i okol. (X.1792).

Bitwy i potyczki: Wiszniopol 14.VI.1792, Boruszkowce 15.VI, Zieleńce 17.VI, Szczekociny 6.VI.1794, obrona Warszawy, Błonie 9.VII, Czerniaków 31.VII, Krupczyce 16.VI, Brześć 17.IX, Biała przed 27.IX, Maciejowice 10.X.

UŁANI KRÓLEWSCY.

PUŁK 1-szy JKMci i RZPLITEJ LEKKIEJ JAZDY.

(czyli ułani królewscy nadworni)

Stanowiska: Warszawa, Łomazy (1774), Korsuń (1787), Kozienice (1794).

Pułkownicy: Wojno, Kening Stan. (1783), Wojciechowski Franc. (1794).

Bitwy i potyczki: Konfederacja Barska, Warszawa 17.IV.1794, Nowy Dwór 26.IV, Słonim 3.VIII, Zegrze 18.VIII, Krupczyce 16.IX, Brześć 17.IX, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

184 p. 4. **PUŁK 2-gi JKMci I RZPLITEJ LEKKIEJ JAZDY.**

patrz pułk 6-ty przedniej straży wojsk W. Ks. Lit.

Pułk. Chwieńskigo - 1784.

PUŁKI KOZAKÓW R. 1792.

PUŁK 1-szy WIERNYCH KOZAKÓW.

Utworzony 7.V.1792 r. uchwałą sejmową z nadwornych kozaków, w paźdz. 1792 wcielony do pułku lekkiego Kijowskiego Konfederacji Targowickiej.

Dowódcy: Jan Potocki, rotm. kawal. narodowej, starosta kaniowski, poseł poznański.

PUŁK 2-gi WIERNYCH KOZAKÓW.

Utworzony uchwałą sejmową 7.V.1792, z kozaków Berszadzkich, Korsuńskich, Granowskich, nadwornych ks. Czartoryskiego, wcielony do pułku lekkiego Kijowskiego Konfederacji Targowickiej i Bohskie-go lekkokonnego armji rosyjskiej.

Dowódca: płk. Poniatowski Józ. 4.VI.1792.

Bitwy i potyczki: Dubienka 18.VII.1792.

PUŁKI PRZEDNIEJ STRAŻY WOJSK W. KS. LITEW.

PUŁK 1-szy PRZEDNIEJ STRAŻY JKMci W. KS. LITEWSKIEGO.

Utworzony r. 1776 z chorągwi lekkich pod nazwą ułanów, wcielony do armji rosyjskiej pod nazwą Litewsko - Tatarskiego.

Stanowiska: Onikszy, Rzeczyca (1789), Chołopienicze (1790), Widze.

Pułkownicy: Baranowski Mustafa 12.XI.1746 (1785), Kirkor Michał (1792).

Bitwy i potyczki: Opasa 22.V.1792, Mścibów 10.VII, Wojski 14.VII.

PUŁK 2-gi PRZEDNIEJ STRAŻY BUŁAWY W. Ks. LIT.

Utworzony r. 1776 z chorągwi lekkich.

Stanowiska: Borysów, Mozyr (1789), Marjampol (1790), Wiłkomierz, Onikszy (X.1792).

Pułkownicy: Jeleński Józef (1785), Kadłubiński August (1794).

Bitwy i potyczki: Praga 4.XI.1794.

PUŁK 3-ci PRZEDNIEJ STRAŻY BUŁAWY POL. W. KS. LIT.

Utworzony r. 1776 z chorągwi lekkich.

Stanowiska: Mozyr, Łojów (1789), Mozyr (1790), Strzeszyn 1791, Wiłkowyski (X.1792).

Pułkownicy: Romanowski Kazimierz (1785), Chlewiński Antoni gen. mjr., Piruski.

Bitwy i potyczki: Zelwa 4.VII.1792, Krupczyce 16.IX.1794, Brześć 17.IX, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

PUŁK 4-ty PRZEDNIEJ STRAŻY W. KS. LIT.

Utworzony r. 1733 z chorągwi tatarskich nadwornych Potockiego, wojewody kijowskiego, wchodzi w skład wojska saskiego, przechodzi na służbę Rzplitej Polskiej 1764 r.

Stanowisko: Kamieniec Lit. (1782 — 87), Borysów (1790).

Pułkownicy: Sichodziński 1733, Czymbaj Murza Rudnicki 1756, gen. mjr., Bielak Józ. 17.IV.1764, gen. mjr. zm. 1794, Achmatowicz Mustafa 1794.

Bitwy i potyczki: Wojna 7-mioletnia, Świerzeń 10.VI.1792, Mir 11.VI, Zelwa 4.VII, Izabelin 7.VII, Mścibów 10.VII, Brześć Lit. 23.VII, Dereczyn 1794, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

PUŁK 5-ty PRZEDNIEJ STRAŻY W. KS. LIT.

Utworzony r. 1733 z chorągwi tatarskich nadwornych Potockiego wojew. kijowskiego, wchodzi w skład wojska saskiego, przechodzi do służby Rzplitej Polskiej 1764 r.

Stanowiska: Suchowola (1772), Krynki (1789), Wielona (X.1792).

Pułkownicy: Hallaszewicz, Korycki A. M., Gorycz (1785), By-szewski Stan. (1787—1792) gen. mjr., Lissowski Ludw.

Bitwy i potyczki: wojna 7-mioletnia, Praga 2.XI.1794.

PULK 6-ty PRZEDNIEJ STRAŻY W. KS. LIT.

Utworzony z pułku 2-go JKMci i Rzplitej lekkiej jazdy czyli ułanów (tatarów) nadwornych królewskich w maju 1792 r.

Stanowiska: Kobryń, Łomna (XII.1792).

Pułkownicy: Azulewicz Jakób, poległ 11.VIII.1794, Achma-towicz.

Bitwy i potyczki: Wilno 11.VIII.1794 r.

PULK 7-my TATARSKI W. KS. LIT.

Utworzony w maju r. 1792, zwinięty w październiku 1792 przez Targowicę.

Stanowisko: Janów.

Pułkownik: Ułan Aleksander Mustafa.

PULK 8-my JAZDY W. KS. LIT.

Utworzony r. 1794 w oddziale gen. Karwowskiego.

Stanowisko: Wizna.

Dowódca: mjr. Weyszenhoff Józ.

Potyczki: Magnuszew.

FORMACJE KONFEDERACJI TARGOWICKIEJ

r. 1792 — 1793.

BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ ZNAKÓW HUSARSKICH POD IMIENIEM WOJEWÓDZTWA KIJOWSKIEGO.

Utworzona w czerwcu 1792 przez Konfederację Targowicką, wcie-lona do armji rosyjskiej pod nazwą pułku Bohskiego 6.V.1793.

Stanowisko: Krasne, Czerkasy.

Szef: Borzęcki.

**BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ ŻŁOTEJ WOLNOŚCI
POD IMIENIEM WOJEWÓDZTWA PODOLSKIEGO.**

Utworzona przez Konfederację Targowicką 19.VI.1792.

Komendant: Złotnicki Antoni, brygadjer 18.VI.1792.

**BRYGADA KAWALERJI NARODOWEJ ZNAKÓW HUSARSKICH
POD IMIENIEM WOJEWÓDZTWA BRACŁAWSKIEGO.**

Utworzona przez Konfederację Targowicką.

Stanowisko: Granów.

Komendant: Suchorzewski brygadjer.

PUŁK LEKKIEJ JAZDY POD IM. HUMAŃSKIEJ.

Utworzony w czerwcu r. 1792. przez Konfederację Targowicką,
wcielony do wojsk rosyjskich pod nazwą pułku Winnickiego 6.V.1793.

Stanowisko: Tulczyn, Brzostowica (III.1793).

Szef: gen. art. Potocki Szczęsny.

Dowódca: ppłk. Leszczyński.

*Pułk konny „Złoty Wolności” Słazki
w g. 24. Złotnicki.*

PUŁK STRĄŻY PRZEDNIEJ WOLNEJ KONFEDERACJI.

Utworzony przez Konfederację Targowicką r. 1792, 6.V.1793
wcielony do armji rosyjskiej pod nazwą pułku Owruckiego.

FORMACJE POWSTAŃCZE KONNE KORONNE z r. 1794.

Komenda Baranowskiego pod nazwą „pułku 3-go konnego”.

Bitwy i potyczki: pod Dęblinem 27.VIII, Góra 28.VIII, za Wisłą
29.VIII.

Pułk lekkokonny starozakonny.

Utworzony odezwą Kościuszki 17.IX.1794.

Dowódca: płk. Berek Josielowicz.

Bielaj
Oddział partyzantów mjra Białomowskiego.

Wchodzi w skład dywizji gen. Dąbrowskiego 18.X.

*Komenda Deniska.**Oddział konny Frankowskiego.*

Z zaciągu wojew. mazowieckiego i podlaskiego, maj—lipiec.

Oddział konny pikinierów konnych.

Wchodzi w skład komendy wicebryg. Dąbrowskiego.

Dowódca: płk. Gładyszewski Antoni.

Bitwy i potyczki: Rosławice 22.V.

Oddział huzarów.

Utworzony w sierpniu w Warszawie z Galicjan.

Dowódca: Krasicki J. mjr.

Pułk wolontarjuszów konnych płka Kwaśniewskiego.

Utworzony przed 26.IV, w Warszawie, zamieniony później na pieszy.

Bitwy i potyczki: Kolno 7.VII, Praga 4.XI.

Mazurzy konni.

Utworzeni w czerwcu w oddziale brygadjera Dąbrowskiego.

Bitwy i potyczki: Rosławice 22.V, obrona Warszawy. Cybulice 8.VIII.

*Oddział konny mjra Morawskiego.**Oddział konny Ośmiałowskiego.*

Utworzony w maju w Warszawie.

Oddział konny Pągowskiego.

Utworzony w maju w Warszawie.

Oddział konny płka Piotrowskiego.

Utworzony w kwietniu w Warszawie.

Bitwy i potyczki: Powązki 28.VIII.

*Oddział konny płka Podhorodeńskiego.**Oddział konny hr. Ponińskiego.*

Oddział Wiernych kozaków ppłk. Sierpińskiego.

znajdował się w dyw. gen. Zajączka

Bitwy: Chełm 8.VI.

Oddział konny Sokoła.

znajdował się w dyw. gen. Zajączka.

Bitwy i potyczki: Chełm 8.VI, Gołków 9.VII.

Oddział konny płka Tolińskiego.

Bitwy i potyczki: Nadarzyn 22. IX, Praga 4.XI.

ODDZIAŁY KONNE POWSTAŃCZE W. KS. LIT.

z r. 1794.

Pułk konny Grodzieński, d-ca płk. Kazanowski-Andrzej.

Utworzony w maju w Sokółce.

Bitwy: Krupczyce 16.IX. Brześć 17.IX. Maciejowice 10.X.

Jazda Wileńska, d-ca gen. mjr. Korsak Tadeusz.

Utworzona w czerwcu.

Bitwy i potyczki: Iwieniec przed 19.VI, obrona Wilna 19 i 20.VII.

Jazda pow. Kowieńskiego.

Jazda Pomorska, d-ca Kruszyński.

Pułk jazdy Lissowskiego.

Wolontariusze konni troccy, d-ca Mucha tatar.

Pułk 1-szy konny ochotników żmudzkich, dow. Nagórski Jan gen. mjr.

Pułk konny pow. Lidzkiego, dow. Narbutt, bitwa pod Kownem 25.IV.

Jazda Brzesko-Litewska, dow. Paszkowski Marcin, bitwa pod Maciejowicami 10.X, Praga 4.XI.

Pułk 2-gi konny Ks. Żmudzkiego, dow. płk. Poniatowski.

Wolontariusze konni żmudzcy, dow. Przeciszewski; potyczka pod Poszołotami 10.VII.

Kawalerja Kobryńska, dow. gen. mjr. *Ruszczyc* Kazimierz, bitwy i potyczki: Słonim 3.VIII, Kobryń 15.IX.

Pułk konny ks. Sapiehy Kazimierza, dow. *Sopoćko*, utworzony w sierpniu.

Korpus konny gen. mjr. Schaata.

Strzelcy konni grodzieńscy, dow. ppłk. *Sochacki*.

Wolontariusze szawelscy, dow. gen. mjr. *Stetkiewicz*. Potyczka pod Zagórami 16.VI.

Ułani Rosieńscy, dow. gen. mjr. *Tyszkiewicz* Janusz. Potyczka pod Zagrami 9.VI.

Jazda Preńska, dow. płk. *Ułan*.

Wolontariusze Wileńscy. Potyczka pod Oszmianą 8.VI.

DRAGONI WOJSKA KORONNEGO.

Regiment gwardji konnej koronnej.

(Cron leib Garde Dragoner)

Szełowie: Fleming Jakób Henr. feldmarszałek (1717), ks. Lubomirski Stan. gen. lejtn. star. bohustawski, cześnik koronny (1754) — 1760, Poniatowski Kaz. gen. lejtn. podkomorzy kor. brat króla (1760), Potocki Wincenty 6.XII.1773, podkomorzy w. kor. do 1793, ks. Poniatowski Stan. 1794.

Pułkownicy: Mier Wilh. (1717), Jordan Karol gen. mjr. (1767), Lettow Henr. III.1774, Hofman Józ. (1787), Poniatowski Dyonizy, gen. mjr. 23.V.1794.

Stanowiska: Warszawa, Kraków.

Bitwy i potyczki: Konfederacja Barska, powstanie Warszawskie 17.IV.1794, Słonim 3.VIII. Krupczyce 16.IX. Brześć 17.IX. Maciejowice 10.X.

REGIMENT KONNY IM. KRÓLOWEJ.

zmieniony na pułk 1-szy przedniej straży im. Królowej 1789.

Stanowiska: wojew. Krakowskie i Sandomierskie (1717), Łabuń 1777, Cudnów 1778.

Szełowie: Flemming Joachim Fryderyk, gen. lejtn. 1717 — 1724. Flemming Jan Jerzy 1724, Mniszech Józef, starosta sanocki, 1726

gen. mjr., Kozłowski Tadeusz 20.IV.1774, gen. mjr. Szydłowski Adam (25)IX.1783, starosta mielnicki.

Pułkownicy: Wielowiejski Adam 1774, gen. mjr. 1772, zm. 1783, Wielowiejski Stan. (7)V.1783.

REGIMENT KONNY IM. KRÓLEWICZA.

Od 1733 — (1763) regt konny Królewicza Imci Fryderyka, 1776 spieszony.

Stanowiska: wojew. Pomorskie 1717, Poznań 1763, Łowicz 1775,

Szełowie: Skórzewski Fryderyk Franc. gen. mjr. podczaszy litewski (1726), Skórzewski Franc. 23.IX.1759, gen. lejtn. 1761, Czap-
ski Antoni, gen. mjr. 10.XII.1773. (1755.118 - 131X)

Pułkownicy: Czapski Ant. 23.IX.1759 do 10.XII.1773, Manstein Karol (1776).

REGIMENT KONNY BUŁAWY WIELKIEJ KORONNEJ.

Zmieniony 1789 na pułk 2-gi przedniej straży buławy wielkiej koronnej.

Stanowiska: ziemia Lwowska, wojew. Wołyńskie, Bełzkie, Podla-
skie, Pomorskie 1717, Lubomla.

Szełowie: Sieniawski Adam Mikołaj, wojew. bełzki, hetman wielki koronny 30.IV.1706, zm. 18.II.1726, Potocki Józef wojew. kijowski hetm. w. koronny 9.XI.1735, zm. 7.V.1751, Branicki Jan Klemens 5.VI.1752, zm. 9.X.1771, Rzewuski Wacław 9.IV.1773 do 16.II.1774, Branicki Franc. Ksawery 8.II.1774.

Pułkownicy: Wilga gen. mjr. (1738), Granowski Ant. starosta tarnogórski (1754), gen. mjr., gen. lejtn. 1775 do 1777, Łętowski Stan. zm. 1784, Puget Franc. 8.IV.1784, Zawojski Karol 1786, Zajączek Józef 1787.

REGIMENT KONNY BUŁAWY POLNEJ KORONNEJ.

Zmieniony na pułk 3-ci przedniej straży buławy pol. kor.

Stanowiska: Podhorce, Strzelno 1775, Tetyów 1779.

Szełowie: Rzewuski Stan. hetm. pol. kor. 30.IV.1706, referendarz koronny do 1726, Chomętowski Stan. 11.X.1726, wojew. mazowiecki, zm. 2.IX.1728, Branicki Jan Klemens 1735—1752, Rzewuski Wacław, wojew. podolski, potem krak. 1752—1773, Branicki Franc. Ksawery 1773—1774, Rzewuski Seweryn 1775—1793.

Pułkownicy: Wieniawski Roch, gen. mjr. 10.III.1752 (1762), Podhorodeński Józef 21.III.1775 (1789).

REGIMENT KONNY.

Spieszony 1776 (patrz regiment 9-ty pieszy).

Stanowiska: Wielkopolska, Łowicz 1777.

Szefowie: Podstoli koronny 1717, Wielopolski Hieronim, koniu-szy w. koronny (1726), gen. lejtn. 1761, Raczyński Kazimierz, pisarz w. koronny, od 2.III.1768, Raczyński Filip, płk. star. mieścicki od 28.V.1771, gen. mjr.

Pułkownicy: Geschow gen. mjr., Otto de Krokow Karol (1768).

REGIMENT KONNY.

Spieszony 1776, później regiment 7-my pieszy.

Stanowiska: Międzyrzec (1764), Kościan 1775.

Szefowie: Przebendowski Ernest Krzysztof płk. 1717, Bukowski gen. mjr. (1743), Lubomirski ks. podstoli litewski 1754, Potocki kasztelan braclawski, starosta trębowelski 1755, gen. lejtn. 1761, Potocki Joachim, podczaszy W. Ks. Lit. (1764) do 1.VII.1774, Sułkowski Ant. gen. lejtn. wojew. gnieźnieński 1.VII.1774—1776, Potocki Jan starosta szczyrzycki.

Pułkownicy: Mniszek (1743), Mossakowski gen. mjr. (1768), de Pirch Karol (1772), gen. mjr. 1777.

Bitwy i potyczki: uśmierzenie buntu na Ukrainie, Konfederacja Barska, Frein.

DRAGONI WOJSKA W. KS. LITEWSKIEGO.

REGIMENT GWARDJI KONNEJ W. KS. LITEWSKIEGO.

1717 r. zwany Lejbregiment dragonów Królewskich W. Ks. Lit., a w r. 1762 Regiment Konny Króla Imci W. Ks. Lit., 1784 Regiment gwardji konnej W. Ks. Lit., 1793 Regiment Karabinierów gwardji konnej W. Ks. Lit.

Stanowisko: Grodno, Prużany (1783) — 1792.

Szefowie: Sapięha gen. 1717, ks. Radziwiłł gen., krajczy W. Ks. Lit. 1755, ks. Radziwiłł Stanisław Ignacy gen. lejtn. podkomorzy W. Ks. Lit. (1759—1764), Grabowski gen. mjr. (1765)—1786, ks. Radziwiłł Mikołaj 1786 — (1790), Stryjeński Jan 1792.

Pułkownicy: ks. Radziwiłł Mikołaj do 1786, Obyrn Jerzy 1786, Engelhardt Krzysztof (1792).

Bitwy i potyczki: Konfederacja Barska, Widawa.

*REGIMENT DRAGONÓW KRÓLEWICZA IMCI
W. KS. LITEWSKIEGO.*

Spieszony 30.IV.1775, potem regiment 5-ty pieszy W. Ks. Litewskiego.

Stanowisko: Pińsk.

Szeł: Ogiński gen., pisarz polny W. Ks. Lit. 1717 — (1762).

REGIMENT KONNY BUŁAWY WIELKIEJ W. KS. LIT.

1775 r. spieszony, otrzymał nazwę regimentu pieszego 2-go buławy W. Ks. Lit.

Szełowie: Pocij Ludwik hetm. wielki 1717, zm. 3.I.1730, ks. Wiśniowiecki Michał, hetm. wielki 1735, zm. 1744, ks. Radziwiłł Michał (Rybeńko), zm. 1762, ks. Massalski Mich. zm. 1768, Ogiński Michał 1768—1775.

Pułkownicy: Kopeć 1717, Jabłoński (1754—1759).

REGIMENT KONNY BUŁAWY POLNEJ W. KS. LIT.

R. 1775 spieszony, otrzymał nazwę regimentu 4-go pieszego buławy polnej W. Ks. Litewskiego.

Szełowie: Denhoff Michał, hetm. polny, miecznik wielki litewski 1717, zm. 2.VIII.1728, ks. Radziwiłł Michał (Rybeńko) 1736—1744, Massalski Michał 4.X.1744 do 1762, Sapieha Aleksander Michał 1762.

Pułkownicy: Oltym 1717, Massalski, podczaszy lit. starosta radzowski (1754—1759), Bitowt Franc. (1772).

GWARDJA PIESZA.

REGIMENT GWARDJI PIESZEJ KORONNEJ.

(Das Hochlöbliche Königliche Polnische Kron-Guardes Infanterie Regiment).

Stanowisko: Warszawa.

Szełowie: Flemming Jakób Henr. feldmarsz. 1717 — 1732, ks. Czartoryski August, wojew. ruski, gen. lejtn. 1732, zm. 4.IV.1782, ks. Poniatowski Stan. podskarbi W. Ks. Lit. gen. lejtn. wojsk kor. 1782—1789, ks. Poniatowski Józef 1789—1792, Ożarowski Piotr, hetm. w. kor. 1793.

Pułkownicy: Grzegorzewski, gen. 1717, ks. Czartoryski August 1.VI.1729, gen. mjr. 14.VI, Coccei Karol Ernest, gen. mjr. 22.IV.1767, zm. 1782, Ulmitz August 28.V.1782, Du Laurans 1783. Hiż 31.XII.1783, Dahlke Ludw. 1792, Trzciniński 1794.

Bitwy i potyczki: powstanie Warszawskie 17.IV.1794, obrona Warszawy, Powązki 28.VII, Górcze 14.VIII, Zegrze 18.VIII, Powązki 28.VIII, Karczma Welańska 1.IX, Krupczyce 16.IX, Brześć 17.IX, Maciejowice 10.X, Praga 6.XI.

REGIMENT GWARDJI PIESZEJ W. KS. LITEWSKIEGO.

Stanowisko: Warszawa.

Szełowie: Gultz 1717, Flemming, gen. podskarbi W. Ks. Lit. (1759), ks. Czartoryski Adam, gen. ziem podolskich 1775, ks. Jabłonowski Stan., gen. mjr. 1784, Tyzenhauz Ignacy 1793, wywieziony do Rosji 15.IV.1794.

Pułkownicy: Szyłdebach Franc. (Schielbach) 22.I.1770, Deskur Jan 20.VII.1774.

PIECHOTA WĘGIERSKA.

CHORAĞIEW WĘGIERSKA BUŁAWY WIELKIEJ KORONNEJ.

Rozwiązana 1789, wznowiona r. 1793.

Szełowie: hetmani wielcy koronni 1717—1789.

Rotmistrze: płk. Karski (1754), Bartochowski Stan. 1760, płk. 1761, Załęski Jakób (1775), dymis. 20.VIII.1778, Gozdowski Antoni.

Stanowiska: przy boku hetmana w. koronnego.

CHORAĞIEW WĘGIERSKA BUŁAWY POLNEJ KORONNEJ.

Rozwiązana 1789, wznowiona 1793.

Szełowie: hetmani polni koronni 1717—1789.

Rotmistrze: Bułła (1754—1764), Tyszkiewicz Piotr (1775), dymis. 16.XII.1783, Tyszkiewicz Jakób, płk. Paprocki (1789), Tyszkiewicz 1793.

CHORAĞIEW WĘGIERSKA MARSZAŁKA WIELKIEGO KORONNEGO.

Chorağiew węgierska łaski marszałkowskiej, nazwa ludowa: krukki (kuruće), kurpiki.

Szełowie: marszałkowie wielcy koronni, 1717—1794.

Komendanci: Fournier Jan, rotm. (1754—1787), Hoffman Piotr (1793).

Bitwy i potyczki: powstanie Warszawskie 17 i 18.IV.1794, obrona Warszawy.

CHORĄGIEW WĘGIERSKA LASKI W. KS. LIT.

Szełowie: marszałkowie W. Ks. Lit.

Rotmistrze: Zawadzki Onufry (1787), Grzymała Lubański Józef (1793).

CHORĄGIEW WĘGIERSKA TRYBUNAŁU LIT.

Utworzona 22.VI.1790.

Stanowisko: Mejszażoła i Szyrwinty XII.1792.

CHORĄGIEW WĘGIERSKA (STRZELECKA) BUŁAWY WIEL. KS. LIT.

Szełowie: hetmani wielcy W. Ks. Lit. 1717—1793.

Komendanci: Oborski kpt. (1787), Suchodolski płk. (1789), kpt. Bontani Felicjan (1792).

Stanowiska: przy boku hetmana wielkiego W. Ks. Litewskiego.

CHORĄGIEW WĘGIERSKA (GRENADJERSKA) BUŁAWY POL. W. KS. LIT.

Szełowie: hetmani polni W. Ks. Litewskiego 1717 r.

Rotmistrze: Grzymała Jerzy do 29.VI.1778, Liebe Jan 29.VI.1778.

Stanowiska: przy boku hetmanów pol. W. Ks. Litewskiego.

JAN CZAROWIE.

CHORĄGIEW JAN CZARSKA BUŁAWY WIELKIEJ KORONNEJ.

Stanowisko: przy boku hetmana w. koronnego.

Szełowie: hetmani wielcy koronni 1717—1775.

Rotmistrze: Orchowski (1754), Połubiński (1760)—1775.

Bitwy i potyczki: Konfederacja Barska.

CHORĄGIEW JANCZARSKA BUŁAWY WIELKIEJ W. KS. LIT.

Stanowisko: przy hetmanie w. W. Ks. Litewskiego.

Szełowie: hetmani wielcy W. Ks. Litewskiego.

Rotmistrze: Bułhak Jan, Lachnicki Ignacy 7.V.1780, mjr. 8.XII t r., Stokowski 8.XII.1780.

CHORĄGIEW JANCZARSKA BUŁAWY POLNEJ W. KS. LIT.

Stanowisko: przy boku hetmana pol. W. Ks. Lit. Mińsk (1751).

Szełowie: hetmani polni W. Ks. Lit.

Rotmistrze: Tołoczko Antoni (1751).

M I L I C J E.**MILICJA SKARBOWA KORONNA.**

W r. 1763 chorągiew grenadjerów Skarbu Koronnego, 1777 korpus Milicji Skarbu Koronnego, bataljon pontynierów, od 17.IX.1789 bataljon Skarbowy, od 1794 regiment 16-ty pieszy. (patrz)

Komendant: Skwarczyński kpt. (1763), Markowski płk. (1777), płk. de Woyten, zm. 1788, płk. Gisiler Jan.

Bitwy: powstanie Warszawskie 17.IV.1794.

MILICJA SKARBU W. KS. LITEWSKIEGO.

Stanowisko: Grodno.

Komendanci: Wojniłowicz rtm., Suchodolec Tadeusz 17.XI.1783, Karbowski Jan 1793.

BATALJON 1-szy JKMC I RZPLITEJ GRODZIENSKI.

Komendant: ppłk. Frölich Franc. (1783 — 1791).

BATALJON 2-gi JKMC I RZPLITEJ GRODZIENSKI.

Zamieniony w r. 1790 na regiment 7-my pieszy W. Ks. Lit.

Komendant: mjr. Müntz Jan (1783), por. Möser Jan (1785 — 1791).

GARNIZON CZĘSTOCHOWSKI.

Komendant: mjr. Wierzbowski Marcin (1787).

REGIMENTY PIESZE KORONNE.

1. REGIMENT PIESZY KRÓLOWEJ.

Zwany regimentem pieszym im. Królowej Jadwigi.

Stanowiska: Poznań 1775, Kalisz 1785, Winnica 1788, Piotrków 1789, Stary Konstantynów 1791, Kalisz, Pleszew X.1792, Parczew i okol. 1793.

Szełowie: hr. Flemming Joachim Fryderyk, gen. lejtn. wojsk saskich, podskarbi w. lit. 1717 — 1763, Golcz August Stanisław 21.III.1763, gen. mjr. 18.XII.1777, Ożarowski Samuel 13.III.1782, ^{15VI} Gorzeński August 24.II.1790, gen. lejtn., Puławski Ant. gen. insp. wojsk kor. 1793—1794.

Pułkownicy: Biernacki Józ., de Fiszer Karol Ludwik 4.XI.1771, gen. mjr., Szeński, Hoffman Ignacy 13.XI.1783, ^{15VI} Kurcysz V.1791, ppik., Grochowski Jan 1792, gen. mjr. IV.1794, poległ 6.VI.

Bitwy i potyczki: Konfederacja Barska, Piotrków, Skrzywno, Zbąszyn, Boruszkowce 15.VI.1792, Zieleńce 17.VI, Dubienka 18.VII, Zasław, Szczekociny 6.VI.1794, obrona Warszawy, Powązki 28.VII.

2. REGIMENT PIESZY KRÓLEWICZA.

Regiment pieszy Królewicza IMci Fryderyka (1748—1764), popularnie zwany Szachowski lub Kompryczowski (Kronprinz).

Stanowiska: Kamieniec, Poznań, Kraków od 1775.

Szełowie: Dönhof hr. gen. art. lit. 1717—1737, Raczyński Leon 1737, Goltz Jerzy Wilh. 1737, gen. lejtn., zm. 24.IV.1767, Szak baron z Wittenowa Karol Wojciech, gen. mjr. 6.IV.1763, ^{15VI} Wodzicki Józef gen. adjut. JKMci 4.II.1782.

Pułkownicy: hr. Flemming 1718, de Bardeleben Jan Krzysztof, gen. mjr. zm. 1748, Goltz August Stan., brat szefa, 20.VII.1748, gen. mjr. VII.1758, do rgt. Królowej 21.III.1763, Sułkowski Stefan 1763, von Grammlich Jan Jakób Dawid 24.III.1766, Heppen Adam 1789.

Bitwy i potyczki: Konfederacja Barska, Bydgoszcz, Chodzież, Kościan, Starogród, Piotrków 1768, Skrzywno 9.IV.1769, Granne 24.VII.1792, Raclawice 4.IV.1794, Szczekociny 6.VI, obrona Warszawy, Szczęśliwice 17 i 18.VIII, Maciejowice 10.X, Radoszyce 18.XI.

3. REGIMENT SPIESZONY KRÓLEWICZA.

Utworzony z regimentu konnego im. Królewicza r. 1776, otrzymał r. 1789 Nr. 3-ci.

Stanowiska: Łowicz, Józefów (1777), Radom 1779, dyw. Małopolska, Warszawa 1780, Radom, Kielce 1789, Kraków 1794.

Szefowie: ^{Sieczyński} Czapski Antoni, ^{elchm} gen. lejtn. (1776), Czapski Mikołaj (1787), gen. mjr., zm. 20.VII.1792.^{2. 4. 1.}

Pułkownicy: Mannstejn Karol, 1776, Czapski Mikołaj (1785), Czapski Józef 1787, Jazoszewski (1794), Krzycki, poległ 4.XI.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Dubniki 7.VII, Dubienka 18.VII, Raclawice 4.IV.1794, Szczekociny 6.VI, Maciejowice 10.X Praga 4.XI.

4. REGIMENT PIESZY BUŁAWY WIELKIEJ KORONNEJ.

W r. 1726 regiment przechodzi pod szefostwo hetmana pol. kor. do r. 1752, otrzymał Nr. 4 w r. 1789.

Stanowiska: Białystok, Lwów 1771, Kamieniec (1775), Łęczna 1778, dyw. Małopolska VI.1789, Białocerkiew, dyw. Ukraińsko-podolska, XI, dyw. Wołyńska, Lubomla 1794.

Szefowie: Sieniawski Adam Mikołaj, hetm. w. kor. 30.IV.1706, zm. 18.II.1726, Chomętowski Stan. hetm. pol. kor. 11.X.1726, zm. 2.IX.1728, Branicki hr. Gryf Jan Klemens, hetm. pol. kor. 1735, w. kor. 5.VI.1752, zm. 9.X.1771, wakans przez półtora roku. Rzewuski Wacław 9.IV.1773 do 16.II.1774, Branicki herbu Korczak Franc. Ksawery 8.II.1774 do 1793.

Pułkownicy: Barącz gen. 1718, Kamiński gen. mjr. (1750 — 1762), de Pugget Bernard gen. mjr. (1767), Korytowski Felicjan, gen. mjr. 1.VII.1770 — (1790), Karwowski ^{Jozef} 25.V.1790, Morawski Karol 1792, kpt. Poklękowski.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Dubniki 7.VII, Szczekociny 6.VI.1794, Wawrzyszew 26.VIII, Bielany 1.IX, Praga 4.XI.

5. REGIMENT FIZYLIERÓW.

1717 r. regiment artylerji koronnej, od r. 1775 regiment fizyliarów artylerji koronnej, od 1786 regiment Fizyliarów koronnych, od 1789 r. regiment 5-ty fizyliarów.

Stanowiska: Kamieniec Podolski, Białystok 1776, Warszawa.

Szefowie: Rybiński gen. art., wojewoda chełmiński 1717 — 1725, Kącki, miecznik kor. 1725—1732, Branicki Jan Klemens 1732 — 1739, Rybiński Adolf 1739 — 1749, ks. Lubomirski 1749 — 1753, hr. z Ocieszyna Brühl, starosta spiski, pierwszy minister 1753, hr. Brühl Aloizy Fryderyk, gen. art. starosta spiski 1762, Potocki Stanisław Szczęsny,

gen. art. 1791, Rzewuski, pisarz w. kor. do 1.VIII.1792, Wielhorski gen. 1.VIII.1792, Potocki gen. art. 1793.

Pułkownicy: Szyling Florjan 1717, Rottermund Józef gen. lejtn. (1762) um. 18.III.1774, Mycielski 1774, Cichocki Jan August płk. 1778, gen. mjr. 1790, vacat, Fontana Jan 1794.

Bitwy i potyczki: Boruszkowce 15.VI.1792, Zieleńce 17.VI, Włodzimierz 7.VII, Dubienka 18.VII., powstanie warszawskie 17.IV.1794, Chełm 8.VI, Słonim 1.VIII, Krupczyce 16.IX, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

6. REGIMENT PIESZY ŁANOWY JKMci I RZPLITEJ.

utworzony r. 1726.

Stanowiska: Kamieniec Podolski, Wschowa, Warszawa 1775, dyw. Wielkopolska, Wschowa 1779, Włodzimierz 1790, Wolbrom 1790, Wschowa X.1792.

Szefowie: Branicki Jan Klemens 1726, Tarło wojew. lubelski, gen. lejtn. 1729, Kossowski Ant. podskarbi nadworny, gen. mjr., ks. Sułkowski Franc. inspektor infanterji 1.IX.1775, Brodowski Jan Fryderyk 11.V.1789 — 1793, Ożarowski Stan. hetm. 1793 — 1794.

Pułkownicy: Rosen Jan (1764), Łuba (1774), Dąbkowski Wojciech (1776), Jankowski Józef do 1778, Laskowski Józef do 1781, de Suesmilch Jan Gotfried (1786), Brodowski Jan Fryderyk 1787 do 12.V. 1789, Szyrer Maciej (1789), Zawisza M. 1793.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Opalin 13.VII, Raclawice 4.IV.1794, Szczekociny 6.VI, Obrona Warszawy, Praga 4.XI.

7. REGIMENT PIESZY POTOCKIEGO, STAROSTY SZCZYRZYCKIEGO.

Utworzony r. 1776 z regimentu dragonów, r. 1789 otrzymał Nr. 7.

Stanowisko: Kalisz, Poznań 1786, Łowicz 1790.

Szefowie: Potocki Jan, starosta szczyrzycki 1776, Potocki Piotr Franc., starosta szczyrzycki 28.X.1778, Miączyński, pisarz pol. koronny 1793.

Pułkownicy: de Tayer Robert (1780 — 1787), Zawisza Michał (1789) — 1794.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Szczekociny 6.VI.1794, Raszyn VI, Gołków 9.VII.

8. REGIMENT PIESZY BUŁAWY POLNEJ KORONNEJ.

Od 12.X.1726 regiment staje się regimentem buławy wielkiej koronnej. Od r. 1789 Regiment 8-my pieszy.

Stanowisko: Kamieniec Podolski.

Szełowie: Rzewuski Stan. hetm. pol. kor. 30.IV.1706 do 12.X.1726, Chomętowski Stan., hetm. pol. kor. 11.X.1726, zm. 2.IX.1728, Ożarowski Jan Jerzy, oboźny kor. 1728 — 1733, Potocki Józef, wojew. kijowski 1733—1746, Branicki herbu Gryf, Jan Klemens 1746—5.VI.1752, Rzewuski Wacław, hetm. 1752, w. kor. 9.IV.1773, Branicki Franc. Ksawery 1773, hetm. w. 8.II.1774, Rzewuski Seweryn 16.II.1774, do 1772, Kościuszko Tadeusz 6.VIII.1792.

Pułkownicy: Ripp gen. 1717, Kamphausen gen. mjr. (1737), Kamiński gen. mjr. (1750), ks. Lubomirski Antoni, mieczn. kor. star. kazmierski, gen. mjr. 1752, gen. lejt. 1755 — 1761, Kuczyński Michał 13.VI.1761, gen. mjr. 20.XI.1762, um. 6.III.1778, Hanicki Marcin 1778.

9. REGIMENT PIESZY gen. mjr. FILIPA RACZYŃSKIEGO.

Do r. 1776 regiment dragoński, 1789 otrzymał Nr. 9.

Stanowiska: Łowicz 1777 — 1792, dyw. Wielkopolska, Warszawa 1792, Poznań X.1792.

Szełowie: Raczyński Filip, starosta mieścicki, gen. mjr. 2.III.1768.

Pułkownicy: de Tiedemann Ludw. Ferdynand, Gisler Marcin (1789, 1790), Gordon Karol (28.IX) 1791 — (4.V.) 1793, ciężko ranny 27.VIII.1794.

Bitwy i potyczki: Zieleńce 17.VI.1792, Włodzimierz 7.VII, Szczekociny 6.VI.1794, Chełm 8.VI, Golek 9.VII, Raszyn 10.VII, Wola 27.VII, Górcze 14.VIII, Marymont 26.VIII, Wawrzyszew 27.VIII, Wola 28.VIII, Bielany 1.IX.

10. REGIMENT PIESZY GRENADJERÓW.

Utworzony r. 1775, r. 1789 otrzymał nazwę regimentu pieszego 10-tego, r. 1792 Nr. 11, rozwiązany 1793 r. (rozwiązany w 1793 r. w Warszawie, Polska).

Stanowiska: Lubar, Kamieniec 1776 — 1793.

Szełowie: ks. Lubomirski Jerzy Marcin, gen. lejt., de Witte Józef, mjr. art. kor. (19)IV.1779, Iliński August 17.IV.1788.

Pułkownicy: Pouppart Franciszek do 1790, gen. mjr., Sierakowski Maksymiljan 1790.

Bitwy i poyczki: Boruszkowce 15.VI.1792, Zieleńce 17.VI.

11. REGIMENT PIESZY ORDYNACJI RYDZYŃSKIEJ.

Uworzony 8.V.1775, r. 1789 otrzymuje Nr. 11, r. 1794 Nr. 10.

Stanowiska: Rydzyna, Warszawa 1789, Gniezno 1790, Warszawa 1792.

Szełowie: ks. Sułkowski August, wojew. kaliski 1.VIII.1775, Mycielski Aleksander, gen. mjr. 28.I.1786, Działyński Ignacy 23.XII.1788.

Pułkownicy: de Hosson R., de Falckenhayn Karol 1789, Belcour 1789, Hauman Filip, gen. mjr., Seydlitz Józ. po 8.VI.1794.

Bitwy i potyczki: Swisłocz 1792, Zelwa 4.VII, Izabelin 5.VII, Piaski, Granne 24.VII, Krzemień 24.VII, powstanie warszawskie, 17, 18.IV. 1794, Biała, Nowe - Miasto 3.V. Chełm 8.VI, Kurów, Gołków 9.VII, obrona Warszawy, Wola 27.VII. i 28.VIII, Maciejowice 10.X.

12. REGIMENT PIESZY.

Utworzony r. 1775, rozwiązany r. 1793 w Cudnowie.

Stanowiska: Koźmin, Kamieniec 1778, Łabuń 1785, Tulczyn 1789,

Szełowie: ks. Poniński Kalikst 19.V.1775, Ożarowski Piotr Alkantara, kaszt. wojnicki 18.III.1785, ks. Lubomirski Józef 17.III.1786, Malczewski Jan 18.II.1788.

Pułkownicy: Mycielski Aleks., Jankowski Józef 1786, Ojrzyński Fabjan 1787, Piotrowski Józef 1792.

Bitwy i potyczki: Boruszkowce 15.VI.1792, Zasław, Zieleńce 17.VI. Włodzimierz 7.VII, Dubienka 18.VII.

13. REGIMENT PIESZY ORDYŃNACJI OSTROGSKIEJ.

Utworzony r. 1766.

Stanowiska: Dubno.

Szełowie: Granowski Kazimierz, wojew. rawski 1766, gen. lejtn. inspektor infanterji wojsk kor. do r. 1774, Lipski 1774, Poniński Adam, podskarbi kor. 1776 — 1779) ks. Lubomirski Mich. 5.IV.1780 — 1794.

Pułkownicy: Mokronowski Andrzej (1758), ks. Lubomirski Seweryn do 1777, ks. Lubomirski Michał 1777—1779, Bogatko Roch V.1780, do 29.V.1782, Trokin Ludw. 29.V.1782, Buszyński Tomasz 2.VIII.1792, Granowski Stefan, gen. mjr. 1794. (Akt. Kor. III 100)

Bitwy i potyczki: Boruszkowce 15.VI.1792, Zieleńce 17.VI, Bereźce 18.VII, Dubienka 18.VII, Szczekociny 6.VI.1794, obrona Warszawy, Witkowice 13.VIII, Rakowiec 17/18.VIII, Wawrzyszew 27.VIII, Powązki 28.VIII.

14. REGIMENT PIESZY im. POTOCKICH.

Ufundowany r. 1785 przez Stanisława Szczęsnego Potockiego, wojewodę ruskiego, gen. lejtn., rozwiązany 1793.

Stanowiska: Tulczyn.

Szełowie: Potocki Stanisław Szczęsny, wojew. ruski gen. art. kor. do 1789, Potocki Stanisław 5.V.1789, poseł lubelski, Potocki Teodor 5.II.1790.

Pułkownicy: Moszczeński Adam, Lanckoroński Jakób 5.III.1792, gen. mjr. 12.III.1794.

Bitwy i potyczki: Boruszkowce 15.VI.1792, Zieleńce 17.VI, Beże 18.VII.

REGIMENT 15-ty PIESZY.

Utworzony 12.VI.1792, rozwiązany 1793, wskrzeszony 1794.

Stanowisko: Warszawa.

Pułkownik: Cichocki Jan August 4.III.1792, gen. mjr. 27.V.1792, szef 17.IX.1792.

Bitwy i potyczki: Ostrołęka, Zegrze 18.VIII.1794, Krupczyce 16.IX, Brześć 17.IX, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

REGIMENT 16-ty PIESZY BYŁY SKARBOWY.

Utworzony r. 1794 Milicji Skarbowej (patrz), czyli bataljon pontonierów.

Stanowisko: Warszawa.

Komendant: płk. Cisiler Jan. ¹⁷⁹⁴ → *obrona pod Matyjaszowcem 1794*

Bitwy i potyczki: Zegrze 18.VIII. Maciejowice 10.X. Praga 4.XI. *ppłk. 7.VI 1794 płk. Nad*

*Jest rekrutacja kucy i 30000
Nad Jan August*

ppłk. 7.VI 1794 płk. Nad

REGIMENT 17-ty PIESZY.

Utworzony w kwietniu r. 1794 z ochotników t. zw. legjonu Księstwa Mazowieckiego, otrzymał nr. 13.

Stanowisko: Warszawa.

Komendant: płk. Rottenburg, płk. Komarnicki Grzegorz.

Komandor Bnyu - Naryn vel N. Baryn pu. Serock, 1794 (Hawst)

REGIMENT 18-ty PIESZY.

Utworzony 24.IV.1794 kosztem Izzydora Krasińskiego, ppor. regimentu 5-go fizyl., braci Ossolińskich, kaszt. podlaskiego i starosty drohickiego, oraz hr. Tarnowskiego z wojew. podlaskiego.

Komendant: Krasiński Izydor płk. z ppor., płk. Szuszkowski.

Bitwy i potyczki: w dn. 3, 4, 5.IV.1794 Chełm 8.VI, Wąsosz przed 27.VI, Stawiska 3.VII, Okrzeja, Słonim 6.VIII, Krupczyce 16.IX, Brześć 17.IX, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

REGIMENT 19-ty STRZELCÓW.

Utworzony w kwietniu r. 1794 przez Michała Sokolnickiego z ludzi województw Wielkopolskich, otrzymuje Nr. 19 w lipcu.

Stanowisko: Warszawa.

Komendant: Sokolnicki Michał płk., Rymkiewicz ppłk., gen. mjr. przed 28.VII.

Bitwy i potyczki: po 20.VI w oddziale gen. Sierakowskiego, obrona Warszawy, Marymont 24.VII, Krupczyce 16.IX, Brześć 17.IX.

REGIMENT 20-ty PIESZY.

Utworzony w czerwcu r. 1794 w Warszawie przez szewca Jana Kilińskiego.

Komendant: Kiliński Jan płk.

ppłk. Jan Strużkowski i Józef Koronicki

REGIMENT 21-szy PIESZY.

Utworzony w maju 1794 w Podlaskiem przez Karwowskiego, gen. ziemiańskiego ziemi Bielskiej, otrzymał Nr. 21-szy we wrześniu.

Komendant: płk. Paszkowski Leonard.

FREJKORY r. 1792.**BATALJON 1-szy LEKKIEJ PIECHOTY OCHOTNIKÓW.**

Utworzony 22.V.1792 przez Süssmilcha, zwinięty w październiku t. r. przez Targowicę.

Komendant: de Süssmilch Jan Gottfried z regimentu 6-go Łancowego 26.V.1792.

BATALJON 2-gi LEKKIEJ PIECHOTY OCHOTNIKÓW.

Utworzony 22.V.1792 przez Rottenburga, zwinięty w październiku t. r. przez Targowicę.

Komendant: Rottenburg ppłk. 16.V.1792, w r. 1794 d-ca regimentu 17-go pieszego.

BATALJON 3-ci LEKKIEJ PIECHOTY OCHOTNIKÓW W. Ks. LIT.

Utworzony 22.V.1792 przez chorążego Trębickiego, zwinięty przez Targowicę, 23.IX.1792.

Komendant: ppłk. Trębicki Michał 28.V.1792.

BATALJON 4-ty LEKKIEJ PIECHOTY.

Utworzony 15.VI.1792 przez Niedermeiera, oficera bawarskiego, zwinieyty w październiku t. r. przez Targowicę.

Komendant: Niedermeier.

TARGOWICA 1792.**REGIMENT PIESZY POD IM. KONFEDERACYJ WOLNYCH.**

Utworzony d. 22.XII.1792 przez Konfederację Targowicką z regimentu 15-go pieszego, rozwiązany przed r. 1794.

Stanowisko: Tulczyn.

Szeł: Moszczeński Adam.

Komendant: płk. Dzierżanowski.

REGIMENTY PIESZE W. KS. LITEW.**REGIMENT 1-szy PIESZY BUŁAWY WIELKIEJ W. Ks. LIT.**

Zwany w r. 1717 pułkiem infanterji hetm. w. W. Ks. Lit., ok. r. 1766 regimentem pieszym buławy w. W. Ks. Lit., 1776 pułkiem grenadjerskim 1-szym, tegoż roku regimentem pieszym 1-szym buławy w. W. Ks. Lit.

Stanowiska: Borysów (1777), Słonim (1783) — 1792, Wiłkomierz XII.1792.

Szełowie: hetmani wielcy W. Ks. Lit.: ks. Wiśniowiecki, Michał, 1735, um. 1744, ks. Radziwiłł Mich. Kazim. Rybeńko um. 1762, ks. Masalski Mich. um. 1768, Ogiński Mich. 1768 do 1793, Kossakowski Szymon 1793.

Pułkownicy: Sokół gen. 1717, ks. Radziwiłł płk. miecznik W. Ks. Lit. (1754 — 1759), Rzewuski, chorąży lit. gen. lejtn. (1762), Oskierko płk. (1766), Pac Józef 18.IX.1776, Rymiński Ignacy 22.XII.1783, Morawski 1790.

Bitwy i potyczki: Mir 11.VI.1792, Sałaty 29.VII.1794, Wilno 11.VIII.

REGIMENT PIESZY 2-gi BUŁAWY w. W. Ks. LIT.

Utworzony r. 1775 z regimentu konnego dragonów buławy w. W. Ks. Litewskiego.

Stanowisko: Grodno, Sokółka 1792.

Szełowie: Ogiński Michał, hetm. w. W. Ks. Lit. 1775 — 1793.

Pułkownicy: Morawski Ignacy 4.X.1775, Wolan Grzegorz 9.I.1784, Morawski Karol 25.V.1789.

Bitwy i potyczki: Mir 11.VI. 1792, Brześć 23.VII.

REGIMENT 3-ci PIESZY BUŁAWY POLNEJ W. Ks. LIT.

Zwany r. 1717 Pułkiem infanterji hetmana pol. lit., ok. 1759 regimentem pieszym buławy polnej W. Ks. Lit., ok. 1776 regimentem 3-cim buławy pol. W. Ks. Lit., r. 1793 regimentem 3-cim lit.

Stanowiska: Mińsk (1775), Janiszki 1778), Nowogródek, Szereżów (1778) — 1789, Kowno 1789, Wilno 1790, Kowno 1791, Preny XII.1792, Szaty 1794.

Szełowie: hetmani polni lit.: Denhoff Stan. miecznik w. lit. um. 1728, ks. Radziwiłł Michał Rybeńko od 1736 — 1744, Massalski Michał Józef 4.X.1744 do 1762, Sapieha Aleksander Michał 1762, Sosnowski Józef wojew. połocki 1776 do 1780, Tyszkiewicz Ludw. 1780—1793, Kossakowski, pisarz polny 1794.

Pułkownicy: Brzostowski, starosta orszański (1754) gen. lejtn. (1755), Osipowski Józ. 13.II.1778, podkomorzy smoleński 1787, ks. Giedroyc Ignacy (1789), Grabowski Paweł 1794.

Bitwy i potyczki: Granne 24.VII.1792, Wilno 11.VIII.1794, Praga 4.XI.

REGIMENT 4-ty PIESZY BUŁAWY POLNEJ W. Ks. LIT.

Utworzony r. 1775 z regimentu konnego (dragonów) buławy polnej W. Ks. Litewskiego.

Stanowska: Brześć, Terespol 1783, Wilno (1787 — 1789), Borysów 1790, Mińsk 1791, Słuck 1792, Żyżmory 1794.

Szełowie: hetmani polni W. Ks. Lit. Sosnowski Józef, wojew. połocki 1776 — 1780, Tyszkiewicz Ludw. 1780 — 1793, Kossakowski, pisarz polny.

Pułkownicy: Papłoński Adam 3.IX.1776—1790, Meyen Jan 30.XI. 1790.

Bitwy i potyczki: Mir 11.VI.1792, Wilno 22/23.IV.1794, Praga 4.XI

REGIMENT 5-ty PIESZY W. Ks. LITEWSKIEGO.

Utworzony 30.IV.1775 r. z regimentu konnego (dragonów) Królewicza.

Stanowiska: Pińsk, Wilno 1778, Mścibów 1779, Wilno 1783, Brześć Litewski 1789. *Bratysław 1793 (na chrześcijaństwo)*

nie Michał a Jan Jerzy 1717.

Szefowie: Grabowski (Michał) gen. insp. 24.X.1775 — 1783, Grabowski Paweł Jerzy 30.XII.1783, poległ 4.X.1794.

Pułkownicy: Grabowski Jerzy 16.XII.1776 — 24.X.1783, Frankowski Maciej 30.VIII.1783, Berken Rafał 1794.

Bitwy i potyczki: Mir 11.VI.1792, Brześć 23.VII, Soły 25.VI.1794, Praga 4.XI.

REGIMENT 6-ty PIESZY W. Ks. LIT.

✓ X. Re
J. L

Utworzony 9.XII.1775 r.

Stanowiska: Wilno, Nowogródek 1790, Poniewież 1792.

Szefowie: ks. Massalski Ksawery 4.V.1775, Niesiołowski Ksawery, wojewoda nowogrodzki 1785.

Pułkownicy: Thesby Belcour Franc. 2.III.1781, Ruszczyc Kazimierz 1794.

Bitwy i potyczki: Mir 11.VI.1792, Brześć 23.VII, Sałaty 29.VII. 1794.

REGIMENT 7-my PIESZY WOJSK W. Ks. LIT.

Utworzony z bataljonu Grodzieńskiego (patrz) 1790.

Stanowiska: Oszmiańskie, Wilno 1791, Smorgonie 1791, Oszmiana 1792, Wilno, Smorgonie 1794.

Szefowie: Sapięha Kazimierz Nestor, gen. art. i szef korp. inż. W. Ks. Lit., Giełgud Ludw. strażnik W. Ks. Lit. 1793 — 1794.

Pułkownicy: Gorzeński Feliks, ppłk. Grabowski Stefan (1791) — 1794.

Bitwy i potyczki: Brześć 23.VII.1792, Wilno 22/23.IV.1794, Soły 25.VI. Praga 4.XI.

REGIMENT 8-my PIESZY W. Ks. LIT.

Utworzony 1.III.1790 jako regiment domu Radziwiłłów, rozwiązany w styczniu r. 1794, wznowiony w kwietniu 1794.

Stanowiska: Nieśwież, Czarnobyl 1791, Nieśwież 1792, Płońsk, Stwołowicze 1793.

Szefowie: ks. Radziwiłł Karol, wojew. wileński, gen. lejtn. 17.IX. 1789, um. 1790, Rzewuski Seweryn.

Pułkownicy: ks. Radziwiłł Michał, ppłk. Rzewuski Seweryn 1.III.1790, Dederko Dominik. plk. Dutkiewicz 16.VII 1794 w ob. pułk. Mielke

Bitwy i potyczki: Mir 11.VI.1792, Zelwa 4.VII, Załuże 11.VII, Brześć 23.VII, Soły 25.VI.1794.

REGIMENT 9-ty PIESZY W. KS. LIT.

Zapoczątkowany r. 1794.

POWSTANIE PIESZE KORONNE r. 1794.

Komenda Baranowskiego gen. majora.

Strzelcy mjr. Biegańskiego, bitwy i potyczki: Szczęśliwice 17/18. VIII, Praga 4.XI.

Bataljon strzelców Czyża.

Komenda Czyżewskiego. Bitwy i potyczki: między Raszkowem i Mohylowem 27.VI.

Strzelcy kapitana Dembińskiego, potyczka: Szczęśliwice 29.VII.

Bataljon strzelców płka Florjana Dembowskiego.

Maciejowice 10.X. Praga 4.XI.

Strzelcy kpt. Ludwika Dembowskiego. Wola 30.VII, pod Warszawą 8/9.VIII.

Bataljon ppłka Hemlinga.

Strzelcy Januszkiewicza. Nieporęt 25.VIII.

Bataljon grenadjerów Krakowskich.

Utworzony po 4.IV, *komendant: ślaski Jan, Taszycki, gen. mjr. ziemiański wojew. krakowskiego, płk. Krzycki, ppłk. Siemianowski, płk. Kropiński, płk. Jabłonowski.*

Bitwy i potyczki: Raclawice 4.IV. Szczekociny 6.VI, obrona Warszawy, Wola 27.VII, Rakowiec 17/18.VIII, Maciejowice 10.X, Praga 4.XI.

Oddział Michałowskiego.

Bataljon Muncypalny Warszawski wolontarjuszów Rafałowicza Jana. Płk. Królikowski — Słonim 2/3.VIII, Krupczyce 16.IX, Brześć 17.IX, Maciejowice 10.X. Praga 4.XI.

Oddział ppłka Niewiadomskiego.

Strzelcy płka Ossowskiego. Praga 4.XI.

Wolontarjusze płka Piotrowskiego.

Bataljon Strzelców ppłka Rymkiewicza Franc. Ksaw. — Górcze 23.VIII, Wawrzyszew 28.VIII.

Strzelcy Starzeńskiego. Praga 4.XI.

Pułk Strzelców Węgierskiego ppłka.

Wolontarjusze płka Skalskiego.

POSPOLITE RUSZENIE I MILICJE KORONNE r. 1794.

Ziemi Bielskiej. Dowódca: gen. ziemiański Karwowski, Orsetti Wilh. 1.VIII. Potyczki: Kumelsk 1.VII, Lachów 1.VII, Stawiska 3.VII, pod Rajgrodem 7.VII, Nowogród 22.IX.

pow. Błońskiego: Szymanowski Adam, Dymiński Stanisław.

pow. Braśławskiego: gen. mjr. Bielikowicz,

wojew. Brzesko-Kujawskiego; gen. mjr. Mniewski,

ziemi Chełmskiej: płk. Zagórski,

ziemi Czerskiej: gen. ziem. Wodziński, starosta nurski,

ziemi Drohickiej: Praga 4.XI.

pow. Garwolińskiego: gen. mjr. Skulski Adam, potyczka pod Rykami 23.VIII,

pow. Gnieźnieńskiego: gen. mjr. Lipski,

pow. Gostyńskiego: Dąbrowski Kazimierz,

Bataljon strzelców Kaliskich: przyłączony do regimentu 5-go, kpt. Kowwacz, potyczka pod Serockiem 29.V.

Milicja Krakowska: gen. mjr. Wieniawski, potyczka pod Promnikiem 14.VI. (patrz bataljon grenadjerów Krakowskich),

ziemi Liwskiej: płk. Sokolnicki,

wojew. Lubelskiego: gen. mjr. Piotr Potocki, starosta szczyrzycki,

pułk milicji lubelskiej: Trzciniński Józef 15.V, dymis. 12.IX, Tyszkiewicz ppłk.

bataljon grenadjerów lubelskich: płk. Pałowski,

jazda Łęczycka: Krzyże.

ziemi Łomżyńskiej: strzelcy gen. Wiszowatego, potyczka pod Ostrołką 19.VIII, Grabowo 25.VIII.

ks. Mazowieckiego: gen. mjr. Mokronowski Stan. 19.IV, gen. mjr. Orłowski ok. 17.VI.

ziemi Mielnickiej: gen. mjr. Radziwiński, potyczka pod Wołą 28.VII.

ziemi Nurskiej: gen. mjr. Zieliński, potyczka nad Narwią 25.VIII, pod Troszczynem 14.IX.

wojew. Podlaskiego: gen. mjr. Karwowski (kawalerja i piechota),

wojew. Pomorskiego: gen. mjr. Kruszyński.

wojew. Poznańskiego: gen. mjr. Niemojewski 22.IX.

pow. Radomskiego: płk. Dobek, do niewoli 15.VI pod Lipowem Polem, Gawdzicki.

wojew. Rawskiego: gen. mjr. Woyczyński,

wojew. Sandomierskiego: gen. mjr. Służewski Józ. 10.IV. *Bataljon grenadierów*: (kosynierów): ppłk: Ożarowski i Pałowski, bitwa pod Szczekocinami 6.VI. *Milicja*: ppłk. Kirkor.

ziemi Sochaczewskiej: gen. mjr. Lipski 23.VIII, gen. mjr. Bielicki 30.IX.

wojew. Sieradzkiego: gen. mjr. Zbijewski 23.VIII.

ziemi Stężyckiej: gen. mjr. Radzywiński. Pułk konny „Złotej Wolności“ gen. mjr. Zgliczyński, bataljon: Boski Ignacy,

pow. Tarczyńskiego: Kleszczyński Fabjan,

ziemi Warszawskiej: gen. mjr. Szymanowski Stan., gen. mjr. Młocki,

powiatu Warszawskiego: Młocki Jakób, Woyna Józef, Sokołowski, Skwarski Jan.

wojew. Wielkopolskiego: (kosynierzy), wzięcie Bydgoszczy 2.X.

ziemi Wieluńskiej (powstanie): gen. mjr. Leonardowicz,

ziemi Wizkiej (strzelcy i jazda) gen. mjr. Opacki Chryzantem 27.VI, płk. Rembieniński Rajmund 27.VI.

POWSTANIA PIESZE W. KS. LIT. r. 1794.

Strzelcy ziemi Bielskiej, d-ca mjr. Cetys, potyczka pod Lachowem 1.VII.

Bataljon kosynierów, d-ca Dauksza.

Milicja Grodzieńska, utw. 25.V, d-ca Ehrenkreutz.

Bataljon strzelców, d-ca Grabiński, bitwy i potyczki: Soły 25.VI, Praga 4.XI.

Ochotnicy, d-ca Horodeński, utworzeni w czerwcu.

Korpus Grodzieński, d-ca gen. mjr. Jelski Konst.

Pikinierzy: kosynierzy *wiłkomirscy*, dow. Komar, bitwy i potyczki: Poszołoty 10.VII, Praga 4.XI.

Bataljon Brzesko-Litewski, dow. ppłk. Kulesza, bitwa pod Krupczycami 16.IX.

Oddział Lissowskiego.

Powstanie Kurlandzkie, dow. gen. mjr. Mirbach, utw. 27.VI.

Wolni Strzelcy, dow. *Ogiński Michał*, po nim *Morykoni*, bitwy i potyczki: Wołożyn 15.VI, Iwieniec przed 19.VI.

Bataljon Strzelców Kowieńskich, dow. gen. mjr. *Prozor*, potyczki Szemberk 3. VI, Radziwiliszki 12.VI.

Pikinierzy bielscy, dow. mjr. *Roltzberg*, potyczka pod Stawiskami 3.VII.

Strzelcy Kobryńscy, dow. gen. mjr. *Ruszczyc Kazimierz*.

Strzelcy Wileńscy i Upitscy, dow. kap. *Saczkiewicz*, potyczka pod Sałatami 29.VII.

Strzelcy ks. Kazimierza Sapiehy, dow. *Giejsztor*.

Strzelcy Grodzieńscy, dow. płk. *Sochacki*, obrona Pragi 4.XI.

Strzelcy Szawelscy, dow. gen. mjr. *Stetkiewicz*, potyczka pod Zagórami 22.VI

Strzelcy Grodzieńcy, dow. *Trębicki Michał* płk. 16.V., obrona Pragi 4.XI.

Strzelcy Rosieńscy, dow. gen. mjr. *Tyszkiewicz Michał*.

Gwardja municypalna Wileńska, utworzona w maju.

Powstanie Telszewskie, dow. gen. mjr. *Wojtkiewicz*.

Sirzelcy, dow. ppłk. *Wolan*, obrona Pragi 4.XI.

Milicja pow. Wołkowyskiego, obrona Pragi 4.XI.

Strzelcy ks. Żmudzkiego.

KORPUS ARTYLERJI KORONNEJ.

Dowódcy: generałowie artylerji: *Kątski Marcin*, kaszt. krak. zm. 1710, *Flemming Jakób Henryk*, koniuszy lit. 1710 — 1712, *Rybiński Jakób Zygmunt*, wojew. chełmiński 1712 — 1725, *Kątski Jan Stanisław*, miecznik kor. 1725 — 1727, *Branicki Jan Klemens* 1727 — 1735, *Rybiński Jan*, gen. adj. J. K. M. i płk. 1735 — 1737, ks. *Lubomirski Aleksander*, kuchm. potem miecznik koronny 1737 — 1746; *graf Brühl Henryk*, 1-szy minister, komendant wojsk saskich w Polsce 1746 — 1763, *Brühl Alojzy Fryderyk*, koniec 1763, powtórnie 22.XII.1764 do 1788, *Potocki Szcześnie* 1788 — 1793.

Frey - kompanja. Utworzona r. 1717, przyłączona do korpusu artylerji 1767 r. Dowódca mjr. *Pruski* 1752 — 1767.

Kompanje, stojące r. 1764 w Warszawie: *Gembarzewskiego Józefa*, *Pruskiego Marjana Dyzmy*, *Jaucha Ernesta Ulrycha*, *Deybla Chrystjana*, *w Kamieńcu*: *Wittego Józefa*, od 12.VII 1764 *Potockiego*.

Kompanja I (stanowisko w Kamieńcu), dowódcy: kpt. *Deybel Chrystjan* 1767, mjr. 27.II.1772, mjr. *de Witte Józef* 1772.

Kompanja II (od r. 1773 — V-ta, stanowisko w Kamieńcu) kpt. Dahlke Chrystjan, abszejtowany 1.IX.1769, Witte Józef 1769 do komp. I.1772, Bedoński Józef do komp. III.1773, Rexyn Franc. 23.II.1773.

Kompanja III (od r. 1773 — VI-ta, stanowisko w Kamieńcu) dowódcy: kpt. de Witte Józef 1767, vacat 1768, Bedoński Józef 4.VIII.1771, do komp. I., kpt. Cichocki August 18.VII.1772, do komp. II. 1773, Bedoński Józef 1773, um. 28.X.1774, Łoski Karol 15.V.1775.

Kompanja IV (od r. 1773 — kōmp. II-ga), stanowisko w Warszawie: kpt. Konarski Antoni 1767 — (1772).

Kompanja V-ta (od r. 1773 — komp. III-cia): kpt. d'Aster Chrystjan August 1767.

Kompanja VI-ta (od r. 1773 — komp. IV-ta) stanowisko w Warszawie: kpt. Konarski Antoni 1767 (1772).

Kompanja V-ta (od r. 1773 komp. III-cia): kpt. d'Aster Chrystjan August 1767.

Kompanja VI-ta (od r. 1773 komp. IV-ta) stanowisko w Warszawie, kpt. Rexyn Franciszek.

KOMPANJE W PAŹDZIERNIKU r. 1790.

- Kompanja gen. mjr. Potockiego Jana w Warszawie,
 „ ppłk. Konarskiego w Warszawie,
 „ kpt. Kapelli w Warszawie,
 „ płk. Deybla w Krakowie,
 „ kpt. Dobrskiego w Wolbromiu,
 „ kpt. Górskiego w Wolbromiu,
 „ mjr. Gembarzewskiego Jana Kantego w Kamieńcu,
 (w r. 1792 d-ca artylerji armji czynnej).
 „ kpt. Marszyckiego w Kamieńcu,
 „ kpt. Łączyńskiego w Kamieńcu,
 „ ppłk. Łoskiego w Połonnem,
 „ mjr. Napiórkowskiego w Połonnem,
 „ kpt. Falkowskiego w Połonnem,
 „ kpt. Dzierżyńskiego w Tulczynie,
 „ kpt. Aksamitowskiego w Tulczynie.

KOMPANJE W KWIETNIU r. 1793.

Kompanja płk. Deybla Krystjana Gottfryda w Warszawie, gen. mjr. 23. V. 1794 r.

„ ppłk. Wągrowskiego Stanisława w Warszawie,

- Kompanja mjr. Dobrskiego Ludwika w Warszawie, płk. 23. V. 1794,
 „ kpt. Szubalskiego Karola w Warszawie, ppłk. 23. V. 1794,
 „ kpt. Moszczyńskiego w Warszawie, poległ 17.IV.1794.
 „ ppłk. Łoskiego w Kamieńcu, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ mjr. Gembarzewskiego w Kamieńcu, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ kpt. Marszyckiego w Kamieńcu, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ kpt. Łączyńskiego w Kamieńcu, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ ppłk. Konarskiego w Krasnem, płk. 1794, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ ppłk. Napiórskiego w Krasnem, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ kpt. Aksamitowskiego w Krasnem, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ kpt. Pierścińskiego Ant. w Krasnem, mjr. 23. V. 1794, wcielona do wojska rosyjskiego lub wymordowana,
 „ mjr. Górskiego Józ. w Szarogrodzie, płk. 18. V. 1794, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ kpt. Magiera w Szarogrodzie, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana,
 „ kpt. Mirosławskiego w Szarogrodzie, wcielona do wojska rosyjskiego, lub wymordowana.

KORPUS ARTYLERJI WOJSKA W. KS. LITEW.

Generałowie: Sołłohub, star. jezierzynski, (1754), Potocki, star. tłomacki (1759 — 1762), Branicki, łowczy kor. (1768), Sapieha Kazimierz 22. V. 1773.

Pułkownicy: Massalski, star. radoszowski, (1754), Stetkiewicz Tadeusz 22.V.1773, Cronenmann Fryderyk Wilh. 16.XII.1783, gen. mjr. 7.VIII.1792, Kosielski Kajetan 7.VIII.1792, Jasiński Jakób poległ 4. XI. 1794.

Kompanja kanonierska.

Stanowisko: w Wilnie (1773).

Dowódcy: kpt. Montresor (1773), Wołk Marcin 8. VII, 1774. kpt. Vietynghoff Jan 13. XI. 1779, mjr. 1787.

Frejkompanja grenadjerska:

Stanowisko w Wilnie (1773).

Dowódcy: kpt. de Cronenmann Fryderyk Wilhelm 5. VII, 1773
ppłk. 3. VIII. 1781, kpt. Godin Antoni 18. I. 1781.

Stan kompanji od r. 1790.

- Kompanja generała: szt. kpt. Haciski Winc. 1. XI. 1790 — 1793.
 „ płka: szt. kpt. Miłosz Kaz. 21. I. 1790, szt. kpt. Wilczewski Wojciech 19. VI. 1790,
 „ majora 1-go Vietynghoffa Jana, mjr. 4. I. 1784, kpt. Michałowski Franciszek 15. I. 1784, szt. kpt. Kublicki Jan 2.XI.1790,
 „ majora 2-go Mehlera Franc. Józ. 1790, szt. kpt. Bilewicz Józef 19. VI,
 „ kpt. 1-go Chrzanowskiego Jana 7. IX. 1776, mjr. 19. VI. 1792, kpt. Drozdowskiego Hjacynta 19. VI. 1792,
 „ kpt. 2-go Stankara Aleks. 13. III. 1784,
 „ kpt. 3-go Au Jana 22.I.1790,
 „ kpt. 4-go Spensbergera Mikołaja 26. V. 1790.

KORPUS INŻYNIERÓW KORONNYCH.

Szeł: Brühl Alojzy Fryderyk gen. art.

Pułkownicy: ppłk. Klein Jan (1786), Sierakowski Karol 1789.

KORPUS INŻYNIERÓW WOJSKA W. KS. LITEWSKIEGO.

Szeł: Sapieha Kazimierz, gen. art.

Pułkownik: Jasiński Jakób, poległ 4. XI. 1794.

MILICJA SKARBOWA.

Utworzona z oddziału prywatnego podskarbiego Wessla 1767, pozostawała pod rozkazami Komisji Skarbowej koronnej, składała się z oddziału pieszego i konnych: Ukraińskiego, Ruskiego i Wielkopolskiego. Od r. 1719 pozostała tylko milicja piesza.

Bataljon pontonierów (patrz: Milicja Skarbowa).

Wojsko polskie w służbie obcej 1797—1815.

LEGJE POLSKIE POSIŁKOWE LOMBARDJI.

Pod dowództwem Jana Henryka Dąbrowskiego, zawiązane 9.I. 1797, reorganizowane 2.VI.1797.

BATALJON I GRENADJERÓW.

Utworzony 9. II. 1797 w Medjolanie.

Dowódca: Strzałkowski od marca 1797, na szefa 2-go leg. I. 2.VI.1797.

BATALJON II STRZELCÓW.

Utworzony 9. II. 1797 w Medjolanie.

Dowódca: Kosiński, na szefa 2-go leg. II. 2. VI. 1797.

Bitwy i potyczki: Rimini kon. marca 1797.

BATALJON I FIZYLJERÓW.

Utworzony po 13. III. 1797 w Mantui.

Dowódca: Dembowski Ludwik, dow. bat. I leg. II. 2. VI. 1797.

Bitwy i potyczki: Weronia 20. IV. 1797.

LEGJE POLSKIE posiłkowe Lombardji pod dow. gen. por. Jana Henryka Dąbrowskiego, reorganizowane od 2.VI.1797 do 27.IV. 1800.

Legja I. gen. maj. Wielhorskiego Józ. gen. bryg. franc. pocz. IX. 1797, Kniaziewicz, gen. bryg. stycz. 1799, płk. Chamand 5. II. 1799, poległ 14. V, Forestier 14. V. 1799.

BATALJON I.

Utworzony 2. VI. 1797 w Medjolanie.

Dowódca: Białowiejski 2. VI. 1797.

Bitwy i potyczki: San Leo 7. XII. 1797, Ferentino 29. VII. 1798, Frosinone, Terracina 9. XIII, Maglino 1. XII, Nepi czyli Civita Castellana 4. X, Calvi 9. XII, Gaeta 30. XII, Terracina stycz. 1799, Borghetto 25. V, Cento-Croci 26. V, Busano 4. VII, Cervarecca i Campo Forte 8. VI, nad Trebbią 17. VI, Novi 15 — 18. VIII, 7 i 22. X, Pozzolo 23. X, Bosco 24. X, 4. XI, Novi 6. XI, Ronciglione 21. XII.

BATALJON II.

Utworzony 2. VI. 1797 w Ferrarze.

Dowódcy: Forestier, szef legji 14. V. 1799, mj. Chłopiński Józ. 14. V. 1799.

Bitwy i potyczki: San Leo 7. XII. 1797, Magliano 1. XII. 1798, Nepi cz. Civita Castellana 4. XII, Calvi 9. XII, Gaeta 30. XII, Sezza stycz. 1799, Cascano stycz., Castiglione-Fiorentino 14. V, Sillano 25. V, Ospedaletto 26. V, nad Trebbią 17. VI, Novi 15 — 18. VIII, 7. IX i 22. X, Pozzolo 23. X, Bosco 24. X, blokada Serravalli 1 — 10. XI, Casa Bianca 16. I. 1800.

BATALJON III.

Utworzony 2. VI. 1797 w Bolonji.

Dowódcy: płk. Zabłocki, na mj. legji, Grabiński, wyjechał do Egiptu, Seydlitz, Świdorski 1799.

Bitwy i potyczki: San Leo 7. XII. 1797, Magliano 1. XII. 1798, Nepi cz. Civita Castellana 4. XII, Gaeta 30. XII, Terracina stycz. 1799, Cortona 13. X, nad Trebbią 17. VI, Novi 15 — 18. VIII, 7. IX, 22. X, Pozzolo 23. X, Bosco 24. X, Novi 6. XI, Ronciglione przed 21. XII.

BATALJON GRENADJERÓW.

Utworzony w marcu 1799, rozwiązany w pocz. 1800.

Dowódcy: mjr. Małachowski Kazim., do niew. 18. VI. 1799, mjr. Downarowicz.

Bitwy i potyczki: Aulla 27. V. 1799, San Terenzo 27. V, nad Trebią 17.VI, Novi 15 — 18.VIII, 7.IX, 22.X, Pozzolo 23.X, Bosco 24.X, 4.XI, Novi 6.XI.

BATALJON STRZELCÓW.

Utworzony w marcu 1799, rozwiązany w pocz. 1800.

Dowódcy: mj. Jasiński, do niew. 17. VI. 1799, mj. Borowski.

Bitwy i potyczki: Aulla 27. V. 1799, San Terenzo 27. V, Crostolo 12. VI, nad Trebią 17. V, Novi 15 — 18. VIII, 7. IX, 22. X, Pozzolo 23. X, Bosco 24. X, blokada Serravalli 1 — 10. IX.

LEGJA II.

Dawódcy: gen. mj. Rymkiewicz, poległ, gen. bryg. Wielhorski Józ., gen. bryg. Kosiński Amilkar 17. VI. 1799, Dembowski Lud. 5. IV. 1799.

BATALJON I.

Utworzony w Mantui.

Dowódcy: Dembowski Ludw., mjr. Królikiewicz 5.IV.1799.

Bitwy i potyczki: Vaganza, Vigo i Legnano 26.III.1799, Magnano 5.IV, obrona Mantui 12.IV — 28.VII.

BATALJON II.

Utworzony w Tartonie.

Dowódcy: Lipczyński, poległ 26. III. 1799, mj. Mosiecki, mj. Zawadzki.

Bitwy i potyczki: Reggio po 3. VII. 1797, Legnano 26. III. 1799, Magnano 5. IV, obrona Mantui 12. IV — 28. VII.

BATALJON III.

Utworzony w Medjolanie.

Dowódcy: Niemojewski, Zagórski, mj. Woliński.

Bitwy i potyczki: Legnano 26. III. 1799, Magnano 5. IV, obrona Mantui 12. IV — 28. VII.

PUŁK JAZDY.

Utworzony w pocz. stycznia 1799, przechodzi do legji Naddunajskiej w grudniu 1799.

Dowódca: gen. Karwowski Aleks.

Bitwy i potyczki: Cortona 13. V. 1799, Castiglione-Fiorentino 14.V, Aulla 27.V, San Terenzo 27.V, nad rz. Trebbią 17.VI, Novi 15 — 18. VIII, 17. IX, Pozzolo 23. X, Bosco 24. X, 4. XI, Novi 6. XI.

BATALJON ARTYLERJI.

Dowódca: Aksamitowski Winc.

Bitwy i potyczki: Obrona Mantui 12. IV — 28. VII.

LEGJA POLSKA.

Pod dow. gen. dyw. Jana Henr. Dąbrowskiego. Reorganizacja od 27. IV. 1800 do 21. XII. 1801.

BATALJON I.

Dowódca: Białowiejski.

Bitwy i potyczki: Malaussene 15. V. 1800, nad rz. Var 21.V, Utelle 24. V, blokada Ventimigliji 11. VI, blokada Peschery 25 — 29. XII i 1 — 22. I. 1801.

BATALJON II

Dowódca: Chłopicki Józef.

Bitwy i potyczki: Malaussene 15. V. 1800, nad rz. Var 21. V, Utella 24. V, blokada Ventimigliji 11. VI, blokada Peschery 25 — 29. i I — 22. I. 1801.

BATALJON III.

Dowódca: Świdorski.

Bitwy i potyczki: Malaussene 15. V. 1800, nad rz. Var 21. V, Utella 24.V, blokada Ventimigliji 11.VI, blokada Peschery 25—29.XII i 1 — 22. I. 1801.

BATALJON IV.

Dowódca: Małachowski.

Bitwy i potyczki: blokada Peschery 25 — 29. XII. 1800.

BATALJON V.

Dowódca: Jasiński.

BATALJON VI.

Dowódca: Zagórski.

BATALJON VII.

Dowódca: Zawadzki.

Bitwy i potyczki: Guastalla 13. XII. 1800, blokada Peschierzy 26 i 27 XII i 1 — 22 I. 1801.

BATALJON ARTYLERJI.

Dowódca: Jakóbowski.

Bitwy i potyczki: blokada Peschierzy 25 — 29. XII. 1800 i 1 — 22 I. 1801.

LEGJA NADDUNAJSKA.

Utworzona 8. IX. 1799, rozwiązana w marcu 1802 r.

Kawalerja i artylerja wcielone do wojsk Rzeczyposp. Cyzalpińskiej 31. XII. 1801 r.

Dowódca: gen. Kniaziewicz Karol, do dymis. po 22. IV. 1801, gen. Jabłonowski Wład.

Dowódca piechoty: Fiszer Stan., do niew. pocz. czerwca 1800, Sokolnicki Michał, *Dowódca jazdy:* Roźniecki Aleksander.

Bitwy i potyczki: Erbach 16. V. 1800, Ulm 22. V, Hochstaedt 19. VI, Offenbach 12. VII, Frankfurt, Hohenlinden 3. XII, Bergheim ok. 15. XII, Salzburg, Lambach.

1-sza PÓŁBRYGADA POLSKA.

Utworzona 21.XII.1801 z legji włoskopolskiej w służbie francuskiej, 5.II.1802 przechodzi do służby włoskiej.

Dowódca: szef bryg. Grabiński Józ.

Bitwy i potyczki: Castel-Franco 23. XI. 1805.

2-ga PÓŁBRYGADA POLSKA (114-ta).

Utworzona 21. XII. 1801 z legji włoskopolskiej, 10. XII. 1802 przechodzi do służby francuskiej pod nazwą 114-tej półbrygady.

Dowódca: szef bryg. Aksamitowski Winc.

Bitwy i potyczki: wyprawa na San Domingo od 24. I. 1803.

3-cia PÓLBRYGADA POLSKA (113-ta).

Utworzona w marcu 1802 z legji Naddunajskiej, 2. IX. 1802 otrzymuje nazwę 113-tej półbrygady.

Dowódca: szef Jabłonowski Wład.

Bitwy i potyczki: wyprawa na San Domingo

LEGJA POLSKO-WŁOSKA.

Utworzona z 1-szej półbrygady polskiej 5. VIII. 1806 r., przechodzi na służbę królestwa Neapolitańskiego, 2. II. 1807 na służbę francuską pod dowództwem płk. Grabińskiego.

Dekret Cesarski i Francuski z 6 IV 1807 -

PUŁK 1-szy PIECH., dowódca płk. Chłopicki Józ.

PUŁK 2-gi PIECH., dowódca płk. Białowiejski.

PUŁK 3-ci PIECH., dowódca płk. Świderski ^{szef 520-ty} (od 1 VII 1807 - 12 VII 1808)

14 X 1807 zmienił nazwę na 12 legja 230-tych i 240-tych pułk.

PUŁK JAZDY: 11.XI.1807 przechodzi na służbę westfalską, 20.III.1808 na francuską.

Dowódca: płk. Roźniecki Aleks., od 13. VII. 1807 płk. Knopka Jan.

Bitwy i potyczki: oblężenie Kłodzka maj, czerwiec, 1807.

LEGJA PÓŁNOCNA.

Utworzona 20. IX. 1806 w Landau i Hagenau, zamieniona na p. 5 p. ks. Warsz. 13. II. 1808.

Dawódcy: gen. dyw. Zajączek Józ., od stycznia 1807 płk. Radziwiłł Mich.

Bitwy i potyczki: Tczew 23. II. 1807, oblężenie Gdańska od 12. III — 24. V.

LEGJA 2-ga PÓŁNOCNA.

Utworzona 23. IX. 1806 w Norymberdze, w marcu 1807 wcielona do 1-szej.

Dowódca: gen. Wołodkowicz Henryk (Henry).

LEGJA NADWIŚLAŃSKA.

Utworzona 31. III. 1808 z legji polsko-włoskiej, istniała do 18. VI. 1813.

Dowódcy: gen. Grabiński Józ., od 7.VI, 1808 płk. Chłopicki Józ.

PULK 1-szy PIECHOTY LEGJI NADWIŚLAŃSKIEJ.

Utworzony 31.III.1808 z pułku 1-go legji polsko - włoskiej.

Dowódcy: płk. Chłopicki Józ., od stycz. 1812 płk. Fądzielski Paweł, zm. 7. I. 1813.

Bitwy i potyczki: Mallen 13. VI. 1808, Alagon 14. VI, oblężenie Saragossy 15. VI — 14. VIII i 20. XII — 21. II. 1809, Maria 15. VI 1809, Belchite 18. VI, oblężenie Tarragony wziętej 28. VI. 1811, oblężenie Murviedra (Saguntu) wziętego 28. X. 1811, Smoleńsk 17. VIII. 1812, Możajsk 7. IX, Krymskoje 10. IX, Czerykow 29. IX, Woronowo 2. X, Tarutina 4 i 18. X, Krasne 16. XI, nad rz. Berezyną 28. XI.

PULK 2-gi PIECHOTY LEGJI NADWIŚLAŃSKIEJ.

Utworzony 31. III. 1808 z pułku 2-go legji polsko-włoskiej.

Dowódcy: płk. Białowiejski, zm. 1808, płk. Kašinowski, od poł. VII. 1812 płk. Chłusowicz, 22. VIII do p. 3 lekk. gw., płk. Malczewski 23. VIII. 1812.

Bitwy i potyczki: oblężenie Saragossy 21.VI — 14.VIII.1808, Tudela 23.XI, Oblężenie Saragossy 20.XII — 21.II.1809. Perdiguera 7.VI, Santa Fe 14.VI, Belchite 18.VI, Aquila 21.VII, El Fransa ok. 10.VIII, Calatayud 15.VIII, Retascon 4.IX, Daroca 12.X, Ojos Negros 23.XI, Tremedal 25.XI, Torre la Carcel 8.II.1810, Teruel 10.II, Vil-lastar 12 i 14.II, Villel 16.II, Lancosa 1.V, Oblężenie Tortosy 4.VII 2.I.1881, walki w Aragonji, Katalonji i Walencji r. 1811, Smoleńsk 17.VIII.1812, Możajsk 7.IX, Tarutina 4.X, nad Berezyną 28.XI.

PULK 3-ci PIECHOTY LEGJI NADWIŚLAŃSKIEJ.

Utworzony 31.III.1808 z p. 3-go legji polsko-włoskiej.

Dowódcy: płk. Świdorski, emeryt szef bat., Estko Sykstus od 14.VII.1808, płk. na dow. p. 4 p. Nadwiśl. 9.V.1811, mjr. Kosiński Michał 9.V.1811, mjr. Szott od X.1812.

Bitwy i potyczki: oblężenie Saragossy 30.VI. 1808 do 14.VIII, 20.XII — 21.II.1809, Smoleńsk 17.VIII.1812, Tarutina 4.X, nad rz. Berezyną 28.XI.

PUŁK 4-ty PIECHOTY LEGJI NADWIŚLAŃSKIEJ.

Utworzony 8.VII.1809 pod nazwą legji 2-giej Nadwiślańskiej w Wolkersdorf pod dow. gen. Bronikowskiego Mikołaja, d. 12.II.1810 ta legja 2-ga została wcielona do 1-szej pod nazwą p. 4-tego piechoty.

Dowódcy: mjr. Tański Kaz. do 2.VIII.1810, szef bat. Radomski, płk. Estko Sykstus 9.V.1811, (faktycznie 1.I.1812).

Bitwy i potyczki: Puebla-de-Senabria 29.VII.1810, Benevente 2.VIII, Salinas 25.V.1811, Penaranda 1.VI, Rogoźno 10.II.1813.

PUŁK PIECHOTY NADWIŚLAŃSKIEJ.

Utworzony 18.VI.1813 z czterech pułków piechoty legji Nadwiślańskiej.

Dowódca: płk. Malczewski, poległ 19.X.1813, płk. Kosiński.

Bitwy i potyczki: Kratzen 27.VIII.1813, Kulm 30.VII, Schluckenau 4.IX, Ebersbach 6.IX, Löbau 9.IX, Neustadt 15.IX, Borna 6.X, Lipsk 16, 18 i 19.X, obrona Soissons 1814, Arcis-sur-Aube 31.III.

PUŁK UŁANÓW NADWIŚLAŃSKICH.

Utworzony 20.III.1808 z ułanów legji polsko-włoskiej, przechodząc ze służby westfalskiej do francuskiej } 18.VI.1811 nazwany pułkiem 7-ym ułanów (chevau-légers-lanciers).^{vii}

Dowódcy: płk. Konopka Jan, gen. bryg. VIII.1811 mjr. Dembiński, płk. Stokowski Ign. 13.X.1811, do niew. w lipcu 1813, Tański Kaz. 2.VIII.1813.

Bitwy i potyczki: Tudela 9.VI.1808, Mallen 13.VI, Alagon 14.VI, oblężenie Saragossy 16.VI — 14.VIII, Tudela 23.XI, Almaraz 25.XII, Yevenes 24.III.1809, Ciudad - Real 27.III, Santa - Cruz 28.III, Alenbillas 22.V, Talavera de-la-Reina 28.VII, Almonacid 11.VIII, Ocana 18.XI, Arquillos 21.I.1810, Orgas, Tortosa 4.VII, Rio Almanzor XI, Lorca, Cor 12.V.1811, Albuhera 16.V, Olivenza, Baza, Berlanga IX, Budziszyn (Bautzen) 19.V.1813, Drezno 27.VIII i 7.X do 11.XI, Pirna 17.X, Ligny 16.VI.1815, Waterloo 18.V.

PUŁK 1-szy HUZARÓW.

Utworzony dekretem ces. Napoleona 4.III.1807, organizował się w Warszawie, rozwiązany 27.X t. r. i wcielony do pułku jazdy polsko-włoskiej.

Dowódcy: ks. Sułkowski Jan z Bielska, Pruszek Michał, po nim płk. Kalinowski Józ.

PULK 2-gi UŁANÓW NADWIŚLAŃSKICH.

Utworzony dekretem z d. 7.II.1811, nazwany pułkiem 8-mym ułanów francusko-polskich (chevau-légers lanciers) 18.IV.1812.

Dowódca: płk. Łubieński Tomasz 7.II.1811.

Bitwy i potyczki: Krasne 14.XI.1812, nad rz. Berezyną 28.XI. Bautzen 20.V.1813, Kulm 30.VIII.

PULK 9-ty UŁANÓW FRANCUSKO - POLSKICH.

Utworzony dekretem 23.II.1811 w Hamburgu przeważnie z polaków.

Dowódca: płk. Gobrecht.

Bitwa: Kulm 30.VIII.1813.

PULK LEKKOKONNY POLSKI GWARDJI.

Utworzony w Warszawie odezwą Rady Administracyjnej warszawskiej z d. 19.II.1807 i dekretem cesarskim 6.IV.1807, należał do starej gwardji cesarskiej.

Dowódca: płk. Krasieński Winc. 7.IV.1807, gen. bryg. 16.XII. 1811, gen. dyw. 18.XI.1813.

Bitwy i potyczki: Rio Seco 14.VII.1808, (Burgos 10.X*), Somo Sierra 30.XI, Esslingen 22.V.1809, Wagram 6.VII, Wilno 28.VI.1812, Mochylów 22.VII, Smoleńsk 16.VIII, Mało-Jarosławiec 25.X, Krasnoje 17.XI, nad rz. Berezyną 28.XI, (Lützen 2.V) 1813, Bautzen 5.V, Reichenbach 22.V, (Görlitz 21.VIII), Drezno 27.VIII, Peterswalde 16.IX, Lipsk 18, 19.X, Hanau 30.X, Nieder Isigheim 30.X, (St. Disier 27.I) 1814, Brienne 29.I. La Rothière 1, 2.II, Champaubert 10, 14.II. Montmirail 11. II, (Château - Thierry 12. II), Vauchamps 14. II, (Villeneuve 14.II), Montereau 18.II, Troyes 24.II, Rocourt 3.III, (Braisne 4.III), Béry-au-Bac 5.III, Craone 7.III, (Laon 8.III), Reims 13.III, Fère-Champenoise 28.III, Arcis-sur-Aube 20, 21.III, Vitry 23.III, St. Dizier 26.III, Bourget 29.III, Paryż 30.III, Waterloo 18. VI.1815.

*) Nazwy w nawiasie oznaczają potyczki pomniejsze.

PUŁK 3-ci LEKKOKONNY POLSKI GWARDJI.

Utworzony rozkazem cesarskim 5.VII. 1812 w Wilnie i zaliczony do młodej gwardji cesarskiej. (Pułk pod dow. gen. Krasieńskiego nosił nr. 1, pułk ułanów holenderskich 2-gi), dekretem 22.III.1813 wcielony do pułku 1-go, co nastąpiło we Friedbergu 11.IV.

Dowódcy: gen. bryg. Konopka Jan 5.VII.1812, mjr. Tański Kaz.

Potyczka: Słonim 19/20.X.1812.

SZWADRON TATARÓW LITEWSKICH.

Utworzony dekretem 24.VIII.1812, przydzielony do pułku 3-go lekkokonnego polskiego gwardji, dekretem 22.III.1813 do pułku 1-go lekkokonnego polskiego gwardji.

Dowódca: kpt. Ułan.

PUŁK 3-ci EKLERERÓW GWARDJI.

Utworzony dekretem 9.XII.1813 w Givet we Francji, przydzielony do pułku 1-go lekkokonnego gwardji.

Dowódca: mjr. gw. Kozietułski Jan Hipolit.

Bitwy i potyczki: patrz pułk lekkokonny polski gwardji.

Wojsko Księstwa Warszawskiego 1806 — 1814.

PULK 1-szy PIECHOTY.

Utworzony r. 1806 w Warszawie.

Dowódcy: płk. Grabowski Mich. 4.I.1807, płk. Małachowski Kaz. 8.IV.1808, płk. Koszarski Stef. 21.X.1812, płk. Piotrowski Tad. 18.I.1813.

Stanowiska: Warszawa, Kalisz — Częstochowa.

Bitwy i potyczki: Wały 5.V.1807, Ruda 12.V, Raszyn 19.IV.1809, Praga 25 i 27.IV, nad Wisłą II.V, Ruda 16.V, Ruda 5.VI, Sandomierz 7, 9 i 12, 13, 16.VI, Wrzawy 12.VI, Kazimierzówka 8.IX.1812, Horbaszewice 16.IX, Pankratowice i Borysów 21.XI, nad Berezyną 28.XI, Ebersdorf 6.IX.1813, Penig 7.X, Lunzenau 7.X, Chemnitz 9.X, Lipsk 18 i 19.X.

PULK 2-gi PIECHOTY.

Utworzony w r. 1806 w Warszawie.

Dowódcy: płk. Stan. Potocki 9.XII.1806, płk. Krukowiecki Jan 20.III.1810.

Bitwy i potyczki: nad Narwią 13.V.1807, oblężenie Grudziądza do 30.VI, Grzybów 18.IV.1809, Zamość 20.V, Jankowice 11.VI, Wrzawy 12.VI, Sandomierz 15 i 16.IX, Smoleńsk 17.VIII.1812, Możejask 5 i 7.IX, Czeryków 29.IX, Woronowo 18 i 20.X, Medyna 26 i 28.X, Wiaźma 3.XI, nad Berezyną 28.XI, Tyniec 13.II.1813, Wittenberga 11.VIII, Raguhn, Rosslau, Kosswig, Düben 15.VIII, Jüterbog i Dennewitz 6.IX, Skenditz, Lipsk 18 i 19.X.

PULK 3-ci PIECHOTY.

Utworzony w r. 1806.

Dowódcy: płk. Żółtowski Edw. 2.III 1807, płk. Zakrzewski Kalikst 27.XII.1811, um. z ran, płk. Blumer Ign. 19.VIII.1812.

Bitwy i potyczki: Nibork 1807, Dobremiasto, Wały 5.IV, Raszyn 19.IV. 1809, Zamość 18.V, Sandomierz 27, 28.V, 6.VI, Jankowice 6.VI, Sandomierz 15 i 16.VI, Smoleńsk 17.VIII.1812, Możajsk 7.IX, Czeryków 29. IX, Czeczerynka 4.X, Studzianka 29.XI, Wachau i Lipsk 18 i 19.X, oblężenie Modlina i Zamościa.

PUŁK 4-ty PIECHOTY.

Utworzony w r. 1806 w Płocku.

Dowódcy: płk. Potocki Feliks 1.I.1807, płk. Wierzbiński Maciej 16.IX.1809, płk. Woliński Tadeusz. 21.VII.1809.

Bitwy i potyczki: oblężenie Grudziądz 1.V — 9.VII.1807, Almaraz 24.XII. 1808, Consuegra, Ciudad Real 27.III.1809, Kastylja Nowa i Stara, Asturja, królestwo Leon, Talavera 28.VII, Almonacid 11.VIII, Ocana 19.XI, Fuengirola 15.X.1810, Coien, Monbella 9.XII, Ximenes de la Frontera 25.IX.1811, Czaszniki, Krasnoje 16.XI.1812, oblężenie Spandawy IV.1813, Belzig, Jüterbog 6.IX, Wittenberg 10.X, Düben i Lipsk 16.X, Lipsk 18.X.

PUŁK 5-ty PIECHTY.

Utworzony w Płocku r. 1806 z bataljonu strzelców leśnych dep. płockiego.

Dowódcy: płk. Zieliński Ign., płk. ks. Radziwiłł Mich. 19.I.1807, płk. Oskierko Stefan 27.XII.1811, płk. Zdzitowiecki Cyprjan 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: obrona Częstochowy r. 1809, Grzybów 18.IV, Żarnowiec 11.VII, Tylża 24.VI.1812, Dynaburg 30.VII, potyczka 28. IX, Gansenburg 1.X, potyczki 2, 7, 15 i 23.X, Neugat 7.XI, Walkow 16.XI, potyczki 17, 18.XI, 16.XII, 18, 21.XII, Tylża 28.XII, potyczka 31.XII, w obronie Gdańska ważniejsze potyczki: 29.I.1813, 5, 24.III, 15 i 27.IV, 1.XI.

PUŁK 6-ty PIECHOTY.

Utworzony w Dobrcu pod Kaliszem r. 1806.

Dowódcy: płk. Sobolewski Maciej, płk. Zieliński Ign. płk. Sierawski Julian 19.I.1809.

Bitwy i potyczki: kampanja r. 1807, Raszyn 19.IV.1809, Radzymin 25.IV, Góra 3.V, Sandomierz 13 i 17.V, Zamość 20.V, Góra 30.V, Wrzawy 12.VI, obrona Sandomierza, Borysów 21.XI.1812, Hrubieszów 4.XII, obrona Zamościa 1813.

PULK 7-my PIECHOTY.

Pułk tworzył się w Kaliskiem r. 1808.

Dowódcy: płk. Skórzewski Walenty 10.III.1807, płk. Sobolewski Maciej 1808, poległ 11.VIII.1809, płk. Jakubowski Stan. 12.X.1809, płk. Tremo Paweł 24.X.1810.

Bitwy i potyczki: oblężenie Grudziądza, Nibork, Koła 1807, Ciudad Real 27.III.1809, Talavera 28.VII, Toledo 9.VIII, Almonacid 11.VIII, Ocana 10.XI i 19.XI, Venta Nueva 20.I.1810, Sierra Morena, Ronda, Malaga, Baza, Vera, Salinas III.1812, Smoleńsk 17.VIII, Czaszniki.

PULK 8-my PIECHOTY.

Pułk tworzył się w Kaliszu r. 1807.

Dowódcy: płk. Godebski Cyprjan 8.III.1807, poległ 19.IV.1809, płk. Stuart Kajetan 5.V.1809.

Bitwy i potyczki: Raszyn 19.IV.1809, Sandomierz 17 i 18.V, Baranów 9.VI, Jankowice 11.VI, Wrzawy 12.VI, Smoleńsk 17.VIII.1812, Możajsk 7.IX, Woronowo 18.X.

PULK 9-ty PIECHOTY.

Pułk tworzył się w Gnieźnie r. 1806.

Dowódcy: płk. ks. Sułkowski Ant. 29.XI.1806, płk. Cichocki Mich. 20.III.1810.

Bitwy i potyczki: Tczew 23.II.1807, Gniew 2.III, oblężenie Gdańska, oblężenie Kołobrzega od połowy kwietnia, Herencia czerwiec 1809, obrona Toleda lipiec, Almonacid 11.VIII, Ocana 19.XI, La Carolina pocz. 1810 r., Malaga 5.II, w górach Ronda, Lubrin, Baza, Moro pocz. r. 1811, góry Ronda 14.III, Utrera 15.IV i 3.VI, Lanjaron 19.VIII, Motril 21.VIII, Czaszniki 1812, Smolany, oblężenie Szpandawy 1813,

PULK 10-ty PIECHOTY.

Pułk tworzył się w Rogoźnie w Poznańskim r. 1806.

Dowódcy: płk. Downarowicz Ant. 4.IX.1807, Wierzbicki Bazyli, płk. Kamiński Henr. 27.XII.1811.

Bitwy i potyczki: Oblężenie Gdańska r. 1807 i Kołobrzega w czerwcu, Friedland 14.VI, Żarnowiec 11.VII. 1809, Tylża 24.VI.1812, Dyneburg 30.VII, potyczka 28.IX, potyczki: 2, 7, 15 i 23.X, Neugat

7.XI, Walkow 16.XI, potyczki 17. 18.XI i 16, 18, 21.XII, Tylża 28.XII, potyczka 31. XII, Labiau 3.I.1813, Stublau 14.I, obrona Gdańska 15. IV i 29.VIII.

PUŁK 11-ty PIECHOTY.

Pułk tworzył się w Poznaniu r. 1806.

Dowódcy: płk. Mielżyński Stan. 24.XI.1806, płk. Chlebowski Aleksander 10.VI. 1810.

Bitwy i potyczki: Tczew 23.II.1807, Gdańsk, Friedland 14.VI. Pomorze, Gdańsk 1813 7.II, 27.IV, i 29.VIII.

PUŁK 12-ty PIECHOTY.

Pułk tworzył się Kościanie w Poznańskim r. 1806.

Dowódcy: płk. Poniński Stan., płk. Zieliński Ign. 1.IV.1807, płk. Weyssenhoff Jan 29.VII.1808, płk. Wierzbiński Maciej 25.V.1812.

Bitwy i potyczki: Tczew 23.II.1807, Gdańsk i Friedland 14.VI. Grochów 25.IV.1809, Góra 3.V, Zamość i Sandomierz, Jedlińsk 11.VI. Smoleńsk 17.VIII.1812, Możajsk 5 i 7.IX, Czeryków 29.IX, Woronów 2.X, nad Berezyną 28.XI, Wachau 16.X.1813, Lipsk 18 i 19.X.

PUŁK 13-ty PIECHOTY.

Pułk utworzony w r. 1809 kosztem cyrkułu lubelskiego, siedleckiego i bialskiego, nosił do 26.XII t. r. nr. 1 piechoty galicyjsko-francuskiej.

Dowódcy: płk. Szneyder August 5.VII.1809, płk. Kęszycki Jakób 20.III.1810, płk. Żymirski Franc. 17.IV.1811.

Bitwy i potyczki: obrona Zamościa w latach 1812 i 1813.

PUŁK 14-ty PIECHOTY.

Pułk, utworzony w r. 1809 kosztem departamentów łomżyńskiego i płockiego, do 28.XII t. r. nosił nr. 2 piechoty galicyjsko-francuskiej,

Dowódcy: płk. Siemianowski Euzebjusz 25.IV.1809, płk. Zdzitowiecki Cypr. 18.I.1813, płk. Grotowski Feliks.

Bitwy i potyczki: Kępy: Ośnicka 1809, Tokarska i Zawadzka, Góra 30 i 31.V, Jankowice 11.VI, Borysów i Usza 21.XI.1812, nad Berezyną 28.XI, Düben 16.X.1813, Lipsk 18 i 19.X.

PULK 15-ty PIECHOTY.

Pułk tworzony w r. 1809 kosztem departamentów wielkopolskich, do dn. 28.XII t. r. nosił nr. 3 piechoty galicyjsko-francuskiej.

Dowódcy: płk. Miaskowski Kacper 9.VII.1809, płk. Straszewski Maciej 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: Smoleńsk 17.VIII.1812, Jelnia 5.IX, Możajsk 7.IX, Czeryków 29.IX, Medyna 25.X, Wiaźma 3.XI, nad Berezyną 28.XI, Wilno 10.XII, Ebersdorf 6.IX.1813, Neustadt 15.IX, Eschfeld 9.X, Lipsk 18 i 19.X.

PULK 4-ty PIECHOTY GALICYJSKO-FRANCUSKIEJ.

Utworzony w Galicji w lipcu 1809, w kwietniu 1810 rozwiązany i rozdzielony po różnych pułkach piechoty Księstwa Warszawskiego.

Dowódca: płk. Kęszycki Jakób 10.VII.1809.

PULK 16-ty PIECHOTY.

Utworzony w r. 1809 z Polaków, jeńców z wojska austriackiego kosztem Konstantego ks. Czartoryskiego, nosił pierwotnie nr. 5 piechoty wojsk galicyjsko - francuskich.

Dowódca: ks. Czartoryski Konst. 22.V. 1809, mjr. Bolesta Ign. 1813.

Bitwy i potyczki: Smoleńsk 17.VIII.1812, Możajsk 5.IX, Czeryków 29.IX, nad Berezyną 28.XI, Chemnitz 9.X.1813.

PULK 17-ty PIECHOTY.

Pułk tworzył się w Zamościu r. 1809 kosztem ordynacji Zamojskich.

Dowódcy: płk. Hornowski 20.VI.1809, płk. Koszarski Stef. 8.X. 1812, płk. Grotowski Feliks 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: pod Mohylowem 1812, Berezyna 28.XI, obrona Modlina i Zamościa r. 1813.

PULK 18-ty PIECHOTY.

Utworzony na mocy uchwały konfederacji i powiatu grodzieńskiego z d. 3.VII.1812 pod nazwą pułku 1-go piechoty litewskiej.

Dowódca: płk. Chodkiewicz Aleks. 13.VII.1812.

Bitwy i potyczki: obrona Modlina 1813.

PUŁK 19-ty PIECHOTY.

Utworzony na Żmujdzi r. 1812.

Dowódca: płk. Tyzenhaus Konst. 13.VII.1812.

Bitwy i potyczki: obrona Modlina r. 1813.

PUŁK 20-ty PIECHOTY.

Utworzony w Nowogródku na Litwie r. 1812.

Dowódca: płk. Bispink Adam 13.VII.1812.

Bitwy i potyczki: obrona Modlina r. 1813.

PUŁK 21-szy PIECHOTY.

Utworzony na Litwie r. 1812.

Dowódcy: płk. Przedziecki Karol 13.VII.1812, płk. Giełgud 29.VIII.1812.

Bitwy i potyczki: obrona Modlina r. 1813.

PUŁK 22-gi PIECHOTY.

Utworzony w Mińszczyźnie r. 1812.

Dowódca: płk. Czapski Stan. 13.VII.1812.

Bitwy i potyczki: okolice Bobrujska 1812, okolice Klecka w połowie paźdz., Mińsk 15.XI.

PUŁK STRZELCÓW PIESZYCH LITEWSKICH.

Utworzony w Mińszczyźnie r. 1812.

Dowódcy: bataljonu 1-go ppłk. Kossakowski Józ. 30.IX.1812, bataljonu 2-go płk. Grzymała Jan 6.XII.1812, Lubański Jan.

Bitwy i potyczki: Cimkowicze pocz. XI.1812.

PUŁK 1-szy STRZELCÓW KONNYCH.

Zawiązkim pułku było powstanie łączyckie z r. 1806.

Dowódcy: płk. Dąbrowski Mich. 1.XII.1806, płk. Przebendowski Konst. 9.XI.1808, płk. Sokolnicki Józ. 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: Pułtusk 25.XII.1806, Tczew 23.II.1807, oblężenie Gdańska, Raszyn 19.IV.1809, Radzymin 25.IV, Góra 3.V, Rożki 5.VI, Sandomierz 6, 7, 15 i 16.VI, Wrzawy 12.VI, Grodno 30.VI.1812,

Romanów 14.VII, Rumburg 17.VIII.1813, Kirschenstein 19.VIII, Seidenberg 31.VIII, Haesslich 22.IX, Altenburg 2.X, Penig 7.X, Wachau 16.X.

PUŁK 2-gi UŁANÓW.

Utworzony w r. 1806 jako pułk 2-gi lekkiej jazdy legjonu I.

Dowódcy: płk. Kwaśniewski Walenty 26.XII.1806, płk. Tyszkiewicz Tad. 14.XII.1808, płk. Pac Ludwik 28.VI.1812, płk. Rzodkiewicz Józ. 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: Zatory 9.V.1807, Nadarzyn 19.IV.1809, Praga 21.IV, Grochów 25.IV, Sandomierz 18.V, Rożki 5.VI, Baranów 9.VI, Wrzawy 12.VI, Przedborz 8.VII, Mir 10.VII.1812, Gera 1813, Dennewitz 6.IX.

PUŁK 3-ci UŁANÓW.

Utworzony w r. 1806.

Dowódcy: płk. Męciński Wojciech 11.VI. 1807, płk. Tyszkiewicz płk. Trzeciecki Augustyn 19.IV.1812, płk. Radziwiński Aleks. poległ 7.IX.1812, płk. Oborski Aleks. 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: Szczytno 13.IV.1807, Passenheim 3 i 30.V, Ortelburg 9.V, obrona Częstochowy 1809, Nadarzyn 14, 17 i 19.IV, Grójec 18.IV, Raszyn 19.IV, Grochów 24.IV, Radzymin 26 i 27.IV, Grochów 2.V, Słupca 4.V, Wielatów 11.V, oblężenie Zamościa 15 — 20.V, Zawady 16.V, Zaleszczyki 18.VI, Horodenka, Tarnopol 14.VII, Chorostków, Wieniawka 20.VII, Mir 10.VII.1812, Możejask 7.IX, Gross-Schweidnitz 3.IX.1813, Altenburg 2.X, Penig 7.X, Wachau 16.X, Lipsk 18.X, obrona Zamościa.

PUŁK 4-ty STRZELCÓW KONNYCH.

Pułk tworzył się w r. 1806.

Dowódcy: płk. Męciński Wojciech 11.VI.1807, płk. Tyszkiewicz Tad., płk. Kwaśniewski Walenty 14.XII.1808, płk. Dulfus Stan. 20.III.1810.

Bitwy i potyczki: Kampanja 1806/7, Kampanja r. 1809 na Pomorzu szwedzkim i w północnych Niemczech i Westfalji przeciwko Schillowi, Smoleńsk 17.VIII.1812, Możejask 5 i 7.IX, Czeryków 29.IX, Medyna 24.X, nad Berezyną 28.XI.

PUŁK 4-ty UŁANÓW.

Utworzony w maju 1813 przez gen. Dąbrowskiego w Wetzlarze.

Dowódcy: płk. Kostanecki Telesfor, poległ 26.VIII.1813, płk. Siemiątkowski Tomasz 29.VIII.1813.

Bitwy i potyczki: wyprawa przeciwko partyzantom Lützowa, Witenberga 11.21, 27.VIII, Zanne 26.VIII, Jüterbog 6.IX, Lipsk 17, 18 i 19 X.

PUŁK 5-ty STRZELCÓW KONNYCH.

Pułk utworzony w r. 1806 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go lekkiej jazdy.

Dowódcy: płk. Turno Kaz. 30.XII.1806, płk. Kurnatowski Zygm. 20.III.1810.

Bitwy i potyczki: Tczew 23.II.1807, m. Gdańsk, Dobremiasto, (Gutstadt) Lidzbark (Heilsberg), 10.VI, Frydłąd nad Łyną (Friedland) 14.VI, Grzybów 18.IV.1809, Wiązownia 1.V, Góra 3.V, Kock 6.V, Sandomierz 17 i 18.V, Rożki 25.V, Baranów 9.VI, Nowe Miasto 10.(?).VI, Wrzawy 12.VI, Smoleńsk 17.VIII.1812, Możajsk 5 i 7.IX, Czerków 28.IX, Woronowo 18.X.

PUŁK 6-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1806 w Bydgoszczy.

Dowódcy: Krasiński Winc. 27.XII.1806, płk. Dziewanowski Domin. 3.I.1807, płk. Pałowski Mich. 20.III.1810, płk. Suchorzewski Tadeusz 11.X.1812.

Bitwy i potyczki: Tczew 23.II.1807, Gdańsk 26.III, Frydłąd nad Łyną (Friedland) 14.VI, Włodawa 6.V.1809, Zamość 15 — 20.V, Sandomierz 17 i 18.V, Sobota 27.V, Skierniewice 28.VI, Sandomierz 15, 16 i 26.VI, Pińczów 9.VII, Ostrowno 26.VII.1812, Jelnia 5.IX, Możajsk 7.IX, Winkowo 4.X, Neustadt 15.IX.1813, Lauterbach 21.IX, Zehma 4 X, Wachau 16.X.

CHORAĞIEW KONNA PRZEWODNICH (GIDÓW).

Utworzona rozkazem Wodza Naczeln. 8.V.1809 r. w Lublinie, rozwiązana 27.XI.

Dowódca: kpt. Miączyński Stan.

PULK 7-my UŁANÓW.

Pułk, do 28.XII.1809 r. nazwany pułkiem 1-szym jazdy wojsk francusko-galicyskich, tworzył się w r. 1809 kosztem departamentów łomżyńskiego i płockiego.

Dowódca: płk. Zawadzki Augustyn 26.IV.1809.

Bitwy i potyczki: Góra-Piaseczno 2.VI.1809, Kozienice 4.VI, Ko-bylin 5.VI, Konary 7.VI, Grabowo 14.VI, Sulejów 16.VI, Mir 10.VII 1812, okolice Bobrujska, Kojdanow 20.XI.

PULK 8-my UŁANÓW.

Pułk, do 28.XII.1809 r. nazwany pułkiem 2-im jazdy wojsk francusko-galicyskich, tworzył się w r. 1809 na Podolu galicyjskim.

Dowódcy: płk. Dulfus Stan. 21.VII. 1809, płk. Rozwadowski Kaz. 3.VIII.1809, płk. ks. Radziwiłł Dominik 1.IV.1811, płk. Sokolnicki Józ. 18.I.1813, płk. Potocki Ant. 11.II.1813.

Bitwy i potyczki: Rożniszewo 6.VI.1809, Jedlińsk 9.VI, Choro-stków 10.VII, Grzymałowo, Zaleszczyki, Tarnopol 15.VII, Wieniawka 16 i 17.VII, Ostrowno 26.VII.1812, Witebsk, Smoleńsk 17.VII, Waluti-na Gora 19.VIII, Możajsk 7.IX, Woronowo 2.X, Tarutina 4.X, Neu-stadt 15.IX.1813, Wachau 16.X.

PULK 9-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1809 w Wielkopolsce, do września t. r. li-czył się w broni strzelców konnych, do 28.XII nosił Nr. 3 jazdy gali-cyjsko - francuskiej.

Dowódcy: płk. Przyszychowski Feliks 8.VIII, płk. Fredro Maksy-miljan 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: Kampanja r. 1809, Oszmiana 30.VI. 1812, Wi-lejka pocz. VII, Ljady 13.VIII, Krasne 15.VIII, Smoleńsk 17.VIII, Wiaźma 29.VIII, Jelnia 5.IX, Możajsk 7.IX, Czeryków 29.IX, Taru-tina 4.X, Małojarostawiec 24.X, Berezyna 28.XI, obrona Gdańska r. 1813.

PULK 10-ty HUZARÓW.

Pułk utworzył się w r. 1809 w Wielkopolsce.

Dowódca: płk. Umiński Jan Nepom. 21.VII.1809.

Bitwy i potyczki: Jankowice 11.VI.1809, Możajsk 7.IX.1812, nad Dźwiną, pod Drują, Woronowo 20.X.

PUŁK 11-ty UŁANÓW.

Pułk utworzył się we Lwowie w końcu maja r. 1809 kosztem Adama Potockiego i innych, do 28.XII t. r. nosił nazwę pułku 4-go jazdy galicyjsko-francuskiej.

Dowódcy: płk. Potocki Adam 1.VII.1809, Oborski Al. 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: Mir 10.VII.1812, Możajsk 7.IX.

PUŁK 12-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1809 na Podolu austrijackim kosztem Rzyszczewskiego i mieszkańców Podola rosyjskiego i austriackiego, do 28.XII t. r. nosił nazwę pułku 5-go jazdy galicyjsko - francuskiej.

Dowódca: płk. Rzyszczewski Gabr. 1.VII. 1809.

Bitwy i potyczki: Grodno 30.VI.1812, Romanowo 14.VII, Możajsk 5 i 7.IX, Czeryków 29.IX, Medyna 25.X.

PUŁK 13-ty HUZARÓW.

Pułk, noszący do dn. 28.XII.1809 nazwę pułku 1-go huzarów galicyjsko - francuskich, tworzył się t. r. w Lublinie.

Dowódcy: płk. Toliński Józ. 18.VI.1809, płk. Sokolnicki Józ II.1813.

Bitwy i potyczki: Mir 10.VII.1812, Romanów 26.VII, Smoleńsk 17.VIII, Możajsk 7.IX, Czeryków 29.IX, Woronowo 18.X, Małojarosławiec 24.X, Borysów 21.XI, nad Berezyną 28.XI, Hellensdorf 14.IX, Peterswalde 16.IX, Sere 18.IX, Pirna 9.X, Drezno 13.X, Pirna 17.IX.

PUŁK 14-ty KIRASJERÓW.

Pułk, noszący pierwotnie Nr. 1 broni kirasjerów, tworzył się w Końskich kosztem Stanisława hr. Małachowskiego.

Dowódcy: płk. Małachowski Stan. 1.IX.1809, płk. Dziekoński Kaz. 18.I.1813.

Bitwy i potyczki: Możajsk 7.IX.1812, Friedland 17.VIII.1813, Pittersbach 20.VIII, Krakau 24.VIII, Strohweide 6.IX, Weida 4.X, Lipsk 19.X.

PULK 15-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1809 na Podolu galicyjskiem i nosił do 28 XII t. r. nazwę pułku 6-go jazdy galicyjsko - francuskiej.

Dowódcy: płk. Trzeciecki Augustyn 5.VI.1809, płk. Pac Ludwik 14.IV.1812.

Bitwy i potyczki: Zaleszczyki 12, 15 i 18.VI.1809, Tłuste 26.VI, Dyczkowo 4.VII, Tarnopol 9 i 10.VII, Wieniawka 17.VII, Podhajce 18.VII, Mir 9 i 10.VII.1812, Bobrujsk, Rohaczew 8.IX, nad Berezyną 28.XI, Kalisz 13.II.1813.

PULK 16-ty UŁANÓW.

Pułk, noszący do dn. 28.XII.1809 nazwę pułku 7-go jazdy galicyjsko - francuskiej, tworzył się t. r. na Podolu.

Dowódca: płk. Tarnowski Marcin 1.X.1809.

Bitwy i potyczki: Tarnopol 3.VII.1809, Grzymałów, Chorostków 13.VII, Zaleszczyki, Marjampol, za Dniestrem, Mir 9 i 10.VII. 1812, Rohaczew 10.VIII, Smoleńsk 17.VIII, Dubrowno, Możajsk 7.IX, Kaługa, Borysów 21.XI, Hellensdorf 14.IX. 1813, Peterswalde 16.IX, Sere 18.IX, pod Dreznem 9 i 10.IX, Pirna 17.IX, pod Dreznem 22.IX.

PULK 17-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1812 na Litwie w powiatach: wileńskim, zawilejskim, brasławskim, wilkomirskim, upińskim, rosieńskim, szawelskim i telszewskim.

Dowódcy: płk. hr. Tyszkiewicz Michał 13.VII.1812, płk. Brzechffa Franc. 1.III.1813.

Bitwy i potyczki: Tylża 28.XII.1812, Labiau 29.XII, Królewiec 30.XII, Brandenburg 4.II.1813, Sierakowo 12.II, Lubeka 2.XII, Bornheft 8. XII, Zeestadt 10.XII.

PULK 18-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1812 na Litwie.

Dowódca: płk. Przedziecki Karol 13.VII.1812.

Bitwy i potyczki: Kojdanów 15.XI.1812.

PULK 19-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1812 w Nowogródku.

Dowódca: płk. Rajewski Konst. 13.VII.1812.

Bitwy i potyczki: Sierakowo 12.II.1813.

PUŁK 20-ty UŁANÓW.

Pułk tworzył się w r. 1812 na Litwie.

Dowódca: płk. Obuchowicz 13.VII.1812.

PUŁK 21-szy STRZELCÓW KONNYCH.

Pułk tworzył się od 22.IX.1812 w Wilnie z ochotników.

Dowódca: płk. Moniuszko Ign. 23.IX.1812.

PUŁK KRAKUSÓW.

Utworzony dekretem Rady Ministrów 20.XII.1812 z jeźdźców 50-o dymowych z departamentów: kaliskiego, krakowskiego, poznańskiego i radomskiego.

Dowódcy: płk. Oborski Aleks. 20.III.1813, Dwernicki Józ. 1.I.1814.

Bitwy i potyczki: Skarszew 12.II.1813, Friedland 17.VIII, Geor-genwalde 4.IX, Strohweide 9.IX, Neustadt 15.IX, Frohburg 29.IX, Lun-tzenau 30.IX, Zehma 4.X, Rotha 8.X, Zetlitz 9.X, Wachau 16.X, Lipsk 19.X, Claye połowa marca 1814, Paryż 30.III.

PUŁK 1-szy UŁANÓW.

Utworzony w Sedanie w początku stycznia r. 1814.

Dowódcy: płk. Kurnatowski Zygm., płk. Tomicki Jan 1.I.1814, płk. Madaliński Karol 5.IV.

Bitwy i potyczki: Brienne 29.I.1814, Montmirail 11.II, Château-Thierry 12.II, Berry-au-Bac 5.III, Craonne 7.III, Laon 10.III, Arcis-sur-Aube 20.III, St. Dizier 26.III.

PUŁK 2-gi UŁANÓW.

Utworzony w Sedanie w pocz. stycznia r. 1814.

Dowódcy: płk. Siemiątkowski Tomasz, Kossecki Michał.

Bitwy i potyczki: Montmirail 11.II.1814, Château-Thierry 12.II, Berry-au-Bac 5.III, Craonne 7.III, Leon 10.III, Reims 17.III, Arcis-sur-Aube 20.III, St. Dizier 26.III, Paryż 30.III.

BATALJON 1-szy ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzony w styczniu r. 1807 z kompanji artylerji legji 1-szej.

Dowódca: płk. Dobrski Ludw., ppłk. Redel Ant. 16.IX.1808, płk. 20.III.1810.

Kampanje: r. 1809, 1812, 1813.

BATALJON 2-gi ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzony w styczniu r. 1807 z kompanji artylerji legji 2-ej gen. Zajączka w Częstochowie.

Dowódca: ppłk. Górski Ant. 30.XII.1806.

Bitwy i potyczki: Hiszpanja od XII r. 1808 do 1812, (kompanja 3-cia), kampanja r. 1809, 1812, 1813.

BATALJON 3-ci ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzony w styczniu r. 1807 z kompanji artylerji legji 3-ej gen. Dąbrowskiego.

Dowódca: płk. Hurtig Józ. 20.XII.1806. * a 10 min, piesza' obmoct v 1810

Bitwy i potyczki: oblężenie Gdańska luty 1807, Friedland 14.VI, kampanja r. 1809, 1812 i 1813.

KOMPANJA 1-sza PIESZA.

Utworzona w Sedanie 1.I.1814.

Dowódca: kpt. Bujalski Jan.

Kampanja r. 1814.

KOMPANJA 2-ga PIESZA.

Utworzona w Sedanie 1.I.1814.

Dowódca: kpt. Piętka Franc.

Kampanja r. 1814.

ARTYLERJA KONNA.

Utworzona dekretem Księcia Warsz. 1.XII.1808 jako baterja artylerji konnej kosztem hr. Potockiego Włodz., 2-ga baterja utworzona r. 1809 przez Romana Sołtyka. Dekretem 30.III.1810 utworzono pułk artylerji konnej z dwóch szwadronów.

Dowódcy: kpt. hr. Potocki Włodz., szef szw. r. 1809, uwoln. 24.X. 1810, płk. Hurtig Józ. 30.III.1810.

Bitwy i potyczki: Raszyn 19.IV.1809, Grochów 25.IV, Kock 7.V, Zamość 20.V, Sandomierz 18 — 20.V, Wrzawy 12.VI, Kampanje r. 1812 i 1813.

KOMPANJA 1-sza ARTYLERJI KONNEJ.

Utworzona w Cytawie (Saksonja) w czerwcu r. 1813 przy dyw. gen. Dąbrowskiego.

Dowódca: szef szw. Szwerin Jan.
Kampanja saska 1813, Dennewitz 6.IX, Lipsk 18 i 19.X.

KOMPANJA 2-ga ARTYLERJI KONNEJ.

Utworzona w Cytawie (Saksonii) w czerwcu r. 1813 przy korpusie VIII ks. Poniatowskiego.

Dowódca: kpt. Dobrzański Łukasz.
Kampanja r. 1813, Lipsk 18 i 19 X.

KOMPANJA ARTYLERJI KONNEJ.

Utworzona z dwóch powyższych 1.I.1814 w Sedanie.

Dowódca: kpt. Konarski Tomasz.

Bitwy i potyczki: Brienne 29.I, Montmirail 11.II, Reims 17.III, Arcis-sur-Aube 20.III.

BATALJON SAPERÓW.

Utworzony dekretem z d. 30.III.1810 z trzech kompanji saperów przy trzech legjach.

Dowódca: mjr. Kubicki Maciej.
Kampanje: 1812 i 1813.

WOJSKO POLSKIE 1815 — 1831.

PULK WETERANÓW CZYNNYCH.

D. 25.I.1831 utworzony został z trzech oddzielnych bataljonów weteranów czynnych.

Dowódcy: hr. Lanckoroński Bartłomiej ppłk. dow. 6. II. 1831, Kierwiński Ludw., ppłk. 13.III, um. z ran 4.VI, Kozłowski Józ., mj. 5.VI, Tyrakowski Stefan, mjr. dow. 13.VI, ppłk. 22.IX.

Stanowiska przed r. 1831 na całym obszarze Królestwa.

Bitwy i potyczki: Dobre 17.II, Wawer 19.II, Grochów 25. II, Wawer 31.III, Ostrołęka 26.V, Warszawa 6 i 7.IX.

W ciągu wojny pułk otrzymał 7 krzyży złotych i 19 srebrnych.

PULK GRENADJERÓW GWARDJI.

D. 20.VI.1815 utworzony z bataljonu wzorowego, po 29-ym listopada 1830 nazwany był pułkiem Grenadjerów b. Gwardji, później pułkiem Grenadjerów. D. 15 marca r. 1818 ces. Aleksander I przybrał własność szefa pułku.

Dowódcy: płk. Żymirski Franc. 20.I.1815, gen. brygady, od 1830 gen. dyw., dowódca od 1815 do 1.I.1831., Milberg Henryk, gen. bryg., dow. 10.I — 26.III.1831. Niewęłowski Jerzy, ppłk., dow. 26.III.1831, płk. 25.V, Breański Feliks, płk. dow. 22.IX — 4.X.1831.

Stanowisko: Warszawa.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Stanisławów 18.II.1831, Wawer 19.II, Grochów 25.II, Mińsk 1.IV, Iganie 10.IV, Sucha 14.IV, Jędrzejów 13.V, Budziska 19.VI, Okęcin 24.VIII, Warszawa 6 i 7.IX.

W ciągu wojny pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski *Virtuti Militari*, 49 złotych i 84 srebrnych.

PUŁK 1-szy PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony r. 1815. D. 22.I.1822 nazwany „Pułkiem piechoty linjowej jego cesarzewiczowskiej mości wielkiego księcia Michała nr. 1”. Szefem pułku był w. ks. Rosji Michał.

Dowódcy: Hornowski płk. 20.I.1815, Bolesta Ignacy 7.VII.1816, od 1820 Radwan August, od 1830 Rybiński Maciej, gen. bryg. 18.III.1831, tymcz. dow. 28.II.1831 ppłk. Urbański Romuald, płk. 25.V.

Stanowisko: wojew. Mazowieckie.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Stoczek 14.II.1831, Wawer 19 i 20.II, Grochów 25.II, Wawer 31.III, Liw 2.IV, Iganie 10.IV, Lubartów 10.V, Rogoźnica 29.VIII.

Pułk otrzymał w ciągu wojny 28 krzyżów złotych i 48 srebrnych.

PUŁK 2-gi PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1815.

Dowódcy: płk. Koszarski Stefan 20.I.1815, od r. 1818 Słupecki Kaz. płk. do 27.XII.1830, Hiż Jan ppłk. zastrzelił się 25.I, Płonczyński Wład., ppłk. dow. 27.I, poległ w boju 24.II, Żywułt Karol, mjr. dow. tymcz. 25.II, ppłk. Rychłowski Stan., płk. dow. 28.VII, Gałczyński Ant. ppłk. dow. 1.VIII.

Stanowisko: wojew. Sandomierskie.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Wiśniewo 12.II.1831, Wawer 19.II, Białoleka 24.II, Grochów 25.II, Wawer 31.III, Wronów 17.IV, Kazimierz nad Wisłą 18.IV, Długosiodło 16.V, Kołomyja—Rutki 20.V, Tykocin 21.V, Ostrołęka 26.V, Paprotnia 15.VI, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał w ciągu wojny 3 krzyże kawalerskie, 38 złotych i 64 srebrnych.

PUŁK 3-ci PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony r. 1815, 12.X.1827 nazwany „Pułkiem piechoty linjowej jego cesarzewiczowskiej mości w. ks. Rosji Konstantego nr. 3”, ces. bowiem Mikołaj I nadał swemu synowi przy jego urodzeniu ten pułk.

Dowódcy: Tański Kaz., od r. 1818 Andrychiewicz Walenty płk. Dąbrowski Ksaw. ppłk. dow. 18.III.1831, płk. 25.V.

Stanowiska w wojew. Lubelskiem.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Węgrów 13.II.1831, Zakrzew 15.II, Dobrze 17.II, Stanisławów 18.II, Wawer 19.II, Grochów

25.II, Uściług 5.III, Dębe Wielkie 1.IV, Kałuszyn 2.IV, Iganie 10.IV, Sienna 17.IV, Ciechanów 19.V, Zambrów 22.V, Ostrołęka 26.V, Bronisze 17.VIII, Zembry 28.VIII, Międzyrzec 29.VIII, Opole 5.IX, Janów Ordynacki 8.IX.

Pułk otrzymał w ciągu wojny 26 krzyży złotych i 44 srebrnych.

PULK 4-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony r. 1815.

Dowódcy: Mycielski Ign., od r. 1818 Bogusławski Ludw. płk. z przerwą r. 1819 i 1820, Czajkowski Wit., ppłk. dow. 18.III, ciężko ranny, Kindler Stan., ppłk. 17.IV, ciężko ranny, Majewski Kaz. ppłk. dow. 20.VI, um. z ran 12.IX, Jórski Klemens ppłk. 22.IV, Borzęcki Józ., ppłk. 22.IX, płk.IX.

Stanowisko: Warszawa.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Zakrzew 14.II.1831, Dobre 17.II, Wawer 18.II, Grochów 20 i 25 II, Wawer 31.III, Dębe Wielkie 1.IV, Ostrołęka 14.V, Ostrołęka 26.V, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał w ciągu wojny 5 krzyży kawalerskich, 55 złotych i 154 srebrnych.

PULK 5-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony r. 1815.

Dowódcy: Krasieński Piotr 1817, Glazer Ludw., r. 1818 Górski Franc., r. 1819 powrotnie Glazer, r. 1820 vacat, od 1821 Górski Franc., r. 1830 płk. Zawadzki Walenty do 1.III.1831, Podczaski Joachim ppłk. 7.III, płk. 1.VIII.

Stanowisko: Radom.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Stoczek 14.II.1831, Wawer 19.II, Grochów 20.II, Białoleka 25.II, Wawer 31.III, Iganie 10.IV, Boremel 18.IV, Firlej 9.V, Lubartów 10.V, Stary Zamość 12.V, Szymanów 15.VIII, Rogoźnica 29.VIII.

W ciągu wojny pułk otrzymał 29 krzyży złotych i 58 srebrnych, nie licząc przedstawionych przez gen. Ramorino, lecz nie ogłoszonych.

PULK 6-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1815.

Dowódcy: płk. Kosiński Mich., w r. 1818 Pawłowski Ant., w r. 1819 vacat, od r. 1820 powrotnie Pawłowski Ant., od r. 1829 Górski Julian płk., od 24.II.1831 ppłk. Wybranowski Roman, płk. 6.IV.

Stanowisko: wojew. Mazowieckie.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Stoczek 14.II.1831, Grochów 19.II, Grochów 20.II, Nieporęt 23.II, Białoleśka 24.II, Białoleśka 25.II, Wawer 31.III, Boreml 16 i 18.IV, Nur 22.V, Ostrołęka 25.V, Ostrołęka 26.V, Karczew 23.VIII, Rachów 16.IX.

W ciągu wojny pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 24 złotych i 57 srebrnych.

PUŁK 7-my PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony r. 1815.

Dowódcy: płk. Grotowski Feliks 20.I.1815, od r. 1818 Rohland Franc., z przerwą w latach 1819 i 1820, w których wakuje dowództwo pułku; Oborski Ludw. ppłk. od 6.II.1831, płk. 6.IV, Kuczborski Marcin, ppłk. od 16.IV.

Stanowisko: wojew. Lubelskie.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Liw 11.II.1831, Janówek 18.II, Wawer 19.II, Grochów 25.II, Uściług 5.III, Dębe Wielkie 31.III, Mińsk 10.IV, nad Narwią 18.V, Rajgród 29.V, Wilno 19. VI, Szawle 8.VII, Powendenie 11.VII.

W ciągu wojny pułk otrzymał 19 krzyży złotych i 16 srebrnych.

PUŁK 8-my PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1815.

Dowódcy: płk. Blumer Ign., od r. 1818 płk. Skrzynecki Jan do d. 22.XII.1830 z przerwą w latach 1819, 1820, w których wakuje dowództwo pułku, Kierwiński Ludw., ppłk. 6.II.1831 do 7.III, Węgierski Emiljan płk. 7.III do 6.V, Antonini Jakób, ppłk. 6.V do 14.VII, Wodzyński Jan mjr. 14.VII, ppłk. 1.VIII, wzięty do niewoli 6.IX, Podczaski Teodor, płk. 22.IX.

Stanowisko: wojew. Płockie.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Zakrzew 14.II.1831, Dobrze 17.II, Wawer 19.II, Grochów 20.II, Zegrze 23.II, Grochów 25.II, Dębe Wielkie 31.III, Iganie 10.IV, Kleczkowo 18.V, Rudki 20.V, Nadbory 25.V, Ostrołęka 26.V, Warszawa 6 i 7.IX.

W ciągu wojny pułk otrzymał 3 krzyże kawalerskie, 41 złotych i 114 srebrnych.

PUŁK 9-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Tworzył się w r. 1831 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go województwa Krakowskiego.

Dowódcy: Różycki Samuel płk., od 14.VII ppłk. Godlewski Józ., płk. 4.X.

Bitwy i potyczki: Kock 14.VI, Kock 17.VI.

Pułk otrzymał 5 krzyży złotych.

PUŁK 10-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Tworzył się w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 2-go wojew. Krakowskiego.

Dowódcy: Jordan Spytek mjr. um. z ran, odniesionych 17.IV, mjr. Wysocki Piotr, od 25.V, do niewoli 6.IX, Jabłoński Stan. ppłk. dow. 21.IX.

Bitwy i potyczki: Solec 13.IV, Wronów 17.IV, Serock 17.VI, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 12 złotych, 16 srebrnych.

PUŁK 11-ty PIECHOTY LINJOWEJ

Utworzony r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go wojew. Sandomierskiego.

Dowódcy: ppłk. Młokosiewicz Franc., płk. 1.V, mjr. Odolski Józ. tymcz. dow. 25.V, ppłk. 1.VIII.

Bitwy i potyczki: Józefów 4.IV, Słupia 6.IV, Kamień 7.IV, Solec 11.IV, Wronów 17.IV, Kazimierz nad Wisłą 18.IV, Solec 29.IV, Regów 18.V, Mińsk 14.VII, Szymanów 15.VIII, Rogoźnica 29.VIII.

Pułk otrzymał 7 krzyży złotych i 4 srebrne.

PUŁK 12-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 2-go wojew. Sandomierskiego.

Dowódcy: ppłk. Muchowski Paweł 22.III, płk. 1.V, ppłk. Carové Piotr 6.V, ppłk. Majewski Leonard 1.VIII, ppłk. Grabiński Józ., 22.IX, ppłk. Mayzner Jan 24.IX.

Bitwy i potyczki: Goślin 25.II, Modrzyce 2.IV, Róża 21.IV, Rudki 20.IV, Ostrołęka 26.V, Mińsk 14.VII, Szymanów 15.VIII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 25 złotych i 26 srebrnych.

PUŁK 13-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go wojew. Kaliskiego.

Dowódcy: ppłk. Paszowski Kaz., ppłk. Czajkowski Wit. 5.IX

Bitwy i potyczki: Nad Liwcem 10.IV, Łysobyki 19.VI, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 2 krzyże kawalerskie, 19 złotych i 27 srebrnych.

PUŁK 14-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 2-go wojew. Kaliskiego.

Dowódcy: płk. Glazer Ludw., ppłk. Krasicki Jan od 1.II, płk. 1.V, ppłk. Siemieński Jan 6.V, płk. Jastrzębski Bonawentura 5.VI.

Bitwy i potyczki: Nur 22.V, Ostrołęka 26.V, Szymanów 15.VIII, Zembry 28.VIII, Rogoźnica 29.VIII, Warszawa 6.IX, Opole i Józefów 15.IX, Borowe 16.IX.

Pułk otrzymał 12 krzyży złotych i 16 srebrnych.

PUŁK 15-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go wojew. Lubelskiego.

Dowódca: ppłk. Jan Łempicki, płk. 6.V.

Bitwy i potyczki: Jędrzejów 13.V.

Pułk otrzymał 1 krzyż złoty.

PUŁK 16-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 2-go wojew. Lubelskiego.

Dowódcy: mjr. Hillebrandt Ant. ppłk. do 21.III, ppłk. Gajewski Józ., poległ 26.V, płk. Rychłowski 5.VI, ppłk. Lenkiewicz Jan 28.VII, ppłk. Obyrn Wiktor 1.VIII.

Bitwy i potyczki: Rudki 20.V, Tykocin 21.V, Ostrołęka 26.V, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 21 złotych i 18 srebrnych.

PUŁK 17-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go wojew. Płockiego.

Dowódcy: płk. Sierakowski Wacław 22.III, ppłk. Witkowski Paweł 14.VII.

Bitwy i potyczki: Rogoźnica 29.VIII, Warszawa 6 i 7.IX, Opole 15.IX.

Pułk otrzymał 4 krzyże złote i 2 srebrne.

PULK 18-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 2-go wojew. Płockiego.

Dowódcy: ppłk. Zboiński Józ., ppłk. Pacanowski Jakób, ppłk. Białkowski Ant. 13.VI, płk. 19.VIII.

Bitwy i potyczki: Szelków 16 i 18.IV, Ostrołęka 18.V, Rajgród 29.V, Tokary 20.VI, Szawle 7.VII, Mieszkucie 10.VII, Malaty 16.VII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 20 złotych i 17 srebrnych.

PULK 19-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go wojew. Mazowieckiego.

Dowódcy: płk. Józ. Szymanowski, ppłk. Stefan Piwecki 10.VI, poległ 8.VII.

Bitwy i potyczki: Białoleka 24.II, Rajgród 29.V, Szawle 16.VI, Giełgudyski 5.VII, Szawle 8.VII, Powendzenie 11.VII.

Pułk otrzymał 1 krzyż złoty i 2 srebrne.

PULK 20-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 2-go wojew. Mazowieckiego.

Dowódcy: ppłk. Klimkiewicz Ant. 13.I, ppłk. Podczaski Wład. 15.IV, płk. 30.VIII.

Bitwy i potyczki: Grochów 25.II, Węgrów 9 i 10.IV, Liw 9 i 10.IV, Węgrów 14.IV, Nur 22.V, Ostrołęka 26.V, Nasielsk 26.VI, Międzyrzecz 29.VIII, Terespol 2.IX, Kazimierz Dolny 14.IX, Józefów 15.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 14 złotych i 29 srebrnych.

PULK 21-szy PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 pierwotnie pod nazwą pułku 1-go wojew. Podlaskiego.

Dowódcy: mjr. Szymanowski Jan, dymis. 4.VI, ppłk. Jórski od 24.VI, płk. 11.VIII.

Bitwy i potyczki: Międzyrzecz 29.VIII, Terespol 2.IX.

PULK 22-gi PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830, pierwotnie pod nazwą pułku 2-go wojew. Podlaskiego.

Dowódcy: ppłk. Kalinkowski Teodor, wzięty do niewoli 9.VIII, mjr. Rusiecki Ign. Józ. od 12.VIII, płk. 25.IX.

Bitwy i potyczki: Łęg 2.V, Paprotnia 10.V, Budziska 18.VI, Gniewosów 9.VIII, Iłża 9.VIII, Zakrzów 11.VIII, Lipsko 10.IX, Łągów 22.IX, Góry 24.IX.

PUŁKI 23-ci i 24-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzony w r. 1830 z gwardji ruchomych wojew. Augustowskiego.

Dowódcy: płk. Zadera, mjr. Wojnarowski Ant., dow. p. 23-go 22.III, ppłk., płk. 22.IX.

Bitwy i potyczki: Modlin 26.VI, Utrata 16.VIII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 9 złotych i 15 srebrnych.

PUŁK 25-ty PIECHOTY LINJOWEJ

Utworzył się w d. 26-tym maja 1831 r. w Chrynkach, w puszczy Białowieskiej, jako pułk 1-szy piechoty litewskiej.

Dowódcy: Macewicz Stanisław, mjr. 1.VII, mjr. Brzostowski, mjr. Plocer Jan.

Bitwy i potyczki: Żyrminy 27.V., Kowno 28.VI, Reków 8.VII.

PUŁK 26-ty PIECHOTY LINJOWEJ.

Utworzył się dnia 17.VI w Żejmach, jako pułk 2-gi piechoty litewskiej.

Dowódca: płk. Radziszewski Stan.

Bitwy i potyczki: Wilno 19.VI, Poniewież 5.VII, Kurszany 9.VII, Małaty 16.VII, Iwie 22.VII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 6 krzyży złotych i 3 srebrne.

BATALJON STRZELCÓW PIESZYCH GWARDJI.

Utworzony z bataljonu wzorowego d. 20.VI.1815 r., wcielony do bataljonu grenadierów gwardji 27.IX.1817.

Dowódca: płk. Szymanowski Józ. 20.I.1815.

Stanowisko: Warszawa.

PULK 1-szy STRZELCÓW PIESZYCH.

Utworzony w r. 1815. D. 13.I.1822 nazwany: „Pułkiem strzelców pieszych jego cesarzewiczowskiej mości w. księcia Mikołaja nr. 1“. Szefem pułku jego cesarz. mość w. ks. Rosji Mikołaj. D. 22.I.1826 nazwany: „Pułkiem strzelców pieszych jego cesarsko - królewskiej mości nr. 1“. Szefem pułku cesarz. imc. i król.

Dowódcy: płk. Zdzitowiecki 20.I.1815, r. 1817 vacat, 1818 Szembek Piotr, z przerwą w latach 1819 i 1820, w których dowództwo wakuje; od 7.XII.1830 ppłk. Rolbiecki Maciej od 1.II.1831 ppłk. Noffok Ant., od 25.V płk. Breański Feliks, od 13.VI ppłk. Suarce Salomon, od 1.VIII ppłk. Bobiński Franc.

Stanowisko: wojew. Mazowieckie.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Wawer 19.II, Grochów 25.II, Ostrołęka 26.III, Rożan 30.III, Węgrów 14.IV, Porządza, Przetycz, Choroście, Długosiodło, Plewki, Bródki 16.IV, Bródki, Wąsewo, Sokołów, Jakać 17.IV, Tykocin 21.V, Bielsk 22.V, Hajnowszczyzna 23.V, Wolpie 26.V, Ostrołęka 26.V, Mińsk 14.VII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 6 krzyży kawalerskich, 48 złotych i 72 srebrne.

PULK 2-gi STRZELCÓW PIESZYCH.

Utworzony w r. 1815.

Dowódcy: płk. Czyżewski Józ. 22.II.1815, od r. 1827 płk. Wolski Wincenty, od 28.II.1831 Jórski Klemens, od 6.IV. płk. Kiekiernicki Piotr, od 13.VI ppłk. Wolski Adam.

Stanowisko: wojew. Lubelskie.

Bitwy i potyczki: Kałuszyn 17.II, Janówek 18.II, Wawer 19.II, Grochów 25.II, Uściług 5.III, Dębe Wielkie 31.III, Mińsk 26.IV, Rajgród 29.V, Waka 17.VI, Wilno 19.VI, Plembork 5.VII.

Pułk otrzymał 2 krzyże kawalerskie, 19 złotych i 15 srebrnych.

PULK 3-ci STRZELCÓW PIESZYCH.

Utworzony r 1815.

Dowódcy: płk. hr. Giełgud Ant., od r. 1818 Sierakowski Wacław z przerwą w latach 1819 i 1820, od r. 1825 płk. Bieliński Juljan, od 18.III ppłk. Śmigiełski Walenty, płk. 25.V, od 22.IX płk. Suchodolski Jan.

Stanowisko: Płock.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29.XI.1830, Wawer 19.II.1831, Grochów 25.II, Rożan 22.IV, Jakubów 29.IV, Jędrzejów 13.V, Ostrołęka

18.V, Karczma Wesoła nad Muchawką 24.V, Wilno 16 i 17.VI, Łyscybyki 19.VI, Poniewież 5.VII, Szawle 8.VII, Mieszkucie 10.VII, Malaty 16.VII, Zdzięcioł 24.VII, Utrata 16.VIII, Warszawa 6 i 7 IX.

Pułk otrzymał 2 krzyże kawalerskie, 71 złotych i 75 srebrnych.

PULK 4-ty STRZELCÓW PIESZYCH.

Utworzony 1815 r.

Dowódcy: płk. Oborski Aleksander 4.II.1815, w r. 1817 Michałowski Józef, od r. 1818 płk. Zawadzki Józef, z przerwą w latach 1819 i 1820, w których dowództwo pułku wakuje; od r. 1830 płk. Zawadzki Józef, do niewoli 18.II.1831, ppłk. Wroniecki Antoni od 25 II, ppłk. Maykowski Edward tymcz. dow. od 28.II, dow. 24.IV, ppłk. Piwecki Stefan, ppłk. Brzeski Stanisław od 3.V.

Stanowisko: w Lubelskiem.

Bitwy i potyczki: Janówek 18.II.1831, Wawer 19.II, Grochów 25.II, Uściług 5.III, Kuflew 25.IV, Mińsk 26.IV, Rajgród 29.V, Wilno 19.VI, Janów 26.VI, Szawle 8.VII, Powendenie 10.VII.

Pułk otrzymał 11 krzyży złotych i 20 srebrnych.

PULK 5-ty STRZELCÓW PIESZYCH DZIECI WARSZAWSKICH.

Utworzony 1831 r. kosztem m. stoł. Warszawy.

Dowódcy: ppłk. Czołczyński Aloizy 25.I, płk. 26.III, ppłk. Antonini 21.IV, płk. 27.IX, Sośnicki Jakób ppłk. 4.X.

Bitwy i potyczki: Grochów 25.II, Wawer 31.III, Kleczków 19.V, Rudki 20.V, Ostrołęka 26.V, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 2 krzyże kawalerskie, 31 złotych i 46 srebrnych.

PULK 6-ty STRZELCÓW PIESZYCH BRACI-KRAKOWIAN.

Utworzony w początkach maja r. 1831 przez obywateli wojew. Krakowskiego.

Dowódca: ppłk. Jutrzenka Paweł 6.V.

Bitwy i potyczki: Odechów 22.VIII, Osiny 5.IX, Janowiec 9.IX, Chotcza Górna, Lipsko 10.IX, Łągów 22.IX.

PULK 7-my STRZELCÓW PIESZYCH.

Pułk utworzony z gwardji ruchomych województwa Sandomierskiego 26.V.1831.

Dowódca: mjr. Pruszyński Jan 5.VI, do niewoli.

Bitwy i potyczki: Odrowąż 12.VIII, Michałów 24.IX.

PULK 8-my STRZELCÓW PIESZYCH.

Utworzony z gwardji ruchomych wojew. Kaliskiego 26.V.1831 r.
Dowódca: Siemoński Gabrjel 5.VI.

PULK 9-ty STRZELCÓW PIESZYCH.

Utworzony z gwardji ruchomych województwa Krakowskiego
 26.V.1831.

Dowódca: Lanckoroński Bartłomiej 1.VIII.

PULK 10-ty STRZELCÓW PIESZYCH.

Utworzony z gwardji ruchomych wojew. Płockiego 26.V.1831.

Dowódca: ppłk. Płonczyński Nepomucen 5.VI.

PULK 11-ty STRZELCÓW PIESZYCH.

1831. Jas.
 Utworzony z gwardji ruchomych województwa Mazowieckiego
 26.V.1831.

Dowódca: mjr. Dunin Walenty 5.VI.

Bitwy i potyczki: Łągów 22.IX, Skalmierzyce 24.IX.

*BATALJON STRZELCÓW CELNYCH SANDOMIERSKICH
GROTTHUSA.*

Utworzony w grudniu 1830 r. przez mjr. Eustachego Grotthusa
 w Radomiu i w Warszawie.

Bitwy i potyczki: Saska Kępa 26.II, Siekierki 29.III, Gasy 31.III,
 Firlej 9.V, Izbica - Tarnogóra 12.V, Wieprzowo Jezioro w drugiej po-
 łowie maja, Wola Pawłowska 9.VIII, Iłża 9.VIII, Przytyk 11.VIII,
 Borowe 22.VIII, Chotcza Górna 10.IX, Pinczów - Działoszyce
 24.IX.

Bataljon otrzymał 2 krzyże złote i 2 srebrne.

*BATALJON STRZELCÓW CELNYCH SANDOMIERSKICH
JULJUSZA MAŁACHOWSKIEGO.*

Utworzony w Końskich dnia 2.XII.1830, po 18.IV wchodzi w
 skład strzelców mjr. Dembowskiiego.

Dowódca: ppłk. Juljusz Małachowski, poległ 18.IV.

Bitwy i potyczki: Puławy 26.II, Puławy 2.III, Solec 14.IV, Wronów 17.IV, Kazimierz nad Wisłą 18.IV.

Bataljon otrzymał 1 krzyż złoty.

BATALJON STRZELCÓW CELNYCH mjr. KRZESIMOWSKIEGO.

Utworzony w grudniu 1830 r. i w styczniu 1831 w Sandomierskiem, po 18.IV wszedł w skład strzelców mjr. Dembowskiego.

Dowódca: mjr. Krzesimowski Stan., do niewoli 18.IV.

Bitwy i potyczki: Książomierz 23.III, Kosin 25.III, Wronów 17.IV, Kazimierz nad Wisłą 18.IV.

BATALJON STRZELCÓW CELNYCH SANDOMIERSKICH mjr. DEMBOWSKIEGO.

Po 18.IV utworzony został ze szczątków bataljonów strzelców celnych Małachowskiego i Krzesimowskiego.

Dowódcy: mjr. Dembowski Stefan, mjr. Jórski Józ.

Bitwy i potyczki: Kock, Siennica 10.VII, Mińsk 14.VII, Szymonów 15.VIII, Rogoźnica 29.VIII, Krynka i Zembry 28.VIII, Piotrków 3.IX, Opole 15.IX.

STRZELCY CELNI KRAKOWSCY.

Bataljon utworzony w styczniu r. 1831 w wojew. Krakowskiem, w skład bataljonu weszły oddziały korpusu leśnego.

Dowódcy: Nowiński Franciszek, Kozłowski Wiktor, Gaszyński Stanisław.

Bitwy i potyczki: Chotcza Górna 10.IX.

STRZELCY KORPUSU GÓRNICZEGO

Oddział utworzony w wojew. Sandomierskiem i Krakowskiem w styczniu r. 1831.

Potyczki: Puławy 26.II i 2.III.

STRZELCY CELNI KALISCY.

Półbataljon utworzony w styczniu r. 1831 z ofiar dobrowolnych obywateli wojew. Kaliskiego pod nazwą „Świńskich bermyc“.

Dowódca: kpt. Kosiński Antoni.

Bitwy i potyczki: Ostrołęka 4.IV, Udrzyn 18.IV, Zawady 8.V, Wilno 19.VI.

Półbataljon otrzymał 1 krzyż złoty i 1 srebrny.

WOLNI STRZELCY MAZOWIECCY ppłk GERITZA.

Oddział utworzony w Warszawie z ochotników w grudniu roku 1830 pod nazwą „Piekielników”.

Dowódca: ppłk. Geritz Karol.

Potyczka: Jadów w pocz. marca.

STRZELCY CELNI MAZOWIECCY kpt. KOZUCHOWSKIEGO.

Kompanja utworzona w Łęczycy w marcu r. 1831.

Dowódca: kpt. Kozuchowski Roch.

Potyczka: Rożan 29.III.

Kompanja otrzymała 1 krzyż złoty, 5 srebrnych.

BATALJON STRZELCÓW CELNYCH PODLASKICH.

Bataljon utworzony w Siedlcach w styczniu r. 1831.

Dowódca: ppłk. Kuszell Michał.

Bitwy i potyczki: Kałuszyn 17.II, Wawer 19.II, Grochów 20.II i 25.II, Wola Wodyńska 21.IV, Skurzec 10.V, Jakać 17.V, Kleczkowo 18.V, Rudki 20.V, Drohiczyn 22.VII, Siemiatycze 23.VII, Lesna 27.VII, Wola Pawłowska 3.VIII, Zakrzów 11.VIII, Odrowąż 14.VIII, Mołochów 15.VIII, Skaryszów 22.VIII, Chotcza Górna 10.IX, Wola Siennicka 11.IX.

Bataljon otrzymał 1 krzyż kawalerski, 8 złotych, 9 srebrnych.

KURPIE.

Bataljon tworzył się w wojew. Płockiem i Augustowskiem, postanowieniem z d. 15.XII.1830.

Dowódcy: płk. Mieszkowski Antoni, mjr. Kochanowski Franciszek.

Potyczki: Białoleśka 24.II.

Bataljon otrzymał 1 krzyż srebrny.

PULK 1-szy STRZELCÓW KONNYCH.

Utworzony w r. 1815, dnia 4.II.1826 nazwany „Pułkiem strzelców konnych jego cesarzewiczowskiej mości wielkiego księcia Ale-

ksandra, następcy tronu, Nr. 1". Szef pułku: jego cesarzewiczowska mość w. ks. Rosji Aleksander.

Stanowisko: województwo Mazowieckie.

Dowódcy: płk. Potocki Ant. 20.I.1815, w r. 1816 płk. Jankowski Ant., od 25.II.1831 płk. Chmielewski Karol, poległy 10.V, mjr. Patek Franciszek 4.VI, ppłk. 14.VII.

Bitwy i potyczki: Długosiodło 11.II, Stoczek 14.II, Grochów 19 II, Neporęt 24.II, Boreml 19.IV, Roża 21.IV, Firlej 9.V, Lubartów 10.V, Stary Zamość 12.V, Mińsk 14.VII, Zbuczyn 19.VII, Paprotnia 15.VIII, Warszawa 6 i 7 IX.

Pułk otrzymał 2 krzyże kawalerskie, 44 złotych i 42 srebrne.

PUŁK 2-gi STRZELCÓW KONNYCH.

Utworzony w r. 1815, dn. 20.V.1829, nazwany: „Pułkiem strzelców konnych najjaśniejszej cesarzowej i królowej Aleksandry, Nr.2”.

Stanowisko: województwo Mazowieckie.

Dowódcy: płk. Suchorzewski Tadeusz 20.I.1815, od r. 1828 Skarżyński Kaz. do 10.I.1831, ppłk. Czarnomski Franciszek, płk. 25.II, ppłk. Ruszkiewicz Feliks 14.VII, płk. Żeliński Ignacy.

Bitwy i potyczki: Stoczek 14.II, Grochów 19.II i 25.II, Dęba Wielkie 31.III, Cegłów 1.IV, Górzno 3.IV, Garwolin 7.IV, Boreml 19.IV, Mińsk 26. IV, Złotorja 24.V, Ostrołęka 26.IV, Szymanów 15 VIII, Krynka 28.VIII, Rogoźnica 29.VIII, Markuszów 13.IX.

Pułk otrzymał 16 krzyży złotych i 12 srebrnych.

PUŁK 3-ci STRZELCÓW KONNYCH.

Utworzony r. 1815.

Stanowisko: województwo Mazowieckie.

Dowódcy: płk. Tarnowski Marcin 20.I r. 1815, płk. Dziekoński Kaz. 8.IX.1815, od r. 1829 płk. Dembiński Maciej do 26.II.1831, płk. Błędowski Aleksander 9.III, ranny do niewoli 10.III, ppłk. Ruszycan Franciszek 13.IV, płk. 5.IX.

Bitwy i potyczki: Stoczek 14.II, Wawer 19.II, Nieporęt 23. II, Grochów 25.II, Praga 30.III, Rożan 4.IV, Sokołów 11.IV, Sokołów 20.IV, Ruda 18.VI, Mińsk 13 i 14.VII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 17 złotych i 20 srebrnych.

PUŁK 4-ty STRZELCÓW KONNYCH.

Utworzony r. 1815.

Stanowisko: województwo Mazowieckie.

Dowódcy: płk. Oborski Aleksander 20.I.1815, płk. Kossecki Michał, od r. 1825 płk. Kamiński Józef do 1.II.1831, ppłk. Katerla Franciszek, ppłk. Kosiński Adam 14.VII.

Bitwy i potyczki: Kobierno 18. II, Wawer 19. II, Grochów 25. II, Dębe Wielkie 31.III, Poryck 11.IV, Mingosy 17.IV, Boreml 19.IV, Poręba 16.V, Jakać 17.V, Ostrołęka 18.V, Szczepankowo 19.V, Gostery 25.V, Ławy 26.V, Łysobyki 19.VI, Raciąż 23.VII, Kikoł 3.IX.

Pułk otrzymał 17 krzyży złotych i 10 srebrnych.

PULK 5-ty STRZELCÓW KONNYCH.

Utworzone w r. 1815 szwadrony wzorowe strzelców konnych przybrały 20.VI.1815 nazwę gwardji królewskiej. Dnia 15.III.1818 szefem pułku został ces. Aleksander I. Dnia 19.I.1831 pułk otrzymał Nr. 5 strzelców konnych.

Dowódcy: gen. dyw. Kurnatowski Zygm., płk. Jagmin Bonifacy 7.XII.1830, gen. bryg. 24.III, płk. Zielonka Benedykt 24.III.

Stanowisko: Warszawa.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29 i 30.XI.1831, Wyszaków 11.II, Wawer 19.II, Nowa Wieś 19.II, Białoleka 25.II, Niwiska 17.IV, Beresteczko 19.IV, Trzebucza 30.IV, Nur 17 i 22.V, Gostery 25.V, Ostrołęka 26.V, Raciąż 23.VII.

Pułk otrzymał 2 krzyże kawalerskie, 28 złotych i 39 srebrnych.

PULK 6-ty STRZELCÓW KONNYCH.

Utworzony 26.V.1831 w Chrynkach, w puszczy Białowieskiej.

Dowódcy: mjr. Jackowski Michał, ppłk. 1.VII, mjr. Grabowski Józ. 1.VII, ppłk. 1.IX.

Potyczki: Użożość 5.VII, Troki 17.VI, Rosienie 6.VII, Powendzenie 11.VII, Nowe Miasto Żmudzkie.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski i 5 krzyży złotych.

UŁANI GWARDJI.

Utworzoni d.20.VI.1815 ze szwadronu wzorowego ułanów. Szwadron ułanów gwardji wcielony do pułku strzelców konnych gwardji 27.IX.1817.

Stanowisko: Warszawa.

Dowódca: płk. Szeptycki Wincenty.

PUŁK 1-szy UŁANÓW.

Utworzony w r. 1815. Dnia 5.VI.1825 nazwany „Pułkiem ułanów jego królewiczowskiej mości księcia Oranji, Nr. 1”. Szef: jego królewiczowska mość następca tronu Niderlandzkiego, książę Oranji.

Stanowisko: wojew. Lubelskie.

Dowódcy: płk. Tomicki Jan, od r. 1830 płk. Bukowski Ludwik, ppłk. Konopka Aleks. 28.II, zm. 23.IV, ppłk. Borkowski Lucjan.

Bitwy i potyczki: Siedlce 9.II, Liw 11.II, Stoczek 14.II, Liw 16.II, Kałuszyn 17.II, Nowa Wieś 19.II, Grochów 25.II, nad Narwią 20.III, Ostrołęka 26.III, Rożan 4.IV, Węgrów 14.IV, Boreml 19.IV, Sokołów 20.IV, Długosiodło 16.V, Plewki, Laski, Jakać 17.V, Bielsk 22.V, Hajnowszczyzna 23.V, Chrynki 26. V, Lida 31.V, Użożość 5.VI, Rykonty, Malowanka 12.VI, nad rzeką Waką 17.VI, Wilno 19.VI, Siwka 4.VII, Ejragoła i Plembork 5.VII, Karczew 23.VIII, Krynka 28.VIII, Rogoźnica 29.VIII, Opole 15.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 23 złotych i 19 srebrnych.

PUŁK 2-gi UŁANÓW.

Utworzony w r. 1815 z pułku 6-go ułanów Księstwa Warszawskiego.

Stanowisko: wojew. Podlaskie i Lubelskie.

Dowódcy: płk. Dwernicki Józ., od r. 1830 płk. Ziemięcki Stefan do 26.II.1831, ppłk. Mycielski Mich. 26.II., płk. 13.IV, ppłk. Korytkowski Kacper 8.VII.

Bitwy i potyczki: Zakrzew 14.II, Stoczek 14.II, Dobre 17.II, Długa Kościelna 17.II, Wawer 19.II, Grochów 25.II, Kurów 3.III, Wawer 31.III, Dębe Wielkie 1.IV, Górzno 3.IV, Domanice 10.IV, Iganie 10.IV, Poryck 11.IV, Boreml 19.IV, Mińsk 26.IV, Rudki 20.V, Złotorja 21.V, Ostrołęka 26.V, Drobin 13.VII, Krynki 28.VIII, Międzyrzecz 29.VIII, Brześć 31.VIII.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 32 złotych i 32 srebrnych.

PUŁK 3-ci UŁANÓW.

Utworzony w r. 1815.

Stanowisko: województwo Podlaskie.

Dowódcy: płk. Madaliński Karol, od r. 1818 płk. Korytkowski Michał do 1.II.1831, ppłk. Chmielewski Ludwik do d. 8.IV, ppłk. Pawłowski Karol, ppłk. Ziółkiewicz Marcin.

Bitwy i potyczki: Węgrów 8.II, Liw 11.II, Jadów 12.II, Stoczek 14.II, Dobre 17.II, Nowa Wieś 19.II, Grochów 24.II, Wawer 31.

III, Seroczyn 10.IV, Boreml 19.IV, Mińsk 26.IV, Barania Ruda 10.V, Ostrołęka 18 i 26.V, Mińsk 14.VII, Raciąż 23.VII, Szymanów 15.VIII, Karczew 23.VIII, Żelechów 26.VIII, Krynka 28.VIII, Międzyrzecz 29.VIII, Kazimierz Dolny 14.IX, Rachów 16.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 16 złotych i 15 srebrnych.

PULK 4-ty UŁANÓW.

Utworzony w r. 1815.

Stanowisko: wojew. Lubelskie i Podlaskie.

Dowódcy: płk. baron Koziętulski Jan Leon, od r. 1821 płk. Rut-tié Andrzej, ppłk. Trzebychowski Winc., płk. 25.II.1831, zm. 27.II, płk. Żeliński Ign. od 7.III, ppłk. Łączkowski Wojc. od 27.IX.

Bitwy i potyczki: Siedlce 7.II, Stoczek 14.II, Boimie 16.II, Wa-wer 19.II, Grochów 25.II, Kurów 3.III, Dębe Wielkie, Jędrzejów 1.IV, Stoczek, Osiny 3.IV, Boreml 19.IV, Kołacz 21.IV, Wężyczyn i Kuf-lew 25.IV, Jędrzejów 13.V, Siedlce 23.V, Mińsk 14.VII, Koło 3.VIII, Wilanów 25.VIII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 22 złotych i 23 srebrnych.

PULK 5-ty UŁANÓW IMIENIA ZAMOJSKICH.

Utworzony w grudniu 1830 w znacznej części kosztem hr. Kon-stantego Zamojskiego, w Warszawie.

Dowódcy: ppłk. Gawroński Stanisław 24.XII, płk. 25.II, ppłk. Kruszewski Ignacy 4.VI, płk. 18.VII, ppłk. Kleszczyński Feliks 1.IX.

Bitwy i potyczki: Kobierno 10.II, Grochów 25.II, Dębe Wielkie 31.III, Kałuszyn, Stanisławów 1.IV, Kołacz 21.IV, Mińsk 26.IV, Rud-ki 20.V, Ostrołęka 26.V, Radzymin 23.VI, Młynarze 15.VIII, Koło 3.VIII, Gołaszyn i Siedlce 28.VIII, Międzyrzecz 29.VIII, Łuków 11 IX, Kurów 12.IX, Opole 15.IX.

Pułk otrzymał 15 krzyży złotych i 14 srebrnych.

PULK 6-ty UŁANÓW DZIECI WARSZAWSKICH.

Utworzony w styczniu 1831 przez Radę Muncypalną m. War-szawy.

Dowódcy: ppłk. Skarżyński Ambroży, płk 1.II, płk. hr. Wołło-wicz Eustachy 6.II, płk. Baliński Kajetan 13. VI, ppłk. Borodzicz Jó-zef 19.VIII, płk. 24.IX.

Bitwy i potyczki: Moczydła 1.IV, Mińsk 26.IV, Łysobyki 19.VI, Krynka 28.VIII, Zembry 28.VIII.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 20 złotych i 14 srebrnych.

PUŁK 7-my UŁANÓW.

Pułk tworzył się w kwietniu r. 1831 w okolicach Łowicza z pułku 2-go jazdy Augustowskiej (ochotników), d. 1.VII weszła w skład pułku legja Litewsko-wołyńska konna.

Dowódcy: płk. Oborski Aleks., mjr. Bułharyn Jerzy, mjr. Kamiński Mikołaj od 19.VIII, ppłk. 5.IX.

Bitwy i potyczki: Nur 16.V, Nur 22.V, Łysobyki 19.VI, Drobin 9.VII, Bodzanów 11.VII, Raciąż 23.VII.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 8 złotych i 6 srebrnych.

PUŁK 8-my UŁANÓW.

Do dnia 13.VI.1831 pułk 1-szy jazdy Płockiej (patrz).

Bitwy i potyczki: Nasielsk 26.VI.

Pułk otrzymał 10 krzyży złotych i 4 srebrne.

PUŁK 9-ty UŁANÓW.

Do dnia 30.VII.1831 pułk 2-gi jazdy Sandomierskiej (patrz).

Bitwy i potyczki: Rybno 10.VIII.

Pułk otrzymał 8 krzyży złotych i 3 srebrne.

PUŁK 10-ty UŁANÓW.

Do dnia 1.VIII.1831 pułk jazdy Lubelskiej (patrz).

Bitwy i potyczki: Koło 3.VIII.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 20 złotych i 18 srebrnych.

PUŁK 10-ty UŁANÓW LITEWSKICH.

Utworzony w Sejnach 8.VI.1831.

Dowódca: kpt. Miłaszewicz Stan., mjr. 1.VII.

Bitwy i potyczki: Biecze 26.VI, Powendenie 10.VII, Nowe Miasto Żmudzkie 13.VII.

PULK 11-ty UŁANÓW LITEWSKICH.

Utworzony w puszczy Białowieskiej 24 — 28.V.1831.

Dowódca: kpt. Liber Józ., mjr. 1.VII.

Bitwy i potyczki: Lida 31.V, Janów 26.VI, Powendenie 10.VII.

PULK 12-ty UŁANÓW LITEWSKICH.

Utworzony w Chrynkach 26.V.1831.

Dowódca: kpt. ks. Giedroyć Jan Józ., mjr. 1.VII.

Bitwy i potyczki: Wilno 19.VI, Powendenie 10.VII, Nowe Miasto Żmudzkie 13.VII.

PULK 13-ty UŁANÓW.

Utworzony na Litwie w drugiej połowie czerwca 1831 z III-go szwadronu pułku 3-go ułanów.

Dowódca: mjr. Janowicz, ppłk. 26.VII, płk. 24.IX.

Bitwy i potyczki: Poniewież 5.VII, Szawle 7.VII, Szawle 8.VII, Owanta i Maiaty 16.VII, Iwie 22.VII, Zdzięcioł 24.VII, Orla 28.VII, Siedlce 28.VIII, Warszawa 6 i 7.IX, Księża 5.X.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 9 złotych, 4 srebrne.

PULK 14-ty UŁANÓW.

Tworzył się w początkach lipca na Litwie. Związek wcielony do pułku 13-go ułanów.

DYWIZJON KARABINIERÓW.

Utworzony z korpusu Żandarmerji d. 7.II.1831.

Dowódcy: ppłk. Strażyński Ant., ppłk. Konopka Aleks. 22.XII, mjr. Sznajde Franc. 27.XII, ppłk. 9.III, płk. 6.IV, ppłk. Borowy Konst. 8.VII.

Bitwy i potyczki: Grochów 19 i 25.II, Dębe Wielkie 31.III, Mińsk 26.IV, Ostrołęka 26.V, Szymanów 15.VIII, Krynka 28.VIII, Rogoźnica 29.VIII, Opole 15.IX.

Dywizjon otrzymał 11 krzyży złotych i 10 srebrnych.

PUŁK 1-szy JAZDY AUGUSTOWSKIEJ.

Utworzony z jazdy 50-cio dymowej, wchodząc na etat wojska 20.I.1831.

Dowódcy: ppłk. Kosko Franc. 9.III, płk. 1.VIII, ppłk. Tyszka Eleazar 24.IX.

Bitwy i potyczki: Długosiodło 11.II, Grochów 25.II, Nasielsk 28.II, Wawer 10.III, Liw 14.IV, Wyszków 20.IV, Baranów 4.V, Mińsk 14.VII, Warszawa 6 i 7.IX.

Pułk otrzymał 19 krzyży złotych i 19 srebrnych.

PUŁK 2-gi JAZDY AUGUSTOWSKIEJ.

Utworzony z ochotników w styczniu r. 1831, w kwietniu przyjął nazwę pułku 7-go ułanów.

Dowódcy: płk. Oborski Aleks. 8.I, mjr. Bułharyn Jerzy.

Bitwy i potyczki: Ostrołęka 25.II.

PUŁK 1-szy JAZDY KALISKIEJ.

Utworzony z ochotników d. 4.XII.1830.

Dowódcy: płk. Dłuski Mamert, ppłk. Borkowski Lucjan 3.IV, mjr. Korytkowski Kacper 6.V, mjr. Słotwiński Kaz., ppłk. 4.VII, dowódca oddzielnego dywizjonu.

Bitwy i potyczki: Kawęczyn 19.II, Czarna 1.IV, Parysów 9.IV, Szczepankowo 19.V, Wilno 19.VI, Drohiczyn 22.VII, Leśna 27.VII, Przytyk 11.VIII, Piotrków 2.IX, Kalisz 6.IX.

Pułk otrzymał 4 krzyże złote i 3 srebrne.

PUŁK 2-gi JAZDY KALISKIEJ.

Utworzony z jeźdźców 50-cio dymowych, wchodzi na etat 20.I.1831.

Dowódcy: ppłk. Grodzicki Korneli, płk. Szczaniecki Ludw. 10.VIII.

Bitwy i potyczki: Kałuszyn 17.II, Urzędów 7.IV, Łopoczno 8.IV, Kamień 14.IV, Wronów 17.IV, Karczmiska 18.IV, Opole 13.VI, Sienica 10.VII, Młodzieszyn 10.VIII, Mistrzewice 11.VIII, Szymanów 15. VIII, Bronisze 17.VIII, Wiązownia 23.VIII.

PUŁK 1-szy JAZDY KRAKOWSKIEJ.

Utworzony w grudniu r. 1830 z jazdy 30-o dymowej.

Dowódcy: płk. Rzuchowski Kajetan, ppłk. Badeni Michał 8.VII, ppłk. Leski Stan. 14.VII.

Bitwy i potyczki: Nowa Wieś 19.II, Markuszów 3.III, Róża 21.IV, Kock 7.V, Lubartów 10.V, Łęczyna i Stary Zamość 12.V, Mińsk 14.VII, Paprotnia 15.VIII, Warszawa 6 i 7.IX, Rypin 3.X.

Pułk otrzymał 3 krzyże kawalerskie, 43 złotych i 38 srebrnych.

PULĘK 2-gi JAZDY KRAKOWSKIEJ.

Utworzony w lutym r. 1831 z ofiar dobrowolnych obywateli województwa Krakowskiego.

Dowódcy: ppłk. Paszyc Ant. 28.II, ppłk. Lewiński Bazyli 28.VII, płk. IX.

Bitwy i potyczki: Płońsk 4.VII, Drobin 11.VII, Strachów 17.VII, Raciąż 23.VII.

Pułk otrzymał 10 krzyży złotych i 2 srebrne.

PULĘK JAZDY LUBELSKIEJ.

Utworzony d. 11.XII.1830, od 1.VIII.1831 nazwany pułkiem 10-tym ułanów (patrz).

Dowódcy: płk. Jaraczewski Adam, ppłk. Wierzbicki Ant. 3.VI, płk. 19.VIII, mjr. Wiliński Mich. 3.X.

Bitwy i potyczki: Siedlce 8.II, Kałuszyn 17.II, Mokobody 20.IV, Stanisławów 27.IV, Zimnowoda, Cierpięty 4.V, Jędrzejów 13.V, Mińsk 13.VII.

PULĘK 1-szy MAZURÓW.

Utworzony w grudniu 1830.

Dowódcy: płk. Dobiecki Winc., płk. Byszewski Józ. 9.XII.

Bitwy i potyczki: Białoleka 24.II, Wawer 31.III, Jędrzejów 1.IV, Latowicz 2.IV, Róża 4.IV, Kuflew 25.IV, Kuflew 1.V, Ostrołęka 26.V, Karczew 23.VIII, Żelechów 27.VIII, Krynka 28.VIII, Międzyrzecz 29.VIII, Stężyca 5.IX, Krasnystaw 5.IX, Janów 8.IX, Kock 12.IX.

Pułk otrzymał 16 krzyży złotych i 13 srebrnych.

PULĘK 2-gi MAZURÓW.

Utworzony w grudniu 1830 r.

Dowódcy: płk. Walewski 25.XII, mjr. Necki Józ. 21.IX.

Bitwy i potyczki: Grochów 25.II, Praga 10.III, Chrzcianka 28.III, Wodynie 9.IV, Iganie 10.IV, Liw 10.IV, Sucha 1.V, Ciechanowiec 19.V, Tymianki 22.V, Zuzel 22.V, Kurków 24.V, Nadbory 21.V, Ostrołęka 26.V, Raciąż 23.VII, Rypin 3.X.

Pułk otrzymał 21 krzyży złotych i 16 srebrnych.

PUŁK 1-szy JAZDY PŁOCKIEJ.

Utworzony w grudniu 1830 z jazdy 50-o dymowej; od d. 13.VI nazwany pułkiem 8-ym ułanów.

Dowódcy: płk. Kisielnicki Winc., mjr. Pisarzowski J. 11.IV, ppłk. Piwnicki Jan, 13.VI (?), płk. 30.VIII.

Bitwy i potyczki: Łaś 16.IV, Rożan 17.IV, Szelków 18.IV, Rożan 15.V, Rajgród 29.V, Nasielsk 3.VI, Wilno 17.VI, Malaty 16.VII.

PUŁK 2-gi JAZDY PŁOCKIEJ.

Utworzony z ochotników w marcu 1831.

Dowódca: mjr. Gierałdowski Edw.

Bitwy i potyczki: Radzymin 18.VI.

Pułk otrzymał 9 krzyży złotych i 2 srebrne.

PUŁK JAZDY PODŁASKIEJ.

Utworzony w styczniu r. 1831.

Dowódcy: płk. Kuszell Ant., ppłk. Jabłkowski 3.V, ppłk. Chmielewski 2.IX.

Bitwy i potyczki: Ryczywół 19.II, Kołbiel przed 28.II, Ostrołęka 25.III, Rożan 29.III, Przysucha 17.VIII.

Pułk otrzymał 2 krzyże złote i 2 srebrne.

Szwadron otrzymał 7 krzyży złotych i 5 srebrnych. 26.V.

PUŁK 1-szy JAZDY SANDOMIERSKIEJ.

Utworzony w grudniu 1830 r. z jazdy 50-o dymowej.

Dowódcy: płk. Łagowski Piotr, mjr. Libiszewski Ant. 8.I, płk. Niegolewski Andrzej 10.II, ppłk. Łączkowski Wojc. 20.VI.

Bitwy i potyczki: Zimnowoda 16.II, Mińsk 14.VII, Wilanów 25.VIII, Warszawa 7.IX.

Pułk otrzymał 6 krzyży złotych i 2 srebrne.

PUŁK 2-gi JAZDY SANDOMIERSKIEJ.

Utworzony w grudniu r. 1830 z ochotników, 27.VII.1831 wcielono do pułku oddziały ks. Józefa Poniatowskiego i Orła Białego, 30.VII nazwany pułkiem 9-tym ułanów.

Dowódcy: płk. Łagowski Piotr 18.I., ppłk. Rohoziński Spirydjon 11.VII, ppłk. Mrozowski Mik. 7.VIII.

Bitwy i potyczki: Łagów 13.II, Puławy 26.II, Kurów 3.III, Solec 14.IV, Babin 16.IV, Wronów 17.IV, Kazimierz 18.IV, Gołab 27.V, Sobieszyn 17.VI, Brzoza 13.VII, Kałuszyn 14.VII, Kock 16.VII.

LEGJA LITEWSKO-RUSKA KONNA I PIESZA.

Utworzona 2.VII.1831 r. z legji Litewskiej, Wołyńskiej, Litewsko-wołyńskiej, Litewsko-podolskiej i Podolsko-ukraińskiej.

Dowódcy legji konnych: płk. Błędowski Aleks. 9.III, mjr. Oborski Leopold dow. leg Lit.-woł. 9.III, ppłk. 15.VI, mjr. Kamiński Mik. dow. leg. Lit.-woł. 15.VI, dow. połączonych dywizjonów leg. Lit.-rus. i p. 7 uł. 19.VIII, płk. Mikułowski Winc., dow. p. l. leg. Lit.-rus. kon. 30.VI, kpt. Wereszczyński Al. dow. dyw. 20.VI, mj. 26.VIII, mjr. Bogdanowicz Jan, dow. dyw. w korp. Różyckiego 16.VI, mjr. Różycki Karol, płk. 12.VIII, dow. dywiz., ppłk. Kaszyc Józ. 10.VIII.

Dowódcy legji Lit.-rus. pieszej: ppłk. Kwiatkowski Dominik, mjr. Szumski Józ. 13.VI, ppłk. 11.VIII.

Bitwy i potyczki: Skórcze 10.IV, Ciechanowiec 22.V, Ostrołęka 26.V, Serokomla 18.VI, Góra Pawłowska 3.VIII, Iłża 9.VIII, Przytyk 11.VIII, Końskie 13.VIII, Ciepiałów 8.IX, Chotcza Górna 10.IX.

Legje ozdobione zostały 17 krzyżami złotymi i 8 srebrnymi.

LEGJA NADWIŚLAŃSKA.

Utworzona z Polaków zaboru austriackiego w lutym r. 1831.

Dowódcy: kpt. Starzyński Ant. 22.IV, ppłk. Kroczyński Andr. i.VIII.

Bitwy i potyczki: Międzyrzecz 29.VIII i 6.IX, Opatów 9.IX, Chotcza Górna 19.IX.

Legja otrzymała 5 krzyży złotych.

JAZDA POZNAŃSKA.

Utworzona w grudniu r. 1830.

Dowódca: ppłk. Brzeżański Augustyn 28.XII, płk. 19.VIII.

Bitwy i potyczki: Grochów 25.II, Wawer 31.III, Ostrołęka 26.V, Rajgród 29.V, Wilno 17.VI, Poniewież 5.VII, Szawle 7.VII, Poniewież 12.VII, Owanta i Malaty 16.VII, Podbrodzie 17.VII, Zdzięcioł 24.VII, Ciechanowiec 31.VII, Nur 1.VIII, Warszawa 6 i 7.IX, Świdziebno 4.X.

Pułk otrzymał 32 krzyże złote i 42 srebrne.

PULK JAZDY WOŁYŃSKIEJ.

Utworzony w maju r. 1831.

Dowódcy: kpt. Różycki Karol, mjr. 20.VI, płk. 12.VIII.

Bitwy i potyczki: Cudnow V, Mołoczki 27.V, Kilikijów 30.V, Tyszyca (?) 2.VI, Uchanie 10.VI, Tarłów 1.VIII, Wola Pawłowska 3.VIII, Zemborzyn, Opatów 6.VIII, Ożarów 8.VIII, Iłża 9.VIII,

Przytyk 11.VIII, Odrowąż 14.VIII i 17.VIII, Wierzbica 21.IX, Ciepiewów 8.IX, Lucyma 9.IX, Chotcza 10.IX.

Pułk otrzymał 1 krzyż kawalerski, 1 złoty, 6 srebrnych, oprócz przeznaczonych przez gen. Samuela Różyckiego, dowódcę korpusu.

KRAKUSY GŁÓWNEJ KWATERY.

D. 17.IV.1831 szwadron odkomenderowany z pułku 1-go jazdy Krakowskiej.

Dowódcy: ppłk. Mieroszewski Ign., płk. 13.IX, mjr. Bystrzonowski Ludwik.

Bitwy i potyczki: Długosiodło 16.V, Miastków 18.V, Ostrołęka 26. V.

Szwadron otrzymał 7 krzyży złotych i 5 srebrnych.

KRAKUSY IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI.

Dywizjon utworzony w grudniu 1830 w Warszawie.

Dowódca: płk. Szymański Ant.

Bitwy i potyczki: Stoczek 14. II, Poryck 11. IV, Boreml 19. IV.

Dywizjon otrzymał 3 krzyże złote.

KRAKUSY IM. KS. JÓZEFA PONIATOWSKIEGO.

Szwadron utworzony w styczniu r. 1831 w Piotrkowie, wcielony 26. VII do pułku 2-go jazdy Sandomierskiej.

Dowódcy: płk. Wiśniewski, mj. Madaliński Piotr.

Bitwy i potyczki: Kurów 3. III, Wronów 17. IV.

Szwadron otrzymał 3 krzyże złote.

KRAKUSY TWIERDZY ZAMOŚCIA.

Szwadron utworzony w lutym 1831 r.

Dowódca: mj. Kuźmiński Mich.

Potyczka: Uściług 5. III.

DYWIZJON ORŁA BIAŁEGO.

czyli pułk 2-gi jazdy Lubelskiej ochotników, zapoczątkowany 17. XII. 1830, wcielony 26. VII do pułku 2-go jazdy Sandomierskiej.

Dowódca: płk. Oborski Kaz.

Bitwy i potyczki: Bełżyce 16. IV, Wronów 17. IV, Kazimierz 18. IV, Kock 14. V, Kock 17. IV.

Dywizjon otrzymał 1 krzyż złoty i 1 srebrny.

ODDZIAŁ ŻŁOTEJ CHORAĞWI.

Szwadron utworzony w styczniu r. 1831 z ochotników zaboru austriackiego.

Dowódca: Horodyński Inocenty, mjr.

Szwadron w boju nie był.

PULK WOLNYCH KOZAKÓW WOŁYŃSKICH.

Tworzony w połowie czerwca r. 1831, formacji swojej nie ukończył.

Dowódca: kpt. Stecki Ludw.

BATERJA 1-sza LEKKA ARTYLERJI KONNEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: Tykel Benedykt, Chorzewski Piotr 1819, Szubert Adam 1821, Konarski Tomasz 1822, płk. 1. III. 1831, kpt. I kl. Narzyski Adam 1. III, mj. 25. V.

Stanowisko: Łęczycza.

Bitwy i potyczki: Wawer 19. II, Grochów 25. II, Wawer 31. III, Dębe Wielkie 1. IV, Mińsk 26. IV, Łęczna 10. V, Warszawa 6 i 7 IX.

Baterja otrzymała 1 krzyż kawalerski, 9 złotych i 17 srebrnych.

BATERJA 2-ga LEKKA ARTYLERJI KONNEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: Kostjał Józ., Dobrzański Łukasz 1818, kpt. Kosiński Józ. 1822, kpt. I kl. Kołyszko Ign. 20. V. 1831, mj. 6. II, ppłk. 14. VII, kpt. II kl. Jabłonowski ks. Stan. 24. VII.

Stanowisko: w Siedlcach (woj. Podlaskie).

Bitwy i potyczki: Kałuszyn 17. II, Grochów 20. II, Grochów 25. II, Kałuszyn 1. IV, Iganie 10. IV, Modlin 20. IV, Nur 22. V, Nadbory 25. V, Ostrołęka 26. V, Łysobyki 19. VI, Raciąż 23. VII, Warszawa 6 i 7 IX.

Baterja otrzymała 8 krzyży złotych i 15 srebrnych.

BATERJA 3-cia LEKKA ARTYLERJI KONNEJ.

Zawiązkiem baterji była półbaterja rakiетników konnych, utworzona r. 1823, mająca stanowisko w Warce. Postanowieniem Rady

najwyższej Narodowej z d. 25. I. 1831 została przeistoczoną na baterję 3-cią art. lek. kon.

Dowódcy: kpt. I kl. Jaszowski Józ., mj. 6. II. 1831, ppłk. 14. VII, kpt. I kl. Puzyna Józ. 15. IX.

Bitwy i potyczki: Grochów 25. II, Grochów 10. III, Liw 10. IV, Liw 13. IV, Zimnowoda 4. V, Chodów 24. V, Serokomla 19. VI, Mińsk 14. VII, Kock 16. VII, Rogoźnica (?) 29. VIII, Świedziebna 4. X.

Baterja otrzymała 7 krzyży złotych i 4 srebrne.

BATERJA 4-ta LEKKA ARTYLERJI KONNEJ.

Pierwotnie baterja pozycyjna artylerji konnej gwardji, utworzona w r. 1815 i mająca stanowisko w Warszawie, w połowie grudnia 1830 zamienioną została na lekką pod nr. 4-tym.

Dowódcy: mj. Szwerin Jan, ppłk. 1817, płk. 1821, ppłk. Chorzewski Piotr, płk. 14. VII, 1831, pr. Łabanowski Jan kpt. II kl. 21. III, kpt. I kl. 25. VIII, ppłk. 24. IX, mj. Bem Józ. tymcz. dow. 13. III, ppłk. 13. IV, tymcz. dow. d. 13. VII.

Bitwy i potyczki: Kobierno 18. II, Wawer 19. II, Grochów 25. Wodynie 9. IV, Iłganie 10. IV, Liw 13. IV, Przetycz 16. V, Rudki 20. V, Tykocin 21. V, Hajnowszczyzna 23. V, Ostrołęka 26. V, Lida 31. V, Wilno 19. VI, Plembork 5. VII, Szawle 8. VII, Warszawa 6 i 7. IX.

Baterja otrzymała 2 krzyże kawalerskie, 16 złotych i 31 srebrnych.

BATERJA 5-ta LEKKA ARTYLERJI KONNEJ.

Utworzona rozkazem sztabu artylerji z dn. 23. VII. 1831.

Dowódca: kpt. II kl. Kruszewski Henr. 25. VII, kpt. I kl. 25. VIII.

Bitwy i potyczki: Krynki 28. VIII.

KOMPANJA 1-sza POZYCYJNA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona r. 1815.

Dowódcy: płk. Lepigé Jan, kpt. I kl. Bielicki Rudolf 20. I. 1831, mj. 6. II, ppłk. 14. VII, kpt. II kl. Giedroyć Justyn tymcz. dow. 20. IX, pr. Zawadzki Ant. 1. X, kpt. II kl. 4. X.

Stanowisko: Kozienice (woj. Sandomierskie).

Bitwy i potyczki: Wawer 19. II, Grochów 20. II, Białoleka 24. II, Białoleka 25. II, Boimie 2. IV, Mińsk 26. IV, Ostrołęka 26. V, Warszawa 6 i 7 IX.

Kompanja otrzymała 1 krzyż kawalerski, 10 złotych, 29 srebrnych.

KOMPANJA 2-ga POZYCYJNA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona r. 1815.

Dowódcy: Bujalski Jan, Piętka Franc. 1818, Cichocki Karol 1819, ppłk. Piętka Franc., płk. 1. III. 1831, kpt. Kwaśniewski Zenon 1. VI, kpt. I kl. Bartmański Tomasz 13. VI.

Stanowisko: Puławy.

Bitwy i potyczki: Miłosna 18. II, Wawer 19. II, Grochów 20. II, Grochów 25. II, Mińsk 26. IV, Rajgród 29. V, Wilno 19. VI, Szawle 8. VII, Szymanów 16. VIII.

Kompanja otrzymała 1 krzyż kawalerski, 8 złotych i 19 srebrnych.

KOMPANJA 3-cia POZYCYJNA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w grudniu 1830 r. pod nazwą 1-szej rezerwowej.

Dowódcy: kpt. I kl. Turski Tomasz 24. I, mjr. 6. II, ppłk. 14. VII, kpt. II kl. Grabowiecki Jacenty tymcz. dow.

Bitwy i potyczki: Grochów — Wawer 19. II, Grochów 25. II, Dębe Wielkie 31. III, Kleczków 19. V, Ostrołęka 26. V, Szymanów 15. VIII, Zembry 28. VIII, Rogoźnica 29. VIII.

Kompanja otrzymała 7 krzyży złotych i 20 srebrnych.

KOMPANJA 4-ta POZYCYJNA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w styczniu r. 1831 pod nazwą 2-iej rezerwowej.

Dowódcy: kpt. II kl. Rzepecki Onufry 24. I, kpt. I kl. 6. II, mjr. 1. III, ppłk. 14. VII, kpt. I kl. Nieszokoć Winc. 18. IX.

Bitwy i potyczki: Janówek 18. II, Wawer 19. II, Grochów 25. II, Brzoza 26. IV, Jędrzejów 13. V, Ruda 19. VI, Utrata 16. VIII, Warszawa 6 i 7 IX.

Kompanja otrzymała 1 krzyż kawalerski, 7 złotych i 17 srebrnych.

KOMPANJA 5-ta POZYCYJNA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w styczniu r. 1831 pod nazwą 3-iej rezerwowej.

Dowódcy: kpt. II kl. Richter Mich. 24. I, kpt. I kl. 6. II, mjr. Najmanowski Ant., kpt. II kl. Jodko Wiktor tymcz. dow. 25. VIII, kpt. I kl. Arndt Paweł 10. IX.

Bitwy i potyczki: Okuniew 18. II, Wawer 19. II, Grochów 20. II, i 25. II, Nur 22. V, Nadbory 25. V, Ostrołęka 26. V, Warszawa 6 i 7 IX. Kompanja otrzymała 2 krzyże kawalerskie, 4 złote i 15 srebrnych.

KOMPANJA 6-ta POZYCYJNA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w styczniu r. 1831 pod nazwą 4-tej rezerwowej. W początkach marca kompanja została zwinięta, zaś d. 2. VII zaczęto tworzyć nową pod tą samą nazwą.

Dowódcy: pr. Nieszokóć Winc. 24. I, kpt. II kl. 6. II, ppłk. Romański 14. VII, kpt. II kl. Grabowiecki Ant. 25. VII, kpt. I kl. Stolzman Karol 1. X.

Bitwy i potyczki: Grochów 19, 20 i 25. II, Warszawa 6 i 7 IX.

KOMPANJA 7-ma POZYCYJNA ARTYLERJI PIESZEJ.

Zaczęto jej formację w styczniu r. 1831, ukończono w końcu sierpnia.

Dowódcy: pr. Grabowski Stan. 24. I, kpt. I kl. Richter Mich., mjr. 4. X.

Bitwy i potyczki: Warszawa 6 i 7. IX.

Kompanja otrzymała 1 krzyż kawalerski, 2 złote i 7 srebrnych.

KOMPANJA 1-sza LEKKA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: płk. Płonczyński Ant., kpt. I kl. Turski Tomasz 24. I. 1831, mjr. Łapiński Franc. 6. II, ppłk. 14. VII.

Stanowisko: Grójec (woj. Mazowieckie).

Bitwy i potyczki: Wawer 19. II, Grochów 20. II, Nieporęt 24. II, Białoleka 25. II, Sokołów 20. V, Tykocin 21. V, Ostrołęka 26. V, Szymanów 15. VIII, Warszawa 6 i 7 IX.

Kompanja otrzymała 1 krzyż kawalerski, 7 złotych, 25 srebrnych.

KOMPANJA 2-ga LEKKA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: Walewski Ign., kpt. I kl. Łapiński Franc. 1826, kpt. II kl. Adamski Stan. 6. II, kpt. I kl. 13. VI.

Stanowisko: Radom.

Bitwy i potyczki: Dobrze 17. II, Wawer 19. II, Grochów 20. II, Grochów 25. II, Kuflew 25. IV, Mińsk 26. IV, Rajgród 29. V, Wilno 19. VI, Wiłkomierz 22 — 29 VI, Poniewież 5. VII, Mieszkucie 10. VII.

Kompanja otrzymała 1 krzyż kawalerski, 10 złotych, 12 srebrnych.

KOMPANJA 3-cia LEKKA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: płk. Weisflog Karol, pr. Adamski Stan. 20. I. 1831, mjr. Koryzna Krysztof 6. II, kpt. I kl. Masłowski Dyonizy 7. III, mjr. 30. VI, kpt. II kl. Bagiński Stan. dow. tymcz. 1. VI, kpt. I kl. 25. VIII, ppłk. 24. IX.

Stanowisko: Kock (woj. Podlaskie).

Bitwy i potyczki: Zakrzew 13. II, Dobrze 17. II, Janówek 18. II, Grochów 19. II, Grochów 25. II, Nur 22. V, Nadbory 25. V, Ostrołęka 26. V, Warszawa 6 i 7 IX.

Kompanja otrzymała 7 krzyży złotych i 15 srebrnych.

KOMPANJA 4-ta LEKKA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: Schubert Adam, Bujalski Jan 1818, kpt. Koryzna Krysztof 1827, mjr. Najmanowski Ant. 6. II, kpt. II kl. Lewandowski Grzegorz 18. III, kpt. kl. I, 13. VI.

Stanowisko: Radzyń (wojew. Podlaskie).

Bitwy i potyczki: Okuniew 18. II, Wawer 19. II, Grochów 20. II, Grochów 25. II, Jędrzejów 13. V, nad rz. Muchawką 24. V, Ostrołęka 26. V, Ruda 19. VI, Krynki 28. VIII, Międzyrzecz 29. VIII.

Kompanja otrzymała 8 krzyży złotych i 12 srebrnych.

KOMPANJA 5-ta LEKKA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w styczniu r. 1831 w Warszawie.

Dowódcy: pr. Grabowski Stan., kpt. II kl. Froelich Ant. 3. VII.

Bitwy i potyczki: Grochów 25. II, Kałuszyn 14. VII, Szymanów 15. VIII, Bronisze 17. VIII, Rogoźnica 29. VIII.

KOMPANJA 6-ta LEKKA ARTYLERJI PIESZEJ.

Utworzona w sierpniu r. 1831 w Warszawie.

Dowódca: kpt. I kl. Kożuchowski Józ.

Bitwy i potyczki: Błonie 14. VIII, Warszawa 6 i 7 IX.

Kompanja otrzymała 1 krzyż złoty i 9 srebrnych.

BATERJA ZBIOROWA KORPUSU GEN. DWERNICKIEGO.

Utworzona w lutym r. 1831 w Warszawie.

Dowódcy: pr. ks. Puzyna Józ., pr. Froelich Ant. 21. III, kpt. II kl. 24. IV.

Bitwy i potyczki: Stoczek 14. II, Nowa Wieś 19. II, Kryłów 9. IV, Boreml 18. IV i 19. IV, Lulińce 25. IV.

Baterja otrzymała 1 krzyż złoty i 3 srebrne.

PÓLBATERJA PIESZA SANDOMIERSKA.

Utworzona w lutym r. 1831, rozwiązana przed 14. VII.

Dowódca: kpt. II kl. Radowicki Medard.

Bitwy i potyczki: Nowa Wieś 19. II, Wronów 17. IV, Kazimierz 18. IV.

PÓLBATERJA KONNA PŁOCKA.

Utworzona w marcu r. 1831 z ochotników, rozwiązana w końcu lipca.

Dowódca: pr. Szawłowski Edw., kpt. II kl. 14. IX.

Bitwy i potyczki: Liw 14. IV.

Półbaterja otrzymała 1 krzyż złoty i 3 srebrne.

BATERJA ZBIOROWA KORPUSU GEN. SAMUELA RÓŻYCKIEGO.

Utworzona w początkach lipca r. 1831.

Dowódca: kpt. I kl. Bartmański Tomasz, ppłk. 24. IX.

Bitwy i potyczki: Drohiczyn 22. VII, Przytyk 11. VIII, Janowiec 9. IX, Chotcza Górna 10. IX, Lipsko 10. IX.

RAKIETNICY KONNI.

Półbaterja konna raketników, utworzona r. 1823, przydzielona była do gwardji królewskiej, zamieniona r. 1831 w styczniu na baterję 3-cią artylerji konnej. W drugiej połowie lipca utworzono pluton raketników konnych.

Dowódcy: kpt. I kl. Jaszowski Józ., ppr. Szopowicz Aleks.
25. VII.

Bitwy i potyczki: Warszawa 6 i 7 IX.

Pluton otrzymał 1 krzyż złoty i 1 srebrny.

RAKIETNICY PIESI.

Półkompanja piesza raketników, utworzona w r. 1823, miała stanowisko w Warce, w drugiej połowie stycznia r. 1831 zamieniona na całą kompanję, w pocz. marca zredukowano broń do 8 kozłów, rozwiązany został oddział w pocz. sierpnia.

Dowódcy: kpt. Skalski Karol, mjr. 1. III, ppr. Klemczyński Karol 7. III, pr. Gałęcki Mikołaj 11. V.

Bitwy i potyczki: Wawer 19. II, Grochów 25. II.

Oddział otrzymał 1 krzyż złoty i 1 srebrny.

KOMPANJA 1-sza ARTYLERJI GARNIZONOWEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: Chojnacki Józ., Werpechowski Kaz. 1818, Chojnacki Józ. 1819, kpt. II kl. Werpechowski Kaz., kpt. I kl. 6. II. 1831, mjr, 22. IX.

Stanowisko: Modlin.

KOMPANJA 2-ga ARTYLERJI GARNIZONOWEJ.

Utworzona w r. 1815.

Dowódcy: Hoffman Kaz., kpt. I kl. Skapski Jan, kpt. I kl. Metzke Jan 24. I. 1831.

Stanowisko: Zamość.

KOMPANJA HAKOWNIKÓW TWIERDZY ZAMOŚĆ.

Utworzona w kwietniu r. 1831.

Dowódca: pr. Malczewski Franc.

BATALJON ARTYLERJI REZERWOWEJ.

Utworzony w styczniu r. 1831 w Warszawie. D. 1. XI zamieniony na półbataljon.

Dowódca: mjr. Przedpeński Feliks, ppłk. 14. VII.

Bitwy i potyczki: Warszawa 6 i 7 IX.

Bataljon otrzymał 2 krzyże złote i 3 srebrne.

PARK REZERWOWY ARTYLERJI.

Utworzony w lutym 1831 r. w Warszawie.

Dowódcy: płk. Dobrzański Łukasz 6. II dow. ogólny parku art., ppłk. Przedpeński Feliks dow. ogólny parku rezerw. art. 11. IX; mjr. Koryzna Krzysztof dyr. parku w maju ppłk. 14. VII, kpt. II kl. Głuszczczyński Karol, dow. parku rezerw. 24. I, kpt. I kl. 6. II, mjr. 21. III.

BATALJON SAPERÓW.

Utworzony w r. 1819 z półbataljonu inżynierów, powstałego w r. 1815, przydzielony do gwardji królewskiej.

Dowódcy: kpt. I kl. Buławecki Józ., ppłk. Maykowski Ed. 1820, mjr. Gawroński Andr. 20. VI, 1831, płk. 24. IX, ppłk. Sołkiewicz Szymon 19. VIII.

Stanowisko: Warszawa.

Bitwy i potyczki: Warszawa 29. XI. 1830, Zegrze 19. II. 1831, Praga 2. III, Długosiodło 16. V, Ostrołęka 26. V, Rajgród 29. V, Nasielsk 26. VI, Warszawa 24. VIII, Warszawa 6 i 7 IX.

Bataljon otrzymał 11 krzyży złotych i 12 srebrnych.

SPIS RZECZY.

WOJSKO Z LAT 1717 — 1794.

	<i>Str.</i>
Brygady kawalerji narodowej koronnej nr. 1—8	7
Brygady kawalerji narodowej w. ks. lit. nr. 1—3	10
Pułki przedniej straży koronne nr. 1—5	11
Pułki ułanów królewskich nr. 1—2	12
Pułki kozaków r. 1792 nr. 1—2	13
Pułki przedniej straży w. ks. lit. nr. 1—8	13
Oddziały Konfederacji Targowickiej r. 1792—3	15
Oddziały powstańcze konne koronne' r. 1794	16
Oddziały powstańcze konne w. ks. lit. r. 1794	18
Regimenty konne (dragoni) koronne	19
Regimenty konne (dragoni) w. ks. lit.	21
Regimenty piesze gwardji	22
Chorągwie piechoty węgierskiej	23
Chorągwie janczańskie	24
Milicje	25
Regimenty piesze koronne nr. 1—21	26
Bataljony frejkorów r. 1792 nr. 1—4	32
Regiment pieszy targowicki r. 1792	33
Regimenty piesze w. ks. lit. nr. 1—9	33
Oddziały powstańcze piesze koronne	36
Oddziały powstańcze piesze w. ks. lit.	38
Korpus artylerji koronnej	39
Korpus artylerji w. ks. lit.	41
Korpus Inżynierów	42

WOJSKO POLSKIE W SŁUŻBIE OBCEJ 1797—1815.

Legje polskie posiłkowe Lombardji 1797—1800	44
Legja Polska 1800—1801	46
Legja Naddunajska 1799—1802	47
Półbrygady polskie nr. 1, 2 (114) i 3 (113)	47

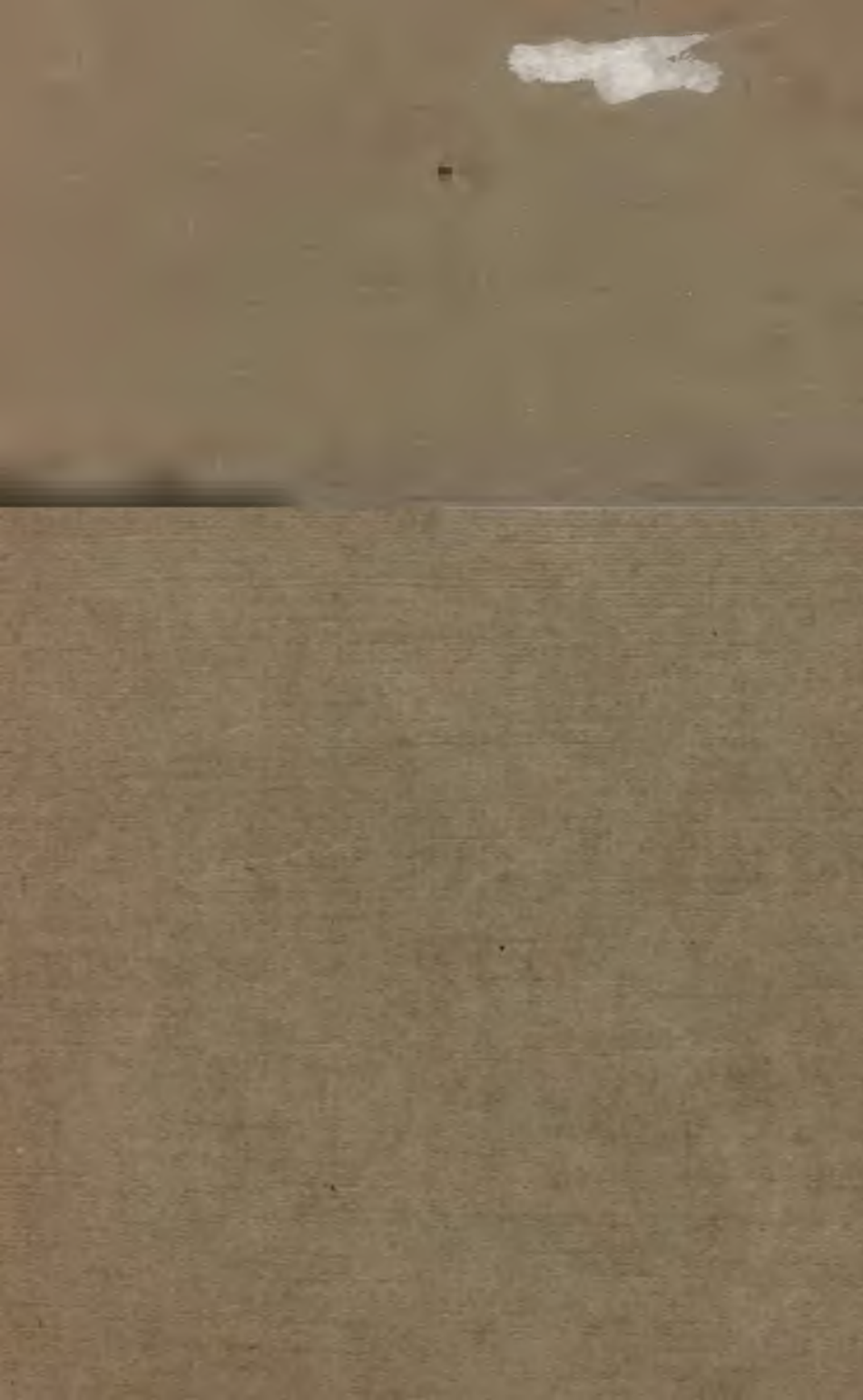
	<i>Str.</i>
Legja Polsko-Włoska 1806—1808	48
Legja Północna 1806—1808 nr. 1—2	48
Legja Nadwiślańska. Pułki piechoty nr. 1—4 1808—1813	49
Pułk piechoty Nadwiślański 1813—14	50
Pułk ułanów Nadwiślańskich czyli 7-my lansjerów 1808—1815	50
Pułk 1-szy huzarów, 1807	50
Pułki 8-my i 9-ty lansjerów	51
Gwardja francusko-polska	51

WOJSKO KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO 1806—1814.

Pułki piechoty nr. 1—22	53
Pułk strzelców pieszych Litewskich	58
Pułki jazdy nr. 1—21	58
Pułk Krakusów 1813—14	64
Pułki ułanów nr. 1 i 2, r. 1814	64
Artylerja piesza	64
Artylerja konna	65
Bataljon saperów	66

WOJSKO Z LAT 1815—1831.

Pułk weteranów czynnych	67
Pułk grenadierów gwardji	67
Pułki piechoty linjowej nr. 1 — 26	68
Batalion strzelców pieszych gwardji	74
Pułki strzelców pieszych nr. 1 — 11	75
Oddziały strzelców pieszych r. 1831	77
Pułki strzelców konnych nr. 1 — 6	79
Ułani gwardji	81
Pułki ułanów nr. 1 — 14	82
Karabinierzy	85
Pułki jazdy wojewódzkiej r. 1831	86
Oddziały jazdy powstańczej	89
Baterje artylerji lekkiej konnej nr. 1 — 4	91
Kompanje pozycyjne artylerji pieszej nr. 1 — 7	92
Kompanje lekkie artylerji pieszej nr. 1 — 6	94
Różne oddziały artylerji r. 1831	96
Rakietnicy konni i piesi	97
Kompanje artylerji garnizonowej nr. 1 — 2	97
Kompanja hakowników	97
Bataljon i park artylerji rezerwowej	97
Bataljon saperów	98

PIECARNIA
J. S. KRZYŻAN
W WARSZAWIE

KZ 1908

